

Finansielle resultater

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Inflasjon og høyere markedsrenter preget året

Internasjonal økonomi ble i 2023 preget av høy, men avtakende inflasjon. De større sentralbankene fortsatte den innstrammende pengepolitikken gjennom året. Norsk økonomi var også i 2023 preget av høy aktivitet, lav arbeidsledighet og inflasjon langt over sentralbankens operative mål. Man har sett tegn til at bransjer som bygg og anlegg og næringseiendom har blitt påvirket av det høye rentenivået, samtidig som arbeidsledigheten har økt noe gjennom året. Verdiskapningen i fastlandsøkonomien økte med 0,7 prosent i målt mot 2022 og andelen helt ledige av arbeidsstyrken økte fra 1,6 prosent til 1,9 prosent. Lønnsveksten endte på 5,3 prosent i 2023.

Prisveksten i Norge, målt ved konsumprisindeksen (KPI), var fallende gjennom store deler av 2023. Årsveksten i KPI ble 5,5 prosent i 2023, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra 2022. Årsveksten i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og energivarer (KPI-JAE) økte fra 3,9 prosent i 2022 til 6,2 prosent i 2023. Veksten i KPI-JAE avtok gjennom 2023, men ikke i like stor grad som KPI.

Norges Bank signaliserte i slutten av 2022 at styringsrenten ville økes til om lag 3 prosentpoeng mot utgangen av 2023. Den sterke prisveksten førte til raskere og kraftigere innstramning, med en styringsrente på 4,5 prosent ved utgangen av året. Banken har gjennomført renteendringer i takt med Norges Banks rentehevinger.

Tolvmånedersveksten i kreditt til husholdninger (K2) gikk ned fra 4,2 prosent i 2022 til 3,1 prosent i 2023. Norges Bank forventer at denne vil falle ytterligere i 2024.

Utsiktene for 2024 er usikre. Norges Banks pengepolitiske rapport per desember 2023 indikerte en styringsrente på om lag 4,25 i fjerde kvartal 2024. Inflasjonen forventes å reduseres videre både internasjonalt og i Norge.

IMF venter at global vekst holder seg stabilt på om lag 3 prosent i 2024, samtidig som de påpeker at risikoen i verdensøkonomien er redusert sammenlignet med tidligere.

Regionalt: Trøndelag og Møre og Romsdal

Arbeidsledigheten var svakt økende gjennom 2023, fra rekordlave nivåer. Andelen av arbeidsstyrken som var helt ledige var henholdsvis 1,7 og 1,5 prosent i Trøndelag og Møre og Romsdal ved utgangen av 2023.

SpareBank 1 SMNs konjunkturbarometer viser at framtidsforventningene til bedrifter i Midt-Norge er på et svært lavt nivå. Likevel er risikoutviklingen i SMNs næringslivsportefølje akseptabel. Det er fortsatt bedring innen offshore, men økt risiko i øvrig næringsliv på grunn av høy inflasjon og økte renter. Næringer som vurderes som mer utsatt enn andre er bygg og anlegg og næringseiendom.

Regnskap 2023

(Konserntall. Fra og med andre kvartal 2023 er tallene for tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre inkludert. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt. Veksttall korrigert for fusjonen omtales i avsnitt utlån og innskudd)

- Resultat før skatt 4.484 millioner kroner (3.324 millioner)
- Resultat 3.688 millioner kroner (2.785 millioner)
- Avkastning på egenkapital 14,4 prosent (12,3 prosent)
- Vekst i utlån 11,9 prosent (8,1 prosent) og innskudd 8,9 prosent (9,6 prosent) siste 12 måneder
- Utlånsvekst til privatmarked i banken var på 13,1 prosent (7,1 prosent) siste 12 måneder. Vekst i utlån til næringsliv var 10,4 prosent (8,9 prosent) siste 12 måneder
- Utlån til lønnsstakere utgjør 68 prosent (67 prosent) av utlån
- Innskudd fra privatmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent) siste 12 måneder. Innskudd fra næringslivskunder økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) siste 12 måneder.
- Netto resultat eierinteresser på 297 millioner kroner (442 millioner)
- Netto resultat finansielle instrumenter (inkludert utbytte) 502 millioner kroner (minus 61 millioner)
- Tap på utlån og garantier på 14 millioner kroner (netto inngang 7 millioner), 0,01 prosent (-0,00 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 16,88 kroner (12,82)
- Bokført verdi per egenkapitalbevis 120,48 kroner (109,86) og kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var 141,80 kroner (127,40)
- Styret foreslår et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis (6,50 kroner) som er 74 prosent av resultatet, og 860 millioner kroner (474 millioner) som samfunnsutbytte

Godt resultat

SpareBank 1 SMN oppnådde et resultat på 3.688 millioner kroner (2.785 millioner), og en egenkapitalavkastning på 14,4 prosent (12,3 prosent). Resultatet for 2023 er høyere enn i 2022 primært som følge av økte netto renteinntekter og gevinst fra nedsalget i SpareBank 1 Markets.

Netto renteinntekter ble 4.632 millioner kroner (3.339 millioner). Banken har gjennomført generelle renteøkninger på utlån og innskudd i tråd med Norges Banks hevinger. Utlånsmarginene i privatmarkedet har blitt svekket samtidig som innskuddsmarginene er styrket sammenlignet med 2022, og forrentningen på bankens egenkapital har økt.

Utlånsveksten i konsernet var 11,9 prosent (8,1 prosent) i 2023. Vekst i utlån til privatmarkedssegmentet i banken var 13,1 prosent (7,1 prosent). Utlån til næringslivskunder i banken økte med 10,4 prosent (8,9 prosent).

Innskudd økte med 8,9 prosent (9,6 prosent). Innskuddene fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent). Innskudd fra næringslivskunder økte med 0,1 prosent (5,5 prosent).

Netto provisjonsinntekter ble 2.084 millioner kroner (2.042 millioner). Inntekter fra regnskapstjenester er økt med 97 millioner målt mot 2022. Samtidig er inntekter fra forsikringsprodukter og eiendomsmevling økt. Netto provisjonsinntekter ekskludert kredittforetakene er økt med 145 millioner fra 2022. Lavere marginer på lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert provisjoner fra kredittforetaket med 101 millioner kroner.

Resultat fra tilknyttede selskaper ble 297 millioner kroner (442 millioner). Svakere resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen og negativt resultat i SpareBank 1 Mobilitet Holding er hovedforklaringen til nedgangen.

Netto resultat fra finansielle instrumenter økte fra minus 94 millioner kroner i 2022 til 476 millioner kroner i 2023. Økningen er drevet av nedsalget av SpareBank 1 Markets, som ga en gevinst på 414 millioner kroner i fjerde kvartal 2023.

Konsernets driftskostnader ble 3.017 millioner (2.443 millioner). Kostnadene påvirkes av lønns- og prisvekst samt fusjonskostnader og kostnadsføring av operasjonelt tap på 51 millioner kroner i første kvartal. Kostnadsprosenten, målt ved kostnader som andel av netto renteinntekter og provisjonsinntekter ble 37,7 prosent (37,2) i banken.

Per 31. desember er det tap på utlån på 14 millioner kroner (netto inngang på 7 millioner). På utlån til konsernets næringslivskunder er det tap på 6 millioner kroner i 2023 (netto inngang på 55 millioner kroner). Tilsvarende tall for personmarkedskunder er tap på 8 millioner kroner (44 millioner).

Forslag til overskuddsdisponering

Konsernets resultat fratrukket renter på hybridkapitalen og ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet, og disponeringen gjennomføres i morbanken.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 74 prosent av det disponerte resultatet. Resultat per egenkapitalbevis ble 16,88 kroner. Med bakgrunn i bankens solide kapitalisering, men også utsikter til lønnsom drift i tiden fremover foreslår styret et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis. Dette gir en utdelingsgrad på 71 prosent. Bankens langsiktige utbyttepolitikk er å dele ut om lag 50 prosent av disponibelt overskudd.

Videre foreslår styret at det avsettes 860 millioner kroner i samfunnsutbytte. Av dette beløpet overføres 250 millioner kroner til allmennyttige formål og 610 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 621 millioner kroner og 308 millioner kroner.

	2023	2022
Årsoverskudd konsern	3.688	2.785
Renter hybridkapital	-122	-60
Årsoverskudd konsern ekskl renter hybridkapital	3.566	2.725
Resultat i datterselskaper	-408	-479
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	302	422
Resultatandel tilknyttede selskaper	-297	-443
Utbytte fra tilknyttede selskaper	391	224
Elimineringer konsern	2	-15
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	3.557	2.434
Overskuddsdisponering	2023	2022
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	3.557	2.434
Overført fond for urealiserte gevinster	-37	101
Årsoverskudd til disponering	3.520	2.535
Utbytte	1.730	840
Utjevningsfond	621	781
Grunnfondskapital	308	440
Samfunnsutbytte	860	474
Sum disponert	3.520	2.535

Morbankens disponible resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, og er korrigert for rentekostnader på hybridkapital etter skatt. I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet. Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 37 millioner kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 3.520 millioner kroner. Etter disponering av resultatet for 2023 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 66,8 prosent.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 4.632 millioner kroner (3.339 millioner). Norges Bank økte styringsrenten til 4,50 prosent i desember 2023. Ved utgangen av fjerde kvartal 2022 var styringsrenten 2,75 prosent. Dette har gitt en betydelig økning i bankenes finansieringskostnader. NIBOR økte med om lag 150 punkter i løpet av 2023, og gjennomsnittlig NIBOR var 209 punkter høyere enn i 2022.

Sammenlignet med fjorår har gjennomsnittlige marginer på utlån vært om lag uendret, samtidig som innskuddsmarginene er økt. Utlåns-, - og innskuddsvekst, delvis drevet av fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, har bidratt til økte netto renteinntekter. I tillegg har et høyere rentenivå en positiv påvirkning på forrentning på egenkapitalen. For privatmarkeds kunder er det varslet ytterligere en renteheving med effekt i første kvartal 2024.

Provisjons- og andre driftsinntekter

Strategien til SpareBank 1 SMN om å utnytte bredden i konsernet og øke samhandlingen på tvers av de ulike forretningsområdene ligger fast. Høy produktdekning hos kundene bidrar til en kapitaleffektiv og diversifisert inntektsstrøm samt høy kundetilfredshet.

mill kr	2023	2022	Endring
Betalingstjenester	330	329	0
Kredittkort	61	61	-0
Sparing og forvaltning	43	40	2
Forsikring	253	236	16
Garantiprovisjoner	60	70	-10
Eiendomsmegling	432	418	13
Regnskapstjenester	661	564	97
Øvrige provisjoner	76	51	26
Prov.innt. eks. Bolig/Næring	1.915	1.770	145
Provisjoner Boligkreditt	155	256	-101
Provisjoner Næringskreditt	15	16	-1
Sum provisjonsinntekter	2.084	2.042	43

Provisjonsinntekter ekskludert kredittforetak økte med 8,2 prosent, til 1.915 millioner kroner (1.770). Det er spesielt inntekter fra regnskapstjenester som driver utviklingen i provisjonsinntekter.

For utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt mottar banken en provisjon som tilsvarer utlånsrenten fratrukket finansierings-, og driftskostnader i selskapene. Hovedårsaken til reduserte provisjonsinntekter fra disse selskapene i 2023 er økte finansieringskostnader.

Avkastning finansielle investeringer

Avkastning på finansielle instrumenter ble 476 million kroner (minus 94 millioner). Aksjegevinster på 464 millioner kroner inkluderer 414 millioner kroner knyttet til nedsalget i SpareBank 1 Markets. Øvrig aksjegevinst er hovedsakelig knyttet til SpareBank 1 SMN sin aksjeportefølje.

Finansielle instrumenter, herunder obligasjoner og sertifikater, ga kurstap på 96 millioner kroner (kurstap på 198 millioner kroner) og inntekter fra valutaforretninger økte med 17 millioner kroner fra 2022, til 108 millioner kroner (91 millioner).

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	2023	2022	Endring
Gevinst/(tap) på aksjer	464	13	451
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-96	-198	102
Gevinst/(tap) på valuta	108	91	17
Netto resultat fra finansielle instrumenter	476	-94	570

Tilknyttede selskaper

SpareBank 1 SMN har en bred og veldiversifisert inntektsplattform. Konsernet tilbyr sine kunder et bredt produktspekter gjennom ulike produktselskaper som gir provisjonsinntekter og avkastning på investert kapital.

Samlet resultatandel fra produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble 297 millioner kroner (443 millioner) i 2023.

Resultat fra eierinteresser (mill. kr)	2023	2022	Endring
SpareBank 1 Gruppen (19,5 %)	-34	175	-208
SpareBank 1 Boligkreditt (23,9 %)	98	1	97
SpareBank 1 Næringskreditt (14,8 %)	10	3	7
BN Bank (35,0 %)	257	203	54
SpareBank 1 Markets (39,9 %)	19	-	19
SpareBank 1 Kreditt (19,2 %)	-13	9	-22
SpareBank 1 Betaling (21,9 %)	-37	13	-51
SpareBank 1 Forvaltning (21,5 %)	35	33	1
Andre selskaper	-36	6	-42
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	297	443	-145

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen er et samarbeid mellom SpareBank 1-bankene. Alliansens hensikt er å tilby konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, samt utnytte stordriftsfordeler. Alliansesamarbeidet drives gjennom eierskap og deltakelse i SpareBank 1 Utvikling DA, som utvikler og leverer felles produkter og tjenester, og gjennom SpareBank 1 Gruppen som er eier av produktselskapene.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen fikk et resultat på 213 millioner kroner (1.796 millioner) i 2023, hvorav SpareBank 1 SMNs andel av majoritetens resultat ble minus 34 millioner kroner (175 millioner).

De viktigste selskapene i SpareBank 1 Gruppen (SpareBank 1 Gruppens eierandel):

- **Fremtind Forsikring (65 prosent)** er et skade- og personforsikringselskap med hovedkontor i Oslo. Selskapet fikk et resultat i på 1.200 millioner kroner (1.169 millioner) etter skatt.
- **SpareBank 1 Forsikring (100 prosent)** er et pensjonsselskap med hovedkontor i Oslo. Selskapet tilbyr hovedsakelig innskuddsbasert tjenstepensjon, kollektive uføredekninger og privat pensjonssparing. SpareBank 1 Forsikring fikk et resultat på 208 millioner kroner (minus 21 millioner).
- **SpareBank 1 Factoring (100 prosent)** tilbyr administrativ og finansiell factoring. Selskapet har hovedkontor i Ålesund. Overskudd i 2023 ble 81 millioner kroner (73 millioner).
- **Tilknyttede selskaper** i SpareBank 1 Gruppen bidro negativt med 180 millioner kroner (minus 33 millioner) til SpareBank1 Gruppens resultat.
- **Kreditor (50 prosent)** er Norges største inkassoselskap, og er et tilknyttet selskap i SpareBank 1 Gruppen. Det ble i fjerde kvartal 2023 foretatt nedskrivninger av aksjene i Kreditor med 769 millioner kroner.

SpareBank 1 Forvaltning leverer produkter og tjenester til et bredt spekter av kunder innen kapitalforvaltning og verdipapirservice. SpareBank 1 SMNs resultatandel i 2023 ble 35 millioner kroner (33 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt er et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett med sikkerhet i boliglån for å oppnå stabil finansiering med lave finansieringskostnader. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet ble 98 millioner kroner (1 million) i 2023.

SpareBank 1 Næringskreditt er et kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett med sikkerhet i lån til næringsseiendom for å oppnå stabil finansiering med lave finansieringskostnader. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet ble 10 million kroner (3 millioner).

SpareBank 1 Kreditt tilbyr finansiering uten sikkerhet til privatmarkedet. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet ble minus 13 millioner kroner (9 millioner).

BN Bank tilbyr boliglån og lån til næringsseiendom med hovedmarked i østlandsområdet. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank ble 257 millioner kroner (203 millioner).

SpareBank 1 Markets er et ledende norsk verdipapirforetak. Selskapet tilbyr tjenester innen aksje- og kredittanalyse, handel i aksjer og obligasjoner og tjenester innen corporate finance. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i SpareBank 1 Markets i desember 2023 ble 19 millioner kroner. Øvrig resultatandel fra SpareBank 1 Markets i 2023 er ført som resultatandel fra virksomhet holdt for salg.

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1-bankenes eierselskap i Vipps AS. SpareBank 1 SMNs resultatandel ble minus 37 millioner kroner (13 millioner) i 2023.

Andre selskaper

Resultatet på minus 36 millioner kroner (6 millioner) er drevet av at SpareBank 1 Mobilitet Holding foretok en nedskrivning av sin aksjepost i bilabonnementsselskapet Fleks. Bilabonnement har i likhet med nybilmarkedet opplevd svakere etterspørsel i 2023.

Driftskostnader

Konsernets kostnads mål er en kostnadsandel under 40 prosent i banken og under 85 prosent i EiendomsMegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset. Kostnadsandelen er definert som driftskostnader som andel av netto renteinntekter og provisjons - og andre inntekter.

Kostnadsandelen i morbank var 38 prosent i 2023 (37 prosent). Tilsvarende tall for EiendomsMegler 1 og Regnskapshuset var henholdsvis 91 (86) og 85 (84) prosent.

Driftskostnader (mill. kr)	2023	2022	Endring
Personalkostnader	1.691	1.406	286
IT-kostnader	413	355	58
Markedsføring	93	86	7
Avskrivninger	153	117	37
Driftskostnader faste eiendommer	57	55	2
Kjøpte tjenester	238	195	43
Fusjonskostnader	64	22	42
Øvrige driftskostnader	309	208	100
Sum driftskostnader	3.017	2.443	574

Samlede kostnader i konsernet økte med 574 millioner kroner sammenlignet med 2022, hvorav 106 millioner kroner av økningen er i datterselskapene. Pris- og lønnsvekst samt oppkjøp i SpareBank 1 Regnskapshuset er hoveddriveren bak kostnadsveksten i datterselskapene.

Bankens kostnadsøkning på 468 millioner kroner er primært knyttet inflasjon, inkludering av tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøres kostnadsbase og kostnadsføring av underslagssak i første kvartal 2023. I tillegg er kostnadene påvirket av gjennomføring av fusjonen, feiring av bankens 200-årsjubileum og nysatsinger.

Tap på utlån og garantier

Konsernets tap på utlån og garantier utgjorde 14 millioner kroner i 2023 (netto tilbakeføring på 7 millioner).

Tap i løpet av året fordeler seg med 8 millioner kroner på privatmarked og 6 millioner kroner på næringsliv. I banken var det netto tilbakeføring av tap på 72 millioner kroner (netto tilbakeføring på 37 millioner) og i SpareBank 1 Finans ble det i 2023 tapsført 86 millioner kroner (30 millioner).

Tap i 2023 fordeler seg med tilbakeføring på 28 millioner kroner i trinn 1 og 2 og 42 millioner kroner i tap i trinn 3. Tap i løpet av året utgjorde 0,01 prosent av totale utlån (0,00 prosent).

Tap	2022	2021	Endring
Privatmarked	8	44	-36
Næringsliv	6	-51	57
Sum tap	14	-7	21

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 31. desember 2023 utgjør 995 millioner kroner (1.188 millioner).

Kredittkvaliteten i bankens utlånsportefølje er god. Porteføljen fordeler seg med henholdsvis 167.777 millioner (150.585 millioner) i Trinn 1 og 2 tilsvarende 99,12 prosent. Problemlån (Trinn 3) utgjør 2.085 millioner kroner (2.044 millioner) tilsvarende 0,88 prosent (0,97 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til kredittforetakene.

Forvaltningskapital 233 milliarder kroner

Bankens forvaltningskapital ved utgangen av 2023 var 233 milliarder kroner (223 milliarder) og har økt med 10 milliarder, tilsvarende 4,2 prosent. Forvaltningskapitalen har økt som følge av fusjon og utlånsvekst.

Per 31. desember 2023 er utlån på til sammen 66 milliarder kroner (59 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler utlånsvekst, inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Utlån

I 2023 har brutto utlånsvolum økt med 25,1 milliarder kroner (15,9 milliarder), tilsvarende 11,9 prosent (8,1 prosent) og var 236,3 milliarder (211,2 milliarder) ved utgangen året.

Utlån til privatmarkedskunder i banken økte 13,1 prosent (7,1 prosent), hvorav fusjonen med tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre utgjorde 8,3 prosentpoeng. Totale utlån til privatmarked i banken var 166,7 milliarder kroner (147,4 milliarder) ved utgangen av 2023.

Utlånsvekst i næringslivssegmentet i banken i 2023 var 10,4 prosent (8,9 prosent), hvorav fusjonen utgjorde 3,5 prosentpoeng. Totale utlån til næringsliv i banken var 57,2 milliarder (51,8) per 31. desember 2023.

SpareBank 1 Finans' brutto utlånsvolum var 12,6 milliarder kroner (12,1 milliarder) ved utgangen av 2023. Dette tilsvarer en vekst på 4,5 prosent.

Innskudd

Innskudd fra kunder økte med 10,9 milliarder kroner (10,7 milliarder) i løpet av året, til 132,9 milliarder (122,0 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 8,9 prosent (9,6 prosent).

Innskudd fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent), hvorav fusjonen utgjør 10,7 prosentpoeng. Totale innskudd fra personmarkedet var 64,6 milliarder (54,9) ved utgangen av fjerde kvartal.

Innskudd fra næringslivssegmentet i banken økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) i 2023. Korrigert for fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre ville innskuddsveksten i næringslivssegmentet i banken vært minus 6,8 prosent. Den svake innskuddsveksten er grunnet nedgang i fjerde kvartal på 10 prosent, som skyldes tiltagende konkurranse på innskudd fra offentlige kunder. Totale innskudd fra næringslivskunder i banken var 63,0 milliarder kroner (62,9 milliarder) per 31. desember 2023.

Privatmarked oppnådde et resultat før skatt på 1.770 millioner kroner i 2023 (1.297 millioner). Avkastning på anvendt kapital ble 22,2 prosent (13,6 prosent). Privatmarkedsporteføljen består av lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonforetak.

Utlån til privatmarkedskunder i banken økte 13,1 prosent (7,1 prosent), hvorav fusjonen med tidligere SpareBank 1 Søre Sunnmøre utgjorde 8,3 prosentpoeng. Totale utlån til privatmarked i banken var 166,7 milliarder kroner (147,4 milliarder) ved utgangen av 2023. Innskudd fra personmarkedet økte med 17,6 prosent (8,4 prosent), hvorav fusjonen utgjør 10,7 prosentpoeng. Totale innskudd fra personmarkedet var 64,6 milliarder (54,9) ved utgangen av fjerde kvartal.

Privatmarked har gjennom 2023 gjennomført generelle renteøkninger på utlån og innskudd i takt med Norges Bank, med ytterligere en varslet renteøkning i første kvartal 2024.

Det er gjennomgående lav direkte risiko i utlån til personkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Låneporteføljen er i stor grad sikret med pant i boligeiendom og risikovektene i porteføljen er under det regulatoriske gulvet på 20 prosent.

Privatmarkedsdivisjonen prioriterer balansert vekst. Fokus på innskudd i rådgivningen gir robusthet i bankens inntjening og øker kundenes økonomiske trygghet i form av økt bufferkapital.

Distribusjonsmodellen er forbedret med samlokalisering i finanshus og overgang fra personlig rådgiver til kundeteam. Økt bruk av data og innsikt gir et tettere samspill mellom fysisk og digital rådgivningskanal, med bedre og mer effektiv rådgivning.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Resultat før skatt ble 40 million kroner (58 millioner) i 2023.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge (92,4%)	2023	2022
Sum inntekter	435	429
Sum driftskostnader	395	371
Resultat før skatt (mill. kr)	40	58
Driftsmargin	9 %	14 %

Økte boliglånsrenter har dempet aktiviteten i boligmarkedet og salgsvolumet er noe ned fra fjoråret. EiendomsMegler 1 Midt-Norge tar markedsandeler og kompensere med dette noe for fall i salgsvolumet. Økte inntekter per salg gir økt omsetning sammenlignet med 2022.

Antall salg i 2023 ble 6.651 (6.881) og antall nye oppdrag ble 7.474 (7.450). Selskapets markedsandel er per 31. desember 37,3 prosent, opp fra 36,5 prosent samme periode i fjor.

Næringsliv oppnådde et resultat før skatt på 1.955 millioner kroner (1.403 millioner). Avkastning på anvendt kapital ble 36,3 prosent (20,8 prosent).

Utlånsvekst i næringslivssegmentet i banken i 2023 var 10,4 prosent (8,9 prosent), hvorav fusjonen utgjorde 3,5 prosentpoeng. Totale utlån til næringsliv i banken var 57,2 milliarder (51,8) per 31. desember 2023.

Innskudd fra næringslivssegmentet i banken økte med 0,1 prosent (5,5 prosent) i 2023. Korrigert for fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre ville innskuddsveksten i næringslivssegmentet i banken vært minus 6,8 prosent. Den svake innskuddsveksten er grunnet nedgang i fjerde kvartal på 10 prosent, som skyldes tiltagende konkurranse på innskudd fra offentlige kunder. Totale innskudd fra næringslivskunder i banken var 63,0 milliarder kroner (62,9 milliarder) per 31. desember 2023.

Resultatet i divisjonen er positivt påvirket av inntektsføring av ikke-inntektsførte renter på et engasjement kjøpt til underkurs og netto tilbakeføring av tap.

For kunder med utlåns- og innskuddsprodukter som ikke er knyttet til interbankrenter er det gjennomført generelle renteøkninger i takt med Norges Banks rentehevinger.

Kredittkvaliteten i utlånsporteføljen er god. Konkursraten i regionen har økt, men det har foreløpig hatt begrenset påvirkning på utlånsporteføljen.

Forsterket satsing i Trondheim og økt samhandling med SpareBank 1 Regnskapshuset bidrar til at Næringsliv tar markedsandeler i Midt-Norge. Oslo-etableringen er i 2024 ventet å gi utlånsvekst innen utvalgte bransjer hvor SpareBank 1 SMN har kompetanse og erfaring.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet oppnådde et resultat før skatt på 108 millioner kroner (96 millioner).

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN (93,3%)	2023	2022
Sum inntekter	720	607
Sum driftskostnader	612	511
Resultat før skatt (mill. kr)	108	96
Driftsmargin	15 %	16 %

Driftsinntektene økte med 103 millioner kroner fra 2022, drevet av økte inntekter fra rådgivning og regnskap. Kostnadsøkningen er i all hovedsak drevet av økte personalkostnader grunnet lønnsvekst og oppkjøp.

Det er investert betydelig i utvikling av selskapets konkurransekraft. Dette gir resultater, og omfatter styrket rådgiverkompetanse og kapasitet, økt satsing på digitalisering og nye innteksstrømmer. Skybaserte løsninger som gir forenkling for selskapet, samt økt innsikt og prosessforbedring for kunden står sentralt. Dette har gitt økt organisk kundevekst og styrket lojalitet hos eksisterende kunder.

SpareBank 1 Finans Midt-Norges satsingsområder er leasing og fakturakjøp til bedrifter og billån til personkunder. Sparebank 1 Finans Midt-Norge oppnådde et resultat før skatt på 111 millioner kroner (191 millioner).

SpareBank 1 Finans Midt-Norge (56,5%)	2023	2022
Sum inntekter	311	329
Sum driftskostnader	115	108
Tap på utlån, garantier m.v.	86	30
Resultat før skatt (mill. kr)	111	191

De siste årene har selskapet utviklet nye distribusjonskanaler med et spesielt fokus på bilforhandlerkanalen. Over 20 prosent av salgspantlån til privatkunder kommer nå direkte fra bilforhandlere. SpareBank 1 Finans Midt-Norge har en markedsandel på salgspantlån på om lag 10 prosent i fylkene hvor eierbanker er representert.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge og andre SpareBank 1-banker eier gjennom SpareBank 1 Mobilitet Holding. 47,2 prosent i bilabonnementsselskapet Fleks, som er markedsledende i Norge på bilabonnement. Bilabonnement har i likhet med nybilmarkedet opplevd svakere etterspørsel i 2023 og SpareBank 1 Mobilitet Holding gjorde i tredje kvartal 2023 en nedskrivning av eierposten i Fleks. Nedskrivningen er presentert som nettoavkastning finansielle investeringer og inngår i sum inntekter i segmentinformasjonen.

SpareBank 1 SMN Invest

Selskapet eier aksjer og andeler i regionale vekstselskaper og fond. Porteføljen blir forvaltet sammen med øvrige anleggsaksjer i banken og vil trappes ned over tid. Selskapets portefølje er verdt 608 millioner kroner (584 millioner) per 31. desember 2023.

Selskapet hadde et resultat før skatt i 2023 på 68 millioner kroner (52 millioner).

God finansiering og likviditet

SpareBank 1 SMN har god likviditet og tilgang til finansiering. Banken følger en konservativ likviditetsstrategi, med likviditetsreserver som sikrer bankens overlevelse i tolv måneder med ordinær drift uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer for å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. LCR er beregnet til 175 prosent per 31. desember 2023 (239 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 31. desember 2023 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 56 prosent (58 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 89 prosent (90 prosent) per 31. desember 2023.

SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt er viktige finansieringskilder for banken, og lån på samlet 66 milliarder kroner (59 milliarder) er solgt til kredittforetakene per 31. desember 2023.

SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2023 12,4 milliarder kroner i etterstilt senior gjeld (MREL) og tilfredsstillende kravene til MREL

Rating

Bankens rating hos Moody's er Aa3 (outlook stable).

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2023 ble 18,8 prosent (18,9 prosent) mot 19,7 prosent per 30. september 2023.

SpareBank 1 SMN mottok i fjerde kvartal 2023 nytt pilar 2-krav. Kravet ble redusert til 1,7 prosentpoeng og må tilfredsstillende med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. Som følge av endringen er konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning endret til 16,3 prosent, inkludert Pilar 2-guidance. Banken skal ha et midlertidig tillegg på 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet. Det midlertidige tillegget på 0,7 prosent er ikke inkludert i bankens langsiktige kapitalmål.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) på 7,1 prosent (7,1 prosent) viser at banken er svært solid. Se note 5 for detaljer.

Bærekraft

Konsernets strategier og målsettinger ligger fast, og arbeidet med å engasjere ansatte, kunder og samarbeidspartnere gjennom rådgivning, kompetansebygging, overgangsplaner og produktutvikling vil styrkes framover.

Vi har i løpet av året arbeidet aktivt for å videreutvikle forståelsen av konsernets ESG risiko og muligheter. Næringsliv har lansert overgangsplaner for fiskeri og næringseiendom, og har etablert overvåkning av ESG-faktorer som del av kredittprosessen. Divisjonen har i løpet av året styrket kredittavdelingen gjennom ansettelse av bærekraftsansvarlig som inngår i konsernets fagmiljø på bærekraft.

Privatmarked er et steg videre med estimert energimerking av utlånsporteføljen som gir grunnlag for produktutvikling og kundedialog. Divisjonen har videre etablert et finansielt helseteam som del av kundetilbudet. Det finansielle helseteamet er et pilotprosjekt som skal hjelpe kunder med akutte stress- og krisereaksjoner på uhåndterbar gjeld eller økonomiske problemer.

I arbeidet med klimaregnskapet står vi overfor flere utfordringer, spesielt knyttet til datakvalitet og måleusikkerhet. Et område vi har viet spesiell oppmerksomhet er tilgjengeligheten av pålitelige og oppdaterte data. Videre er beregningsmetodikk og -standarder i stadig utvikling, noe som kan føre til inkonsistens i hvordan utslipp beregnes og rapporteres over tid. Dette påvirker påliteligheten i konsernets klimaregnskap.

Klimaregnskapet viser en nedgang i våre utslipp som ikke nødvendigvis skyldes nedgang i økonomisk aktivitet eller mer klimaeffektiv drift, men vi er bevisste disse utfordringene og usikkerhetene i vårt klimaregnskap. Arbeidet med å integrere bærekraft som del av virksomhetsstyringen i konsernet er fortsatt en viktig oppgave.

Fokus på innovasjon av kundetilbudet har resultert i en ny enhet for bærekraft i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. Avdeling for Bærekraftsrapportering og rådgivning er lansert, og opplever meget god respons fra markedet. Både Næringsliv, Privatmarked og Teknologi og Utvikling er i gang med å utforske nye forretningsmuligheter innenfor ESG.

For å styrke arbeidet med utvikling av overgangsplaner på bransjenivå har SpareBank 1 SMN i 2023 signert og sluttet seg til Science-Based Targets initiative (SBTi). SBTi er et rammeverk for å sette vitenskapsbaserte klimamålsettinger, og denne forpliktelsen er en naturlig oppfølging av konsernets strategiske målsetting om netto null utslipp innen 2050. Valideringsprosessen er ventet å ta minimum 2 år, og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN vil være rådgiver i prosessen.

SpareBank 1 SMN har i løpet av fjerde kvartal 2023 startet forberedelsene til oppdatering av den doble vesentlighetsanalysen. Dette arbeidet følger kravene i det nye direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD), og vil involvere et bredt spekter av våre interessenter. Arbeidet vil pågå i første halvdel av 2024.

I kapittelet vårt bærekraftsarbeid er det redegjort nærmere for konsernets arbeid med bærekraft.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2023 var 120,48 kroner (109,86) og resultatet per egenkapitalbevis i 2023 ble 16,88 kroner (12,82). Det er i 2023 utbetalt 6,50 kroner i utbytte per egenkapitalbevis.

Pris/Inntjening var 8,40 (9,94) og pris/bok 1,17 (1,16).

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne på omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte deltakelse etter gitte retningslinjer. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte, vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbevisene som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapittelet Eierstyring og selskapsledelse.

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Det er tegnet ansvarsforsikring for styremedlemmer og daglig leder.

Forsikringen dekker sikredes ansvar for formueskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlattelse. I tillegg til å dekke selve formueskaden, omfatter forsikringen de nødvendige saksomkostninger for å avgjøre erstatningsspørsmålet forutsatt at erstatningskravet er omfattet av forsikringen. Forsikringen dekker også rimelige og nødvendige kostnader til rådgiver ved offentlig undersøkelser. Dette vil være utgifter som sikrede pådrar seg før det fremmes et krav mot vedkommende. Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller unnlattelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer.

Utsikter

SpareBank 1 SMNs oppnådde et meget godt resultat i 2023 med sterk lønnsomhet og soliditet. Driftsresultatet ble tilfredsstillende samtidig som gevinst fra nedsalget i SpareBank 1 Markets styrket egenkapitalavkastningen.

Ved inngangen til 2024 er det fortsatt usikkerhet i økonomien med redusert kjøpekraft hos husholdningene og avtagende kredittvekst. Inflasjonen ligger fortsatt over målsatt nivå, selv om veksten har avtatt. Norges Bank økte styringsrenten til 4,50 prosent på rentemøtet i desember, og rentetoppen kan være nådd. Videre utvikling i rentene vil uansett være avhengig av den økonomiske utviklingen. Det er fortsatt lav arbeidsledighet i Midt-Norge, men det har vært en svak økning i ledigheten gjennom 2023 og Norges Banks regionale nettverksundersøkelser viser en negativ trend for landsdelen.

SpareBank 1 SMNs ambisjon om økte markedsandeler ligger fast. Vekstambisjonen skal realiseres gjennom initiativ i utvalgte geografier og bransjer. Arbeidet med styrking av synergier innen konsernets forretningsområder fortsetter, samtidig som satsing på innskudd og sparing forsterkes. Samtidig ser styret vekstmuligheter gjennom pågående strukturendringer i norsk finansnæring. Investeringer i teknologiutvikling og kompetanse reflekteres i bankens kostnadsvekst i 2023. Det forventes at effekter av satsingene vil styrke inntjeningen i 2024 og årene fremover, og konsernets markedsposisjon og effektivitet på sikt. Man vil gjennom 2024 ha et særskilt fokus på kostnadsutviklingen i konsernet.

Risikobildet i SpareBank 1 SMNs utlånsportefølje til næringslivet er tilfredsstillende, selv om høyere renter og prisvekst har økt usikkerheten særlig innenfor næringsseiendom, bygg og anlegg og varehandel. Antall konkurser i regionen øker, men er fortsatt på lavere nivå enn før pandemien. Deler av næringslivet driver

godt og banken har ikke observert økning i mislighold innenfor næringslivsporteføljen. Det er så langt få indikasjoner på forverring av kredittkvaliteten i bankens portefølje, noe som reflekteres i fortsatt lave tap.

Med bakgrunn i endringer i regulatoriske krav fastsatt av Finanstilsynet i november 2023 er konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning redusert fra 17,2 prosent til 16,3 prosent med virkning fra fjerde kvartal 2023.

Konsernets langsiktige utbyttepolitikk om at om lag halvparten av overskuddet utbetales som utbytte ligger fast. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, utsikter for lønnsom vekst og strategiske planer. Styret har foreslått overfor bankens representantskap et utbytte på 12,00 kroner per egenkapitalbevis (6,50 kroner) som er 74 prosent av resultatet, og 860 millioner kroner (474 millioner) som samfunnsutbytte. Størrelsen på utbytte for 2023 må ses i lys av konsernets soliditet, som ved utgangen av 2023 fortsatt er godt over regulatoriske krav og konsernets langsiktige mål.

SpareBank 1 SMN skal være blant de best presterende i Norden og konsernets overordnede finansielle mål er å levere en avkastning på egenkapitalen på 13 prosent over tid. Konsernets strategi ligger fast, og fokuset er på gjennomføring og realisering av effekter. Styret er fornøyd med oppnådde resultater i 2023. Konsernet er godt rustet for å styrke markedsposisjonen med en effektiv distribusjon av produkter og tjenester. Styret forventer at også 2024 blir et godt år for konsernet.

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Ingrid Finboe Svendsen

Kristian Sætre

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansattrepresentant

Inge Lindseth
Ansattrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank				Konsern	
2022	2023 (mill. kr)		Noter	2023	2022
4.740	9.219	Renteinntekter effektiv rentes metode	17	9.721	5.207
724	1.548	Andre renteinntekter	17	1.542	720
2.583	6.622	Rentekostnader	17	6.631	2.588
2.880	4.144	Netto renteinntekter	4	4.632	3.339
1.192	1.117	Provisjonsinntekter	18	1.370	1.446
90	114	Provisjonskostnader	18	199	186
55	73	Andre driftsinntekter	18	913	781
1.156	1.076	Netto provisjons- og andre inntekter	4	2.084	2.042
677	711	Utbytte	19,44	26	33
-	-	Netto resultat fra eierinteresser	19,39	297	442
-123	464	Netto resultat fra finansielle instrumenter	19	476	-94
554	1.176	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	4	799	380
4.590	6.396	Sum inntekter		7.515	5.760
661	849	Personalkostnader	20,22	1.691	1.406
841	1.121	Andre driftskostnader	21,31,32,33	1.326	1.038
1.502	1.969	Sum driftskostnader	4	3.017	2.443
3.088	4.426	Resultat før tap		4.498	3.317
-37	-72	Tap på utlån og garantier	4,1	14	-7
3.125	4.498	Resultat før skatt		4.484	3.324
631	820	Skattekostnad	23	904	718
-	-	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	39	108	179
2.494	3.678	Resultat for regnskapsåret		3.688	2.785
60	122	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat		125	63
1.557	2.376	Egenkapitalbeveiseiernes andel av periodens resultat		2.331	1.658
877	1.181	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat		1.159	934
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat		74	130
2.494	3.678	Resultat for regnskapsåret		3.688	2.785
		Resultat/Utvannet resultat per egenkapitalbevis		16,88	12,82

Totalresultat

Morbank		(mill. kr)	Noter	Konsern	
2022	2023			2023	2022
2.494	3.678	Resultat for regnskapsåret		3.688	2.785
		Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
177	-27	Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	22	-27	177
-44	7	Skatt på estimatavvik pensjon		7	-44
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		6	4
133	-20	Sum		-14	137
		Poster som vil bli reklassifisert til resultat			
9	-5	Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader		-5	9
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-140	113
9	-5	Sum		-145	122
142	-25	Sum andre inntekter og kostnader		-158	259
2.636	3.653	Totalresultat for regnskapsåret		3.530	3.044
60	122	Hybrikkapitaleierernes andel av periodens totalresultat		125	63
1.647	2.359	Egenkapitalbeveiseierernes andel av periodens totalresultat		2.225	1.823
929	1.173	Grunnfondskapitalens andel av periodens totalresultat		1.106	1.028
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat		74	130
2.636	3.653	Totalresultat for regnskapsåret		3.530	3.044

Balanse

Morbank				Konsern	
31.12.2022	31.12.2023	(mill. kr)	Noter	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER					
1.171	1.172	Kontanter og fordringer på sentralbanker	12,24	1.172	1.171
21.972	19.241	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7,12,13,24,26	8.746	11.663
139.550	156.464	Netto utlån til kunder	4,8,9,10,11,12,13,24,25,26	168.955	151.549
38.072	34.163	Sertifikater og obligasjoner	12,13,24,25,27	34.163	38.073
6.804	6.659	Derivater	12,24,25,28,29	6.659	6.804
417	731	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	24,25,30	1.137	840
5.063	6.270	Investering i eierinteresser	39,40,41,44	8.695	7.873
1.924	2.090	Investering i konsernselskaper	39,41	0	0
553	98	Virksomhet holdt for salg	30,39	112	1.919
467	812	Immaterielle eiendeler	31	1.228	663
2.092	1.321	Øvrige eiendeler	4,12,22,23,24,26,32,33,34	1.849	2.555
218.085	229.020	Sum eiendeler	14,15	232.717	223.110
GJELD					
14.636	13.160	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7,24,26	13.160	14.636
122.699	133.462	Innskudd fra og gjeld til kunder	4,24,26,35	132.888	122.010
47.474	45.830	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24,26,29,36	45.830	47.474
8.307	6.989	Derivater	24,26,27,30	6.989	8.307
2.067	2.262	Annen gjeld	22,23,24,25,26,37	3.005	2.725
-	-	Virksomhet holdt for salg	39	1	1.093
2.015	2.169	Ansvarlig lånekapital	5,24,26,38	2.247	2.058
197.199	203.871	Sum gjeld	16	204.120	198.303
EGENKAPITAL					
2.597	2.884	Eierandelskapital	43	2.884	2.597
0	0	Egenbeholdning eierandelskapital	43	0	-11
895	2.422	Overkursfond		2.409	895
7.877	8.482	Utjevningsfond		8.482	7.828
840	1.730	Avsatt utbytte		1.730	840
474	860	Avsatt gaver		860	474
6.408	6.865	Grunnfondskapital		6.865	6.408
70	106	Fond for urealiserte gevinster		106	70
-	0	Annen egenkapital		2.690	2.940
1.726	1.800	Hybridkapital	5,38	1.903	1.769
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		666	997
20.887	25.150	Sum egenkapital	5	28.597	24.807
218.085	229.020	Sum gjeld og egenkapital	14,15	232.717	223.110

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Ingrid Finboe Svendsen

Kristian Sætre

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansattrepresentant

Inge Lindseth
Ansattrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Endring i egenkapital

Regnskapsprinsipp

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap.

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Hybridkapital	Sum egenkapital
	Eierandelskapital	Overkursfond	Grunnfondskapital	Utjevningfond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital			
Egenkapital per 1.1.22	2.597	895	5.918	7.007	1.517	171	-	1.250	19.356	
Resultat for regnskapsåret	-	-	440	781	1.314	-101	-	60	2.494	
Utvidede resultatposter										
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	9	-	9	
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	133	-	133	
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	142	-	142	
Totalresultat for perioden	-	-	440	781	1.314	-101	142	60	2.636	
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2021	-	-	-	-	-970	-	-	-	-970	
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-547	-	-	-	-547	
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	476	476	
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-60	-60	
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	0	
Andre egenkapitalføringer	-	-	50	88	-	-	-142	-	-3	
Sum transaksjoner med eierne	0	-	50	88	-1.517	-	-142	416	-1.105	
Egenkapital per 31.12.22	2.597	895	6.408	7.877	1.314	70	0	1.726	20.887	
Egenkapital per 1.1.23	2.597	895	6.408	7.877	1.314	70	0	1.726	20.887	
Resultat for regnskapsåret	-	-	299	602	2.591	37	27	122	3.678	
Utvidede resultatposter										
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-5	-	-5	
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-20	-	-20	
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-25	-	-25	
Totalresultat for perioden	-	-	299	602	2.591	37	3	122	3.653	
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2022	-	-	-	-	-840	-	-	-	-840	
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-474	-	-	-	-474	
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	416	416	
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-342	-342	
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-122	-122	
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	3	-	-	-	-	2	
Fusjon SpareBank1 Søre Sunnmøre	288	1.526	158	-	-	-	-	-	1.972	
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3	
Sum transaksjoner med eierne	287	1.526	158	3	-1.314	-	-3	-48	610	
Egenkapital per 31.12.23	2.884	2.422	6.865	8.482	2.591	106	0	1.800	25.150	

Konsern (mill. kr)	Kontrollerende eierinteresser									Sum egenkapital
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eierandelskapital	Overkursfond	Grunnfonds-kapital	Utjevningsfond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Hybridkapital	IKE ¹⁾	
Egenkapital per 31.12.21	2.588	895	5.918	6.974	1.517	171	2.896	1.293	989	23.241
Implementeringseffekt IFRS 17 i SpareBank 1 Gruppen ³⁾	-	-	-	-	-	-	-234	-	-	-234
Egenkapital per 1.1.22	2.588	895	5.918	6.974	1.517	171	2.662	1.293	989	23.007
Periodens resultat	-	-	440	781	1.314	-101	158	63	130	2.785
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	117	-	-	117
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	133	-	-	133
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	259	-	-	259
Totalresultat for perioden	-	-	440	781	1.314	-101	417	63	130	3.044
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2021	-	-	-	-	-970	-	-	-	-	-970
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-547	-	-	-	-	-547
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	476	-	476
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-63	-	-63
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ²⁾	-2	-	-	-16	-	-	-2	-	-	-21
Andre egenkapitalføringer	-	-	50	88	-	-	-149	-	-	-11
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-122	-122
Sum transaksjoner med eierne	-2	-	50	72	-1.517	-	-138	413	-122	-1.244
Egenkapital per 31.12.22	2.586	895	6.408	7.828	1.314	70	2.940	1.769	997	24.807

¹⁾ IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

²⁾ Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

³⁾ Prinsippendringen som følge av implementering av IFRS 17 er beskrevet i Note 2 Regnskapsprinsipper

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									Sum egenkapital	
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Hybridkapital		IKE ¹⁾
	Eierandelskapital	Overkursfond	Grunnfonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen-egen-kapital				
(mill. kr)											
Egenkapital per 1.1.23	2.586	895	6.408	7.828	1.314	70	2.940	1.769	997	24.807	
Resultat for regnskapsåret	-	-	299	602	2.591	37	-40	125	74	3.688	
Utvidede resultatposter											
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-133	-	-	-133	
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-5	-	-	-5	
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-20	-	-	-20	
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-	-	-158	-	-	-158	
Totalresultat for perioden	-	-	299	602	2.591	37	-198	125	74	3.530	
Transaksjoner med eierne											
Utbetalt utbytte for 2022	-	-	-	-	-840	-	-	-	-	-840	
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-474	-	-	-	-	-474	
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	519	-	519	
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-385	-	-385	
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-125	-	-125	
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	3	-	-	-	-	-	2	
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ²⁾	11	-	-	49	-	-	10	-	-	70	
Fusjon SpareBank1 Søre Sunnmøre	288	1.513	158	-	-	-	-	-	-93	1.866	
Utgang datterselskap SB1 Markets	-	-	-	-	-	-	110	-	-	110	
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-3	-	-	-3	
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-169	-	-	-169	
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-312	-312	
Sum transaksjoner med eierne	298	1.513	158	52	-1.314	-	-52	10	-405	260	
Egenkapital per 31.12.23	2.884	2.409	6.865	8.482	2.591	106	2.690	1.903	666	28.597	

¹⁾ IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

²⁾ Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2022	2023	(mill. kr)	2023	2022
2.494	3.678	Resultat etter skatt	3.688	2.785
77	111	+ Av- og nedskrivninger	153	117
-37	-72	+ Tap på utlån/garantier	14	-7
-324	-413	Inntekter fra tilknyttede selskaper og felleskontroller virksomhet	-297	-443
-2.420	1.924	Andre justeringer	1.958	-2.436
-210	5.228	Tilført fra årets virksomhet	5.516	16
-4.626	1.035	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	1.000	-4.193
5.155	-1.289	Økning/(reduksjon) annen gjeld	-2.245	5.136
-3.739	-6.502	Reduksjon/(økning) utlån	-7.080	-5.643
-8.782	4.333	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	4.519	-6.959
10.672	769	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	885	10.724
294	-1.485	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstitusjoner	-1.485	-429
-7.310	4.115	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	4.115	-7.311
-8.546	6.204	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	5.227	-8.658
-	35	Tilført kontanter og kontantekvivalenter ved fusjon	35	-
-71	-60	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler	-95	-89
-18	-	Salg bygninger/driftsmidler	-	276
-5	-69	Utbetalinger av kapital ved økning eierandel datterselskap	79	6
324	413	Utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	413	324
6	100	Innbetalinger fra salg av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	100	6
-479	-190	Utbetalinger fra kjøp av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-198	-492
813	1.424	Reduksjon/salg aksjer og eierinteresser	2.319	849
-835	1.487	Økning/kjøp aksjer og eierinteresser	-1.509	-846
-265	166	B) Netto likviditetsendring investeringer	1.145	33
1.000	750	Økning i ansvarlig lånekapital	784	1.000
-750	-750	Reduksjon i ansvarlig lånekapital	-750	-750
-0	-	Utbetalinger knyttet til eierandelskapital	-	-21
-	2	Innbetalinger knyttet til eierandelskapital	72	-
-970	-840	Utbetalt utbytte	-840	-970
-	-	Utbetalt utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresser	-121	-162
-547	-474	Gaveutdeling	-474	-547
476	416	Ny hybridkapital	478	476
0	-342	Tilbakebetaling hybridkapital	-385	0
-60	-122	Betalte renter hybridkapital	-125	-63
16.194	5.280	Økning annen langsiktig gjeld	5.280	16.194
-6.613	-10.291	Reduksjon annen langsiktig gjeld	-10.291	-6.613
8.729	-6.370	C) Netto likviditetsendringer finansiering	-6.371	8.544
-81	1	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	1	-81
1.252	1.171	Kontanter og fordringer på sentralbanker per 1.1	1.171	1.252
1.171	1.172	Kontanter og fordringer på sentralbanker ved utgangen av perioden	1.172	1.171
-81	1	Endring	1	-81
Tilleggsinformasjon kontantstrøm				
6.263	10.224	Renter mottatt	10.710	6.716
3.598	6.177	Renter betalt	6.184	3.603

Noter til regnskapet

Note	Side	
1	26	Generell informasjon
2	27	Regnskapsprinsipper
3	29	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
4	33	Segmentinformasjon
5	35	Kapitaldekning og kapitalstyring
6	37	Risikoforhold
		Kredittrisiko
7	42	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
8	43	Utlån til og fordringer på kunder
9	50	Fraregning av finansielle eiendeler
10	52	Tap på utlån og garantier
11	59	Kreditteksponering for hver interne risikorating
12	61	Maksimal kreditteksponering
13	64	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
		Markedsrisiko
14	66	Markedsrisiko knyttet til renterisiko
15	67	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering
		Likviditetsrisiko
16	68	Likviditetsrisiko
		Resultatregnskap
17	69	Netto renteinntekter
18	70	Netto provisjons- og andre inntekter
19	71	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
20	72	Personalkostnader
21	75	Andre driftskostnader
22	76	Pensjon
23	80	Skatt
		Balanse
24	82	Klassifisering av finansielle instrumenter
25	84	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter
26	87	Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost
27	89	Sertifikater og obligasjoner
28	90	Finansielle derivater
29	92	Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer
30	94	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser
31	97	Immaterielle eiendeler
32	98	Eiendom, anlegg og utstyr
33	100	Leieavtaler
34	103	Øvrige eiendeler
35	104	Innskudd fra og gjeld til kunder
36	105	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

37	107	Annen gjeld og forpliktelse
38	109	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån
39	111	Investering i eierinteresser

Øvrige opplysninger

40	116	Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning
41	118	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper
42	119	Eierandelskapital- og eierstruktur
43	121	Resultat per egenkapitalbevis
44	122	Hendelser etter balansedagen

Note 1 - Generell informasjon

Beskrivelse av virksomheten

Se Dette er SpareBank1 SMN presentert i årsrapporten.

Konsernet SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN har sitt hovedkontor i Trondheim, Søndre gate 4. Bankens markedsområder er i hovedsak Trøndelag og Nordvestlandet.

Konsernregnskapet for 2023 ble godkjent av styret 29. februar 2024.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Selskaps- og konsernregnskapet 2023 for SpareBank 1 SMN er satt opp i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU (IFRS). Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, IFRS fortolkningskomité. Målegrunnlaget for selskaps- og konsernregnskapet er historisk kost med med unntak av eiendeler som måles til virkelig verdi beskrevet i note 24. Regnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31. desember 2023.

Viktige regnskapsprinsipper

Sparebank1 SMN sine regnskapsprinsipper er beskrevet i hver av notene til årsregnskapet. Følgende regnskapsprinsipper er av ledelsen vurdert som de viktigste regnskapsprinsippene:

- Regnskapsprinsipper for Utlån (note 8) og Tap på utlån (note 10)
- Regnskapsprinsipper for netto renteinntekter (note 17) og provisjonsinntekter (note 18)
- Regnskapsprinsipper for gjeld ved utstedelse av verdipapirer (note 36) og sikring av gjeld (note 29)

Generelle regnskapsprinsipper

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendt i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser balanseført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som egen post.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Endringer i regnskapsprinsipper

Konsernet har vurdert virkningen av endrede regnskapstandarder og fortolkninger (IFRSs) utstedt av IASB og IFRSs godkjent av EU med virkning fra 1. januar 2023 eller senere. Konsernet har vurdert at anvendelse av disse ikke har hatt vesentlig innvirkning på konsernregnskapet for 2023 med unntak av implementering av IFRS 17 som beskrevet under.

IFRS 17 Forsikringskontrakter

IFRS 17 Forsikringskontrakter erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter. Formål med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Et estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for en gruppe av forsikringskontrakter. Fremtidige kontantstrømmer omfatter fremtidige premieinnbetalinger og utbetalinger av forsikringsoppgjør, erstatninger og andre utbetalinger til forsikringstaker. Estimater skal ta hensyn til en eksplisitt justering for risiko og estimatene skal være basert på forholdene på balansedato.

- En kontraktsmargin («Contractual Service Margin») som er lik dag én-gevinsten i estimatet av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av forsikringskontrakter. Dette svarer til fortjenesteelementet i forsikringskontraktene som skal innregnes over den perioden tjenesten ytes, det vil si over dekningsperioden til forsikringene.
- Visse endringer i estimatet for nåverdien av fremtidige kontantstrømmer justeres mot kontraktsmarginen, og innregnes derved i resultatet over gjenværende periode de aktuelle kontraktene dekker.
- Effekten av endring i diskonteringsrente skal, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»).

Ikrafttredelsestidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall. Tidlig implementering er tillatt.

Effekten på egenkapitalen i konsernet som følge av at det tilknyttede selskapet SpareBank 1 Gruppen implementerer denne standarden per 1. januar 2022 er 234 millioner kroner i redusert egenkapital. Totalresultatet for 2022 fra Gruppen omarbeidet til IFRS 17/IFRS 9 er justert med 32 millioner, slik at effekten på egenkapitalen 1. januar 2023 er 202 millioner kroner. Konsernets resultat for 2022 og øvrige nøkkeltall er ikke omarbeidet.

IFRS 17 effekter for SMN	mill. kr
Implementering IFRS 17/IFRS 9 per 1. januar 2022	-234
Korrigert resultat for 2022 som følge av implementering IFRS 17/IFRS 9	32
Implementeringseffekt på egenkapital per 1. januar 2023	-202
Korreksjon av sammenligningstall	Per 31. desember 2022
SMN sin andel av resultat fra SpareBank 1 Gruppen	175
Effekt av implementering IFRS 17/IFRS 9	24
Korrigert SMN sin andel resultat fra SpareBank 1 Gruppen	199

Videre har konsernet vurdert virkningen av nye eller endrede regnskapsstandarder og fortolkninger (IFRS) utstedt av IASB som har ennå ikke er effektiv. Konsernet forventer ikke noe vesentlig innvirkning på fremtidige perioder fra vedtakelsen av disse endringene.

Note 3 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Tap på utlån og garantier

Bankens utlånsportefølje reklassifiseres månedlig. Kunder med objektive bevis på tap grunnet betalingsmislighold, svekkelse i kredittverdighet eller andre objektive kriterier er gjenstand for en individuell gjennomgang og beregning av tap. Dersom bankens beregninger viser at nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på innregningsstidspunktet er lavere enn lånets bokførte verdi plasseres utlånet i trinn 3 og det foretas nedskrivning for beregnet tap. Stor grad av skjønn kreves for å vurdere bevis på tap, og estimering av beløp og tidfesting av fremtidige kontantstrømmer for å fastsette beregnet tap påvirkes av dette skjønnnet. Endringer i disse faktorene vil kunne påvirke størrelsen på avsetningen for tap. Hvor sikkerhetsverdier er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og vurdering av sikkerhetsverdier kan i slike tilfeller være beheftet med betydelig usikkerhet.

For utlån i trinn 1 og 2 foretas det en beregning av forventet kredittap ved bruk av bankens tapsmodell basert på estimater for sannsynlighet for tap (PD) og tap ved mislighold (LGD), samt eksponering (EAD). Banken benytter samme PD-modell som i IRB, men med forventningsrett kalibrering, det vil si uten sikkerhetsmarginer, som et utgangspunkt for vurdering av økt kredittrisiko. PD-estimatet representerer en 12-måneders sannsynlighet.

Nedskrivninger for eksponeringer i trinn 1 vil være beregning av ett års forventet tap, mens for eksponeringer i trinn 2 blir det beregnet tap over levetiden.

De viktigste inputfaktorene i bankens tapsmodell som bidrar til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn er følgende:

- Bruk av framoverskuende informasjon og framskrivning av makroøkonomiske variabler for flere scenarier og sannsynlighetsvekting av disse.
- fastsettelse av hva en vesentlig økning i kredittrisiko er for et utlån.

Bruk av framoverskuende informasjon

Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. Vårt estimat på forventet kredittap i trinn 1 og 2 er et sannsynlighetsvektet snitt av tre scenarier; Basis, Oppside og Nedside. Basisscenario er utviklet med et utgangspunkt i observert mislighold og tap siste tre år, skjønnsmessig justert til et forventningsrett estimat på utviklingen som ligger noe over observert mislighold og tap siste 3 år.

Utviklingen i Oppside og Nedside scenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunktorene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Utgangspunktet er basert på observasjoner siste 15 år, der Nedside reflekterer forventet misligholds- og tapsnivå i en krisesituasjon med nivåer på PD og LGD som benyttes i konservative stress-scenarier for andre formål i bankens kredittstyring.

I 2023 ble det anvendt en oppgradert tapsmodell som gir forslag til sentrale forutsetninger ved bruk av regresjonsanalyse og simulering. Fremtidig misligholdsnivå (PD) predikeres basert på forventet utvikling i pengemarkedsrente og arbeidsledighet. Fremtidig tapsnivå (LGD) simuleres basert på sikkerhetsverdier og forventninger til prisutvikling for sikkerhetsobjekter i ulike bransjer. Med SMNs forutsetninger i den oppdaterte modellen blir nedskrivningene i større grad enn tidligere allokert mot bransjer med stor rentebærende gjeld slik som eiendom, skipsfart og fiskeri. Norges Banks Pengepolitisk rapport er valgt som hovedkilde for forklaringsvariablene rente og arbeidsledighet samt forventet prisutvikling på boligeiendom i basisscenarioet. Ledelsens estimater og skjønnsmessige vurderinger om forventet utvikling for misligholds- og tapsnivå (PD og LGD) er i stor grad basert på makroprognoser fra Pengepolitisk rapport (PPR) 4/23. For lavt scenario ble det benyttet samme forutsetninger som i Finanstilsynets stressscenario fra Finansielt Utsyn juni 2023. Dette scenarioet innebærer en lavere rentebane og et lavere nivå for arbeidsledighet enn i våre tidligere lave scenarioer og trekker også i retning av et lavere nedskrivningsnivå. Bransjen bygg og anlegg er vurdert generelt å ha fått vesentlig økt kredittrisiko og kunder innenfor denne bransjen er derfor klassifisert i trinn 2 eller 3.

I 2022 ble sannsynligheten for lavt scenario for bedriftsmarked ekskl. offshore økt av flere grunner - økt makroøkonomisk usikkerhet som følge av krigen i Ukraina, sterk økning i energi- og råvarepriser, utfordringer i forsyningskjedene og utsikter til varig høyere inflasjon og rentenivå. Framtidige tapsforventninger ble økt både i 2022 og i første kvartal 2023 ved at PD og LGD baner for både personmarked og bedriftsmarked ekskl. offshore ble hevet i basisscenarioet. Banken har fokusert på forventede langsiktige effekter av et høyre rentenivå og svakere økonomisk vekst. For offshore porteføljen ble det i løpet av 2022 som følge av vesentlig bedring i marked og markedsutsikter lagt til grunn økte inntjeningsforutsetninger i simuleringene og vekt for lavt scenario ble redusert for supply og subsea. Fra 2023 er modellnedskrivningene for offshoreporteføljen beregnet med de samme forutsetningene som for bedriftsmarkedet for øvrig. Forventet kredittap (ECL) per 31. desember 2023 ble beregnet som en kombinasjon av 80 prosent forventet scenario, 10 prosent nedsidescenario og 10 prosent oppsidescenario (80/10/10 pst). Dette trekker i retning av et lavere nedskrivningsnivå enn tidligere perioder der vektene var 75/15/10 for BM og 70/15/15 for PM.

Effekten av endringen av forutsetninger i 2023 er vist på linjen "Endring som skyldes endrede forutsetninger i tapsmodellen" i note 8. Nedskrivningene øker i deler av næringslivs- og personmarkedsporteføljen som følge av at vesentlig økt rentenivå og inflasjon forventes å øke fremtidige nivå for PD og LGD. Endringene i scenarievækting omtalt over reduserer nedskrivningene. Samlet utgjør dette 4 millioner kroner for banken og 29 millioner kroner for konsernet i reduserte nedskrivninger.

Scenariene vektet med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimaten oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene per 31. desember:

Portefølje	2023			2022		
	Basis	Nedside	Oppside	Basis	Nedside	Oppside
PM (boliglån)	80 %	10 %	10 %	70 %	15 %	15 %
BM ekskl. landbruk og offshore	80 %	10 %	10 %	60 %	25 %	15 %
Landbruk	80 %	10 %	10 %	60 %	25 %	15 %

Sensitiviteter

Første del av tabellen under viser fullt modellberegnet forventet kredittap på grunnlag per 31. desember 2023 i de tre scenarioene, fordelt på porteføljene Privatmarked (PM) og Bedriftsmarked (BM), samt landbruk som summerer seg til Morbank. I tillegg viser tabellen fullt modellberegnet forventet kredittap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Midt-Norge (SB1 Finans MN). ECL for morbanken og datterselskapet er summert i kolonnen Konsern.

Andre del av tabellen viser porteføljefordelt ECL ved anvendt scenarievækting samt en alternativ scenarievækting med doblett sannsynlighet for nedsidescenariet.

Dersom man doblett nedsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ved utgangen av 2023 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 108 millioner kroner for morbanken og 126 millioner kroner for konsernet.

	BM	PM	Landbruk	Sum morbank	SB 1 Finans MN, BM	SB 1 Finans MN, PM	Sum konsern
ECL i forventet scenario	624	85	68	777	39	21	838
ECL i nedsidescenariet	1.366	253	243	1.862	158	82	2.102
ECL i oppsidescenariet	376	44	32	452	18	12	482
ECL med anvendt scenarievækting 80 /10/10	673	98	82	853	49	26	928
ECL med alternativ scenarievækting 70/20/10	748	115	99	962	61	32	1.055
Endring ECL ved alternativ vækting	74	17	18	108	12	6	126

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimer i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom porteføljene. På konsernnivå er ECL i oppsidescenarioet, som i stor grad reflekterer taps- og misligholdsbildet de seneste årene, om lag 60 prosent av ECL i forventet scenario. Nedsidescenarioet gir over dobbel ECL sammenlignet med forventet scenario. Anvendt scenarievækting gir om lag 10 prosent høyere ECL enn i forventet scenario.

Fastsettelse av vesentlig økning i kredittrisiko:

Vurderingen av hva som er vesentlig økning i kredittrisiko krever stor grad av skjønn. Bevegelser mellom trinn 1 og trinn 2 er basert på hvorvidt instrumentets kredittrisiko på balansedagen har økt vesentlig relativt til tidspunktet for førstegangsinnregning. Denne vurderingen gjøres med utgangspunkt i instrumentets økonomiske 12 måneders PD, og ikke forventede tap.

Vurderingen gjøres på hvert enkelt instrument. Vår vurdering gjennomføres minimum kvartalsvis, basert på tre forhold:

1. Banken benytter både absolutte og relative endringer i PD som kriterie for flytting til trinn 2. En endring i PD med over 150% er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må sluttnivået på PD være over 0,6 prosentpoeng.
2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har mottatt betalingslettelse (forbearance).
3. I tillegg vil kunder med 30-90 dagers betalingsmislighold alltid flyttes til trinn 2.

Hvis noen av de nevnte forhold indikerer at en vesentlig økning i kredittrisiko har intruffet, blir instrumentet flyttet fra trinn 1 til trinn 2.

Se ogsånote 10Tap på utlån ognote 6Risikoforhold.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til enhver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps- og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verddivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multipliseringspriser for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelse vil kunne være beheftet med usikkerhet. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Investeringene i private equity fond foretatt i datterselskapet SpareBank 1 SMN Invest verdsettes basert på net asset value (NAV) som rapporteres fra fondene. Virkelig verdi blir beregnet basert på verdsettelsesprinsipper fastsatt i IFRS 13 og retningslinjer for verdsettelse i henhold til International Private Equity and Venture Capital (IPEV), se www.privateequityvaluation.com.

Ledelsen har basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Det er ikke fremkommet ny informasjon om vesentlige forhold som var intruffet eller forelå allerede på balansedagen per 31.12.2023 og frem til styrets behandling av regnskapet 29. Februar 2024. Se for øvrig note 30 for spesifikasjon av aksjer og egenkapitalinteresser.

Virkelig verdi på finansielle derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi av derivater fastsettes ved bruk av verddivurderingsmodeller der prisen på underliggende instrument, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. Ved måling av finansielle instrumenter hvor observerbare markedsdata ikke er tilgjengelig, gjør konsernet antagelser om hva markedsaktører vil legge til grunn ved verdsettelse av tilsvarende finansielle instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn blant annet ved beregning av likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. En endring i de nevnte faktorene vil påvirke fastsatt virkelig verdi på konsernets finansielle instrumenter. For mer informasjon se note 25Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.

For opsjoner vil volatiliteter være enten observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende instrument. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I den utstrekning markedsprisene som innhentes tar utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlans- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er segmentene Privatmarked og Næringsliv. Goodwill er forholdsmessig fordelt på segmentene basert på andel av utlansvolum i siste periode før virksomhetssammenslutning. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlansportefølje. Det er utarbeidet en prognose for kontantstrømmene over 5 år med forventet vekst, med et terminalverdi uten vekst deretter. Kontantstrømmene er neddiskontert med et avkastningskrav (før skatt rente) på 13 prosent.

Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.

Øvrig goodwill i konsernet beregnes ut fra snitt inntjening i markedsområdet og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (12-14 prosent).

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering hvor kjøpesum allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill). Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv. Se også note 40 Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning.

Selskap holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg. Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg. 22. juni 2022 meldte SpareBank 1 SMN at SpareBank 1 Markets styrker satsningen innenfor kapitalmarkedet og får SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge som store eiere. SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Nord-Norge overdrar sin markeds-virksomhet til SpareBank 1 Markets, og kjøper seg i tillegg opp i selskapet i form av et kontantvederlag. Etter gjennomføringen av transaksjonen vil SpareBank 1 SMN eie 39,9% og SpareBank 1 Markets vil behandles som et tilknyttet selskap. Transaksjonen er godkjent av Finanstilsynet og Konkurransetilsynet, og er gjennomført i fjerde kvartal 2023.

Resultat fra SpareBank 1 Markets er omklassifisert som følger:

Resultatregnskap (mill. kr)	2023	2022
Netto renteinntekter	-8	8
Netto provisjons- og andre inntekter	-352	-515
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-342	-273
Sum inntekter	-702	-780
Sum driftskostnader	-577	-574
Resultat før skatt	-125	-206
Skatt	18	27
Resultat virksomhet holdt for salg	108	179

Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Salg av låneporteføljer

Ved salg av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt vurderer konsernet om kriteriene for fraregning er oppfylt i henhold til IAS 39. Ved utgangen av regnskapsåret er alle solgte porteføljer fraregnet morbankens balanse. Se også note 9 Fraregning av finansielle eiendeler.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

Note 4 - Segmentinformasjon

Regnskapsprinsipper for segmentrapportering

SpareBank 1 SMN har Privatmarked og Næringsliv samt de vesentligste datterselskapene og tilknyttede selskaper som sine primære rapporteringssegmenter. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Konsernets segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8. For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernivå.

Konsern 31. desember 2023

Resultatregnskap (mill. kr)	Privatmarked	Næringsliv	Sunnmøre og Fjordane	SB 1 Finans		SB 1 Regnskaps- huset SMN		Øvrig	elim	Total
				EM 1	MN					
Netto renteinntekter	1.824	1.335	598	2	490	4	-	379	4.632	
Renter av anvendt kapital	328	195	112	-	-	-	-	-634	-	
Sum renteinntekter	2.151	1.530	709	2	490	4	-	-255	4.632	
Netto provisjons- og andre inntekter	652	234	110	432	-97	716	-	37	2.084	
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	6	7	1	-82	-	379	488	799	
Sum inntekter	2.804	1.770	826	435	311	720	379	270	7.515	
Sum driftskostnader	1.078	407	315	395	115	612		97	3.017	
Resultat før tap	1.726	1.363	512	40	196	108	379	173	4.498	
Tap på utlån, garantier m.v.	1	45	-118	-	86	-	-	-0	14	
Resultat før skatt	1.725	1.318	629	40	111	108	379	173	4.484	
Ek-avkastning *)	18,2 %	24,3 %	19,6%						14,4 %	

Konsern 31. desember 2022

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	EM 1	SB 1 Finans		SB 1 Regnskaps- huset SMN		Øvrig	elim	Total
					MN					
Netto renteinntekter	1.328	1.380	3	459	2	-	167	3.339		
Renter av anvendt kapital	163	125	-	-	-	-	-288	-		
Sum renteinntekter	1.491	1.505	3	459	2	-	-121	3.339		
Netto provisjons- og andre inntekter	796	290	418	-106	605	-	39	2.042		
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-4	9	8	-23	-	466	-76	380		
Sum inntekter	2.283	1.804	429	329	607	466	-158	5.760		
Sum driftskostnader	958	467	371	108	511		28	2.443		
Resultat før tap	1.325	1.337	58	221	96	466	-186	3.317		
Tap på utlån, garantier m.v.	29	-66	-	30	-	-	-0	-7		
Resultat før skatt	1.296	1.403	58	191	96	466	-186	3.324		
Ek-avkastning *)	13,6 %	20,8 %						12,3 %		

*) Regulatorisk kapital i henhold til bankens kapitalmål er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv.

**) Spesifikasjon av øvrig virksomhet (mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Gruppen	-34	175
SpareBank 1 Boligkreditt	98	1
SpareBank 1 Næringskreditt	10	3
BN Bank	257	203
SpareBank1 Markets	19	
SpareBank 1 Kreditt	-13	9
SpareBank 1 Betaling	-37	13
SpareBank 1 Forvaltning	35	33
Andre selskaper	46	29
Sum avkastning på eierinteresser	379	466
SpareBank 1 Mobilitet Holding	-82	-23
Sum netto avkastning på eierinteresser	297	442

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

Per 31. desember 2023 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 14,0 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN. Fra 31. desember 2023 er dette kravet 1,7 prosent og må tilfredsstilles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital. I tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2023 er det i morbank foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2023 er den reelle satsen for konsern 4,3 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2023 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
20.887	25.150	Sum balanseført egenkapital	28.597	25.009
-1.726	-1.800	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.903	-1.769
-467	-812	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.625	-947
-1.314	-2.591	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-2.591	-1.314
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-666	-997
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	679	784
-	-	Periodens resultat	-	-
-	-	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent (50 prosent) etter skatt av konsernresultat)	-	-
-72	-53	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-72	-89
-194	-412	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-546	-279
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-4	-4
-281	-350	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-278	-619
16.833	19.131	Sum ren kjernekapital	21.589	19.776
1.726	1.800	Fondsobligasjon	2.252	2.106
-47	-48	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-48	-47
18.512	20.883	Sum kjernekapital	23.793	21.835
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
2.000	2.150	Ansvarlig kapital	2.822	2.523
-210	-216	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-216	-210
1.790	1.934	Sum tilleggskapital	2.606	2.312
20.301	22.817	Netto ansvarlig kapital	26.399	24.147

		Minimumskrav ansvarlig kapital			
1.148	1.256	Spesialiserte foretak	1.538	1.351	
901	904	Foretak	931	923	
1.379	1.569	Massemarked eiendom	2.907	2.559	
98	124	Massemarked øvrig	126	100	
1.249	1.485	Egenkapitalposisjoner IRB	-	-	
4.774	5.338	Sum kredittrisiko IRB	5.502	4.933	
6	3	Stater og sentralbanker	5	6	
82	95	Obligasjoner med fortrinnsrett	153	139	
403	373	Institusjoner	280	276	
187	110	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	146	207	
143	248	Foretak	506	385	
7	4	Massemarked	703	662	
27	37	Engasjementer med pant i fast eiendom	126	109	
90	63	Egenkapitalposisjoner	465	504	
97	112	Øvrige eiendeler	178	162	
1.042	1.046	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.561	2.450	
27	22	Gjeldsrisiko	22	29	
-	-	Egenkapitalrisiko	7	10	
-	-	Valutarisiko og oppgjørskrisiko	2	1	
458	545	Operasjonell risiko	924	853	
30	38	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	153	101	
6.331	6.988	Minimumskrav ansvarlig kapital	9.171	8.377	
79.140	87.354	Beregningsgrunnlag (RWA)	114.633	104.716	
3.561	3.931	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	5.159	4.712	
		Bufferkrav			
1.978	2.184	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.618	
3.561	3.896	Systemrisikobuffer, 4,43 prosent på konsern	5.081	4.712	
1.583	2.184	Motsykliskbuffer, 2,5 prosent	2.866	2.094	
7.123	8.264	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	10.813	9.424	
6.149	6.937	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5.618	5.639	
		Kapitaldekning			
21,3 %	21,9 %	Ren kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %	
23,4 %	23,9 %	Kjernekapitaldekning	20,8 %	20,9 %	
25,7 %	26,1 %	Kapitaldekning	23,0 %	23,1 %	
		Uvektet kjernekapitalandel			
210.227	221.334	Balanseposter	323.929	302.617	
6.234	7.559	Poster utenom balansen	8.984	7.744	
-1.061	-513	Øvrige justeringer	-666	-1.985	
215.400	228.380	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	332.247	308.376	
18.512	20.883	Kjernekapital	23.793	21.835	
8,6 %	9,1 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,2 %	7,1 %	

Note 6 - Risikoforhold

Risikostyring

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, konsentrasjon, risikjustert avkastning, misligholdssannsynlighet, tapsgrader, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital, regulatorisk kapitaldekning samt regulatoriske krav til likviditet.

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 SMN er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp sentrale risikoer for å sikre at konsernet utvikler seg i tråd med vedtatt risikoprofil og strategier.

Bankens tre forsvarslinjer mot finansielle tap eller svekket omdømme består av:

1. Fornuftige risikorammer, som reduserer sannsynligheten for en bankspesifikk hendelse, og en god internkontroll som sikrer etterlevelse av rammene.
2. Periodens resultat, en buffer for å absorbere volatilitet og tap innenfor risikoappetitten, og gir tid til å foreta justeringer i forretningsplaner/risikoprofil.
3. Tilstrekkelig likviditet og egenkapital for å håndtere uventede hendelser og kriser

Risikostyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom detteskape bedre beslutningsgrunnlag
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- utnytte synergi og diversifiseringseffekter

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikjustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap.

Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en tolv måneders periode. Risikjustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikjusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av alle mulige uventede tap. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av forventet tap og for risikjustert kapital, men beregningen forutsetter likevel i noen tilfeller bruk av ekspertvurderinger. For risikotyper hvor det ikke finnes anerkjente metoder for å beregne kapitalbehov, legger banken vekt på å definere rammer for styring av risikoen som begrenser tapsrisiko i henhold til vedtatt risikoappetitt. For ytterligere detaljer vises det til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Konsernet har innarbeidet ESG-risiko i styrende dokumenter, herunder risikostyringspolicy, kredittstrategi og kredittpolitikk. ESG-risiko, herunder klimarisiko, er regnet som en driver for finansiell risiko og risiko for svekket omdømme.

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp løpende. Status og utvikling rapporteres gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring, som er uavhengig av de enkelte forretningsområdene i konsernet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet.

Konsernet er eksponert for kredittrisiko gjennom alle sine fordringer på kunder og motparter. Hovedsakelig er konsernet eksponert gjennom ordinær utlånsvirksomhet og leasingaktiviteter, men i tillegg er konsernets kredittrisiko knyttet til likviditetsporteføljen samt gjennom motpartsrisiko som oppstår gjennom rente- og valutaderivater.

Kredittrisiko knyttet til konsernets utlånsvirksomhet er det risikoområdet som har høyest krav til kapital, både etter interne vurderinger og kapitalkravberegninger under CRR.

Gjennom den årlige revisjonen av bankens kredittstrategi konkretiserer styret bankens risikoappetitt gjennom fastsettelse av terskler og rammer for bankens kredittportefølje. rammene definerer grensen for utlånsvirksomheten. Avvik på terskel gjør at kredittsjef må kommentere avviket for styret og i de fleste tilfeller lage handlingsplaner for å redusere risiko. Bankens kredittstrategi og kredittpolicy er utledet av bankens hovedstrategi, og inneholder retningslinjer for risikoprofilen herunder kredittkvalitet og konsentrasjonsrisiko.

Konsentrasjonsrisiko styres blant annet gjennom fordeling mellom Privatmarked og Næringsliv, begrensning i størrelse på utlån og tapsgrad på enkeltengasjement, rammer for maksimal eksponering for tjue største grupperte engasjement, rammer for maksimal eksponering innenfor bransjer og ramme som sikrer bransjediversifisering blant de 20 største kundene.

Etterlevelse av kredittstrategi og styrevedtatte terskler og rammer følges opp løpende av Konsernkredittutvalget og rapporteres kvartalsvis til styret gjennom risikoreport.

Styret delegerer kredittfullmakt til konsernsjef. Konsernsjef kan videre delegerer fullmakter under konserndirektørnivå. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementsstørrelse og risikoprofil.

Banken har en egen avdeling for kredittstøtte som bistår eller tar over behandlingen av kunder hvor det er åpenbart, eller anses overveiende sannsynlig, at kunden ikke vil kunne betjene sine forpliktelser uten at det iverksettes tiltak ut over ordinær oppfølging.

Bankens eksponering mot klimarisiko er kartlagt gjennom kvalitative vurderinger av fysisk risiko og overgangsrisiko på bransjenivå, og gjennom krav til ESG-scoring av alle kredittsaker over 10 mill. kr. for næringslivskunder. I tillegg har banken estimert klimagassutslipp fra bankens utlånskunder. Styret har vedtatt en strategi om at banken skal være en pådriver for grønn omstilling og det utarbeides derfor overgangsplaner mot lavutslippssamfunnet for alle vesentlige bransjer i banken, hvorav landbruk, næringsseiendom og fiskeri er publisert i 2023. Overgangsplanene kommuniserer forventninger og krav til våre kunder. Strategier og policyer blir jevnlig bli vurdert for å sikre at tiltak mot klimarisiko i utlånsporteføljen er tilstrekkelig iht. risikoappetitt. Banken har i 2023 ikke brukt eksklusjon av bransjer/kundegrupper som virkemiddel for å begrense klimarisiko.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kvantifisere kredittrisiko, og dermed kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittstrategi og å måle den risikojusterede avkastningen.

Banken har godkjenning til å benytte interne modeller i sin risikostyring og kapitalberegning (IRB) for utlån og garantier til massemarked og foretak. Tillatelse til å benytte avansert IRB-metode ble gitt av Finanstilsynet i 2015. Banken bruker IRB-modellene til risikoklassifisering, kapitalallokering, risikoprising og porteføljestyling.

I 2022 ble bankpakken, herunder CRR2, innført i norsk lov. Bankpakken inneholder omfattende krav og retningslinjer for utvikling, anvendelse og validering av IRB-modellene. Hele IRB-systemet til banken er de siste årene revidert for å etterleve nye krav og retningslinjer. Juni 2021 ble søknad om anvendelse av de reviderte modellene levert til Finanstilsynet. Prosessen er fortsatt pågående.

Risikoklassifiseringssystemet (IRB) baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Misligholdssannsynlighet (PD)

'Bankens kredittmodeller er basert på statistiske beregninger av misligholdssannsynlighet. Beregningene er basert på scoringsmodeller som tar hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata. Modellene er delvis Point In Time-orienterte, og reflekterer misligholdssannsynligheten i løpet av de neste tolv månedene under de gjeldende konjunkturførhold.

For å kunne gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser. I tillegg har banken to risikoklasser for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Modellene valideres løpende og minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Banken har i tillegg utviklet en kontantstrømbasert PD-modell som benyttes for eksponeringer mot utleie av næringsseiendom. Banken har søkt Finanstilsynet om å kunne anvende denne modellen i kapitalkravberegningen (IRB).

2. Eksponering ved mislighold (EAD)

EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et eventuelt fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes en myndighetsbestemt KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende etter mislighold. KF valideres månedlig for trekkrettigheter innenfor Privatmarked og Næringsliv. Bankens EAD-modell tar hensyn til ulikheter både mellom produkter og kundetyper.

3. Tap gitt mislighold (LGD)

Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet tilfriskningsgrad, realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

Estimert tapsgrad skal ta hensyn til en framtidig lavkonjunktur. Med et begrenset datagrunnlag fra lavkonjunktur har banken lagt inn betydelige sikkerhetsmarginer i sine estimater for å sikre konservative anslag ved beregning av kapitalkrav.

De tre overnevnte parameterne (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering, statistisk beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk og regulatorisk kapital.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom bruk av ISDA og CSA-avtaler med de finansinstitusjoner som utgjør bankens størstemotparter. ISDA regulerer oppgjør mellom finansielle motparter. CSA-avtalene begrenser maksimal eksponering gjennom markedsevaluering av porteføljen og margininnbetaling når verdiendringen i porteføljen overstiger maksimal avtalt ramme eller minimum overføringsbeløp. Banken vil fortsette å inngå CSA-avtaler med finansielle motparter for å styre motpartsrisikoen. Se note 12 for ytterligere beskrivelse av disse avtalene.

For kunder sikres motpartsrisikoen gjennom bruk av kontantdepot eller andre sikkerheter som til enhver tid skal overstige markedsverdien av kundens portefølje. Det er etablert egne rutiner for innkalling av ytterligere sikkerheter eller lukking av posisjoner dersom markedsverdiene overstiger åtti prosent av sikkerhetene.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er en felles betegnelse for risikoen for tap som oppstår som følge av endringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 SMN hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, inklusive finansiering. SpareBank 1 SMN har utkontraktert kundehandel med rente og valutainstrumenter til SpareBank 1 Markets. Denne kundeaktiviteten, samt SpareBank 1 Markets anvendelse av bankens balanse, påvirker også bankens markedsrisiko.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Bankens strategi for markedsrisikoområdet legger grunnlaget for utarbeidelse av ledelsesrapportering, kontroll og oppfølging av rammer og retningslinjer.

Konsernet definerer rammer for eksponering i markedsrisiko med utgangspunkt i stresstester basert på Finanstilsynets modul for markedsrisiko. Rammene gjennomgås minst årlig og vedtas av bankens styre. Etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres kvartalsvis til styret.

Renterisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsrentene i finansielle markeder. Renterisikoen for alle renteposisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en renteendring på ett prosentpoeng på hele rentekurven på alle balanseposter. Konsernet benytter analyser som viser effekten av nevnte renteendring for ulike løpetidsbånd, og det er egne rammer for renteeksponering innenfor hvert løpetidsbånd og samlet, inkludert EVE og NII (måltall) for renterisiko i bankboken Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort, og konsernets renterisiko er lav til moderat.

Spreadrisiko er risikoen for at tap oppstår som følge av endringer i markedsverdi/virkelig verdi av obligasjoner grunnet generelle endringer i risikopåslag (kreditspread). Obligasjonsporteføljen styres med utgangspunkt i egne rammer for de enkelte utstedere. I tillegg har banken en egen ramme for samlet spreadrisiko og for forretningsområdene. Banken beregner spreadrisiko basert på Finanstilsynets modul for markeds- og kredittrisiko. Tapspotensialet for den enkelte kreditteksponering beregnes med utgangspunkt i rating og durasjon.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasortene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon.

Aksjerisiko er risikoen for tap i posisjoner som følge av endringer i aksjekurser. Det er satt rammer for de ulike porteføljene, samt rammer for total aksjerisiko. Aksjer i datterselskaper og aksjer som inngår i en konsolidert eller strategisk posisjon inkluderes ikke.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2023 var innskuddsdekningen 56 prosent inklusive solgte lån til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, mot 58 prosent per 31. desember 2022 (konserntall).

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. For stor konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Finansavdelingen i banken er ansvarlig for konsernets finansiering og likviditetsstyring. Etterlevelse av rammer overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres kvartalsvis til styret, men rammebrudd kan varsles løpende. Konsernet styrer sin likviditet samlet ved at finansavdelingen både har ansvaret for å finansiere banken og datterselskapene.

Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Som en del av strategien er det også utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse.

Banken skal ha en tilstrekkelig beholdning av likvide aktiva for å dekke ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på ekstern finansiering samt tåle et fall i boligpriser på 30 prosent. Banken skal i tillegg ha en tilstrekkelig likviditetsbuffer bestående av aktiva som tilfredsstiller LCRkravene, og som i størrelse til enhver tid sikrer at banken er over minimumskravet. Tilgangen til finansiering har fungert tilfredsstillende i 2023.

Myndighetskrav og investorers preferanser vil fremover trekke i retning av grønne investeringer. Konsernets har utstedt grønne obligasjoner for 22,46 milliarder kroner og har som mål å øke andel lån som kvalifiserer for grønne obligasjoner.

Konsernets likviditetssituasjon per 31. desember 2023 vurderes som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: Svikt i IT og andre systemer
- Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Styring av operasjonell risiko har fått økt betydning i finansnæringen gjennom de senere årene. Faktorer som spiller inn er internasjonalisering, en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper. Internasjonalt har mange betydelige tapshendelser i finansnæringen hatt sin bakgrunn i svikt innenfor dette risikoområdet.

Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 SMN. Ledernes viktigste hjelpemidler i arbeidet er faglig innsikt og lederkompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingsystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger bidrar også til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Eventuelle svakheter og forbedringstiltak rapporteres oppover i organisasjonen.

SpareBank 1 SMN legger vekt på fullmaktstrukturer, gode rutinebeskrivelser og godt definerte ansvarsforhold gjennom leveranseavtaler mellom de ulike divisjonene som elementer i et rammeverk for å håndtere den operasjonelle risikoen.

Ledelsen vurderer foretakets IT-systemer som sentrale for drift, regnskapsføring og rapportering av gjennomførte transaksjoner, samt fremskaffing av grunnlag for viktige estimater og beregninger. IT-systemene er hovedsakelig standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.

Det gjennomføres prosess- og risikoanalyser på alle vesentlige virksomhetsområder i banken. I disse analysene foretas det en risikovurdering på prosessnivå for å få en oversikt over de største operasjonelle risikoer knyttet til bankens forretnings- og støtteprosesser.

Ved innføring av nye produkter, tjenester, systemer eller prosesser foretas det en risikovurdering og kvalitetssikring. En rekke av bankens fagområder er involvert i denne prosessen. Dette inkluderer Risk Management, Etterlevelse, Juridisk, personvernombud, AML og informasjonssikkerhet. Denne risikovurderingen bidrar til å holde den operasjonelle risikoen knyttet til nye produkter, tjenester, systemer og prosesser på et akseptabelt nivå.

Banken benytter et eget GRC-system (Governance-, Risk- og Compliancesystem) som et verktøy for å forbedre arbeidet med oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder. Et viktig område er hendelsesregistrering, hvor disse benyttes til læring og forbedring. Det er etablert en strukturert prosess med oppfølging av hendelser mot de ansvarlige områdene. Her involveres kvalitetsansvarlige og fagansvarlige i å identifisere tiltak som for eksempel prosessforbedringer, rutineendringer og opplæringsbehov. Systemet er også et viktig verktøy for å registrere og følge opp forbedringsområder identifisert gjennom kontroller utført av 1. og 2. linje, samt forbedringsområder fra internrevisor sine gjennomganger.

Operasjonelle tap rapporteres periodisk til styret. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisjon og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Styret vurderer den operasjonelle risikoen i foretaket som moderat, herunder risikoen knyttet til regnskaps- og rapporteringsprosessen.

For ytterligere informasjon vises til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på <https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/investor/finansiell-info/kapitaldekning.html> samt følgende noter:

Note 12 Maksimal kreditteksponering

Note 13 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Note 7 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.23	31.12.22
15.280	14.191	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	3.696	4.971
6.692	5.050	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	5.050	6.692
21.972	19.241	Sum	8.746	11.663
Spesifikasjon på de vesentligste valutasorter				
15	14	CAD	14	15
22	18	CHF	18	22
3.069	1.735	EUR	1.735	3.069
335	305	GBP	305	335
14	3	JPY	3	14
18.338	17.062	NOK	6.567	8.029
13	3	SEK	3	13
141	74	USD	74	141
25	26	Andre	26	25
21.972	19.241	Sum	8.746	11.663
2,3 %	4,5 %	Gjennomsnittlig rente	3,6 %	2,8 %
Innskudd fra kredittinstitusjoner (mill. kr)				
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
11.225	11.028	Innskudd og gjeld uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	11.028	11.225
3.411	2.132	Innskudd og gjeld med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.132	3.411
14.636	13.160	Sum	13.160	14.636
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter				
1.289	621	EUR	621	1.289
-	14	GBP	14	-
15	1	JPY	1	15
13.330	12.503	NOK	12.503	13.330
0	15	SEK	15	0
1	0	USD	0	1
0	6	Andre	6	0
14.636	13.160	Sum	13.160	14.636
1,3 %	3,2 %	Gjennomsnittlig rente	3,2 %	1,3 %
Øvrige engasjementer til kredittinstitusjoner (mill. kr)				
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
0	2.304	Ubenyttede kreditter	2.304	0
55	20	Garantier	20	55
55	2.324	Sum	2.324	55

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittrenten er beregnet med utgangspunkt i renteinntekt/rentekostnad i forhold til beholdningskontienes gjennomsnittssaldo for det aktuelle år. Gjelder beholdning i valuta NOK.

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Regnskapsprinsipp Utlån

Utlån som holdes i en «holde for å motta» forretningsmodell måles til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Banken selger bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til SparBank1 Boligkreditt. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring holdes derfor både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Bankens klassifiseringer derfor alle boliglån til virkelig verdi over OCI. Virkelig verdi på boliglån ved førstegangsinnregning er transaksjonsprisen, uten reduksjon for 12-måneders forventet tap.

Fastrentelån til kunder regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi innregnes over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som regnskapsføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Morbank			Konsern	
31.12.2022	31.12.2023 (mill. kr)		31.12.2023	31.12.2022
140.549	157.240	Brutto utlån	169.862	152.629
999	776	Tapsavsetninger	907	1.081
139.550	156.464	Utlån til og fordringer på kunder	168.955	151.549
Tilleggsinformasjon				
56.876	64.719	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	64.719	56.876
718	894	- herav utlån til ansatte	1.609	1.349
1.739	1.749	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	1.749	1.739
78	102	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	-	-
1.394	2.000	Utlån til ansatte ¹⁾	3.250	2.450

¹⁾ Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Utlån og engasjementer fordelt på type

Morbank			Konsern		
31.12.2022	31.12.2023	Utlån og engasjementer fordelt på type (mill. kr)	31.12.2023	31.12.2022	
		Brutto utlån			
-	-	Leiefinansieringsavtaler (Finansiell lease)	3.788	3.728	
12.236	13.891	Kasse-/drifts- og brukskreditter	13.891	12.236	
3.825	4.211	Byggelån	4.211	3.825	
124.488	139.138	Nedbetalingslån	147.971	132.841	
140.549	157.240	Sum brutto utlån	169.862	152.629	
		Øvrige engasjementer			
6.067	4.946	Finansielle garantier, herav:	4.946	6.067	
1.493	979	Betalingssgarantier	979	1.493	
1.177	1.341	Kontraktssgarantier	1.341	1.177	
712	670	Lånegarantier	670	712	
62	79	Garantier for skatter	79	62	
2.624	1.877	Annet garantiansvar	1.877	2.624	
1.047	995	Ubenyttede garantitilsagn	995	1.047	
12.143	12.660	Ubenyttede kreditter	12.883	12.459	
4.745	7.629	Innvilgede lånetilsagn ¹⁾	7.817	4.950	
5	10	Remburser	10	5	
24.007	26.240	Sum øvrige engasjementer	26.652	24.527	
164.556	183.481	Sum Totale engasjementer	196.514	177.157	

¹⁾ Økningen i innvilgede lånetilsagn skyldes finansieringsbevis, som tidligere ikke har vært inkludert på grunn av feil. Historikk er ikke omarbeidet.

Utlån og engasjementer fordelt på sektor og næring

Morbank (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	87.992	9.895	97.887	77.965	7.273	85.239
Offentlig forvaltning	2	643	645	1	692	694
Jordbruk og skogbruk	12.021	1.016	13.037	10.707	955	11.662
Fiske og fangst	5.459	756	6.215	7.047	902	7.949
Havbruk	2.218	1.806	4.024	2.324	1.145	3.469
Industri og bergverk	3.170	2.245	5.415	2.563	2.201	4.765
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	6.111	2.251	8.362	4.370	2.741	7.111
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.845	1.597	4.442	2.976	1.719	4.695
Sjøfart og offshore	6.030	1.574	7.604	5.382	548	5.929
Eiendomsdrift	19.539	1.561	21.101	16.983	2.433	19.416
Forretningsmessig tjenesteyting	4.239	910	5.149	3.561	860	4.421
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.396	1.043	6.438	5.327	1.551	6.878
Øvrige sektorer	2.220	943	3.163	1.343	986	2.329
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	157.240	26.240	183.481	140.549	24.007	164.556

Konsern (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	95.058	10.123	105.181	84.957	7.572	92.529
Offentlig forvaltning	39	644	683	35	694	729
Jordbruk og skogbruk	12.489	1.031	13.520	11.140	974	12.114
Fiske og fangst	5.488	757	6.245	7.075	904	7.979
Havbruk	2.473	1.814	4.287	2.656	1.159	3.814
Industri og bergverk	3.757	2.264	6.021	3.150	2.226	5.376
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	7.353	2.291	9.644	5.526	2.790	8.317
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.777	1.627	5.404	3.632	1.747	5.380
Sjøfart og offshore	6.030	1.574	7.604	5.382	548	5.929
Eiendomsdrift	19.651	1.565	21.216	17.101	2.438	19.538
Forretningsmessig tjenesteyting	5.148	941	6.088	4.312	893	5.206
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.459	1.077	7.536	6.375	1.595	7.970
Øvrige sektorer	2.140	943	3.084	1.288	987	2.275
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	169.862	26.652	196.514	152.629	24.527	177.157

Utlån og øvrige engasjementer fordelt på geografiske områder

Morbank (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	95.331	15.593	110.924	91.519	14.931	106.449
Møre og Romsdal	37.194	6.441	43.635	29.612	5.341	34.953
Nordland	1.109	343	1.453	1.056	44	1.101
Oslo	9.794	2.061	11.855	7.087	2.051	9.138
Landet for øvrig	13.483	1.762	15.244	10.935	1.609	12.543
Utlandet	329	40	369	340	31	371
Sum	157.240	26.240	183.481	140.549	24.007	164.556

Konsern (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	99.368	15.727	115.096	95.640	15.111	110.751
Møre og Romsdal	40.038	6.533	46.571	31.946	5.441	37.387
Nordland	1.374	352	1.726	1.317	55	1.372
Oslo	10.211	2.074	12.285	7.512	2.069	9.581
Landet for øvrig	18.541	1.925	20.466	15.875	1.820	17.695
Utlandet	329	40	369	340	31	371
Sum	169.862	26.652	196.514	152.629	24.527	177.157

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

(mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	55.192	2.357	57.549	36.923	1.676	38.599
Møre og Romsdal	7.392	7	7.399	8.631	384	9.015
Nordland	1.349	7	1.355	341	8	349
Oslo	457	0	457	3.248	57	3.304
Landet for øvrig	274	0	274	7.693	104	7.796
Utlandet	53	0	53	40	0	40
Sum	64.717	2.371	67.088	56.876	2.229	59.104

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

(mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	1.562	-	1.562	1.430	-	1.430
Møre og Romsdal	94	-	94	53	-	53
Nordland	93	-	93	-	-	-
Oslo	-	-	-	256	-	256
Landet for øvrig	-	-	-	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-
Sum	1.749	-	1.749	1.739	-	1.739

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Konsern (mill. kr)	31.12.2023	31.12.2022
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	140	113
- Mellom 1 og 5 år	2.418	2.377
- Over 5 år	1.162	1.169
Sum brutto fordringer	3.719	3.658
Mottatt, ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	103	105
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	3.788	3.728
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:		
- Inntil 1 år	153	127
- Mellom 1 og 5 år	2.491	2.450
- Over 5 år	1.145	1.151
Sum netto fordringer	3.788	3.728

Utlån og øvrige engasjement fordelt på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 11 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Øvrige engasjement inkluderer remburser, garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Risikogruppe tapsutsatte og/eller misligholdte består av kunder med mislighold over 90 dager og/ eller objektive bevis på verdifall som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Se note 10 Tap på utlån og garantier for utfyllende beskrivelse av disse engasjementene.

Morbank 31.12.23 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	79.502	7.751	2.854	647	1.098	526	92.377
Trinn 1	79.314	6.791	1.147	187	236	-	87.675
Trinn 2	188	960	1.707	459	862	-	4.175
Trinn 3	-	-	-	-	-	526	526
Amortisert kost	27.706	12.092	15.553	1.498	1.069	1.363	59.281
Trinn 1	27.445	9.856	11.834	886	532	-	50.553
Trinn 2	261	2.236	3.719	613	536	-	7.366
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.363	1.363
Virkelig verdi over resultatet	4.738	609	163	44	20	7	5.582
Sum brutto utlån	111.946	20.452	18.570	2.189	2.186	1.897	157.240
Øvrige engasjementer	16.850	4.917	3.963	199	118	193	26.240
Trinn 1	16.209	4.585	3.080	67	35	-	23.976
Trinn 2	641	331	883	133	84	-	2.071
Trinn 3	-	-	-	-	-	193	193
Totale engasjementer	128.796	25.369	22.533	2.389	2.305	2.090	183.481

Morbank 31.12.22 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.072	6.518	2.488	635	925	372	82.010
Trinn 1	70.927	5.671	963	229	188	-	77.978
Trinn 2	144	848	1.525	406	737	-	3.660
Trinn 3	-	-	-	-	-	372	372
Amortisert kost	26.194	11.451	12.497	1.553	633	1.502	53.830
Trinn 1	24.784	10.085	10.195	913	167	-	46.144
Trinn 2	1.410	1.365	2.302	640	467	-	6.184
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.502	1.502
Virkelig verdi over resultatet	3.962	595	99	11	38	4	4.708
Sum brutto utlån	101.227	18.564	15.083	2.200	1.597	1.878	140.549
Øvrige engasjementer	14.300	5.910	3.009	520	96	173	24.007
Trinn 1	14.238	5.771	2.555	75	24	-	22.663
Trinn 2	62	139	454	445	71	-	1.171
Trinn 3	-	-	-	-	-	173	173
Totale engasjementer	115.527	24.473	18.093	2.719	1.693	2.051	164.556

Konsern 31.12.23 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	79.502	7.751	2.854	647	1.098	526	92.377
Trinn 1	79.314	6.791	1.147	187	236	-	87.675
Trinn 2	188	960	1.707	459	862	-	4.175
Trinn 3	-	-	-	-	-	526	526
Amortisert kost	28.043	14.748	22.971	2.853	1.833	1.557	72.004
Trinn 1	27.782	12.177	18.328	1.797	532	-	60.616
Trinn 2	261	2.571	4.642	1.056	1.301	-	9.832
Trinn 3	0	-	-	-	-	1.557	1.557
Virkelig verdi over resultatet	4.636	609	163	44	20	7	5.480
Sum brutto utlån	112.181	23.108	25.988	3.544	2.951	2.091	169.862
Øvrige engasjementer	16.850	4.917	4.374	199	118	193	26.652
Trinn 1	16.209	4.585	3.293	67	35	-	24.189
Trinn 2	641	331	1.081	133	84	-	2.270
Trinn 3	-	-	-	-	-	193	193
Totale engasjementer	129.031	28.025	30.362	3.743	3.069	2.284	196.514

Konsern 31.12.22 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.072	6.518	2.488	635	925	372	82.010
Trinn 1	70.927	5.671	963	229	188	-	77.978
Trinn 2	144	848	1.525	406	737	-	3.660
Trinn 3	-	-	-	-	-	372	372
Amortisert kost	27.250	13.973	19.084	2.605	1.403	1.673	65.989
Trinn 1	25.840	12.598	16.471	1.535	167	-	56.611
Trinn 2	1.410	1.375	2.612	1.071	1.236	-	7.705
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.673	1.673
Virkelig verdi over resultatet	3.884	595	99	11	38	4	4.630
Sum brutto utlån	102.206	21.086	21.670	3.252	2.366	2.049	152.629
Øvrige engasjementer	14.300	5.910	3.530	520	96	173	24.527
Trinn 1	14.238	5.771	2.827	75	24	-	22.934
Trinn 2	62	139	703	445	71	-	1.420
Trinn 3	-	-	-	-	-	173	173
Totale engasjementer	116.505	26.996	25.200	3.772	2.462	2.222	177.157

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	37.570	1.518	39.088	48.752	2.217	50.969
Lav risiko	13.153	597	13.750	6.261	7	6.268
Middels risiko	-	-	-	1.259	4	1.263
Høy risiko	3.960	81	4.042	327	0	327
Høyeste risiko	7.619	143	7.762	220	-	220
Tapsutsatte og/eller misligholdte	2.414	32	2.446	58	0	58
Sum	64.717	2.371	67.088	56.876	2.229	59.104

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2023			31.12.2022		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	1.311	-	1.311	1.496	-	1.496
Lav risiko	188	-	188	147	-	147
Middels risiko	-	-	-	96	-	96
Høy risiko	250	-	250	-	-	-
Høyeste risiko	-	-	-	-	-	-
Tapsutsatte og/eller misligholdte	-	-	-	-	-	-
Sum	1.749	-	1.749	1.739	-	1.739

Note 9 - Fraregning av finansielle eiendeler

Som et ledd i sin ordinære virksomhet foretar banken transaksjoner som resulterer i salg av finansielle eiendeler. Banken overfører slike finansielle eiendeler i hovedsak gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt eller næringsseiendoms lån til SpareBank 1 Næringskreditt.

Mottatt vederlag for lån som er solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på salgstidspunktet.

I henhold til inngått forvaltningsavtale med kredittforetakene forestår banken forvaltning av lånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Kredittforetakene kan selge lånene som er kjøpt fra banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake lån under gitte betingelser.

Hvis kredittforetakene får tap på kjøpte lån har de en viss rett til å avregne dette i provisjoner fra samtlige banker som har solgt lånene. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte lån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne muligheten til avregning anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene er overført til kredittforetakene. Dette innebærer full fraregning av solgte lån. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved salget separat som eiendeler eller forpliktelser.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 23,85 prosent per 31. desember 2023 (22,62 prosent pr 31. desember 2022). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver lån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF) innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Bankens forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Det er i 2023 kjøpt og solgt boliglån til en netto verdi av 7,8 milliarder kroner (10,2 milliarder kroner i 2022) til Sparebank 1 Boligkreditt. Totalt er det fraregnet boliglån til Sparebank 1 Boligkreditt for 64,7 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (56,9 milliarder i 2022).

Likviditetsfasilitet

SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe OMF utstedt av foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt.

Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet iht kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 SMN også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst ni prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen tre måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital.

Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være iht til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det

primære ansvaret i henhold til samme avtale. Foretaket har ved årsskiftet ca 18,3 prosent ansvarlig kapital, hvorav ca 16,2 prosent er kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i foretaket har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital iht denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 14,80 prosent per 31.12.2023 (16,30 prosent per 31.12.2022). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver lån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Samlede lån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt er i 2023 redusert med 90 millioner kroner (økt med 337 millioner kroner i 2022). Totalt er det fraregnet næringseiendomslån til Sparebank 1 Næringskreditt for 1,6 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (1,7 milliarder kroner i 2022).

Likviditetsfasilitet

Som beskrevet ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt er det inngått tilsvarende avtale med SpareBank 1 Næringskreditt.

Soliditet

Det er på samme måte inngått avtale om å sikre kjernekapital i SpareBank 1 Næringskreditt på minimum ni prosent. Se omtale ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt.

Note 10 - Tap på utlån og garantier

Regnskapsprinsipper tapsnedskrivning utlån

Bankens tapsavsetning innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for avsetninger for tap av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for både finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og for finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, som ikke er kjøpt eller utstedt med eksplisitt forventning om intruffet kredittap. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kreditt risikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditt risikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Hvis kreditt risikoen har økt vesentlig skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier blir innregnet som tap.

Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kreditt risiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kreditt risiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på kredittap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. SpareBank 1 SMN benytter både absolute og relative endringer i livstids-PD som kriterie for flytting til trinn 2. Den viktigste driveren for en vesentlig endring i kreditt risiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En endring i PD med over 150 prosent til et PD-nivå over 0,6 prosentpoeng er vurdert å være en vesentlig endring i kreditt risiko. Kunder med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kreditt risiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har betalingslettelser.

Kriteriene for bevegelse mellom trinn 1 og trinn 2 er symmetriske. Dersom en eiendel i trinn 2 ikke lenger er ansett å ha vesentlig økt kreditt risiko sammenlignet med første gangs innregning, vil eiendelen migreres tilbake til trinn 1.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kreditt risiko siden innvilgelse og hvor det på balansedato er objektive bevis på kredittap som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under tidligere regelverk var definert som misligholdte/tapsutsatte eller individuelt nedskrevne.

Kredittapet må være et resultat av en eller flere hendelser intruffet etter første gangs innregning (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på kredittap omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- ikke uvesentlig mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- på grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på kredittap for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. Dersom det er objektive bevis på at kredittap har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en nedskrivningskonto og tapet innregnes i resultatregnskapet.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Mislighold defineres i to kategorier; betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking.

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdier for vesentlig overtrekk er gitt i CRR/CRD IV forskriften.
2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger, og i mindre grad på automatikk. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelse, henstand over 180 dager, eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenstid er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Misligholdsmerking på konsernnivå medfører at foretakskunder med misligholdt engasjement i et selskap i konsernet anses misligholdt også i banken. For personmarkeds kunder er det angitt terskelverdier som medfører misligholdssmitte i konsernet. Dersom det misligholdte engasjementet overstiger 20 prosent av samlet engasjement vil engasjementet anses misligholdt på konsernnivå.

Konstaterte tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Utstedte finansielle garantier

Finansielle garantier er kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Ved førstegangsinnregning av utstedte finansielle garantier balanseføres garantiene til mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av størrelsen på tapsavsetningen og beløpet som ble regnskapsført ved førstegangsinnregning med fradrag for eventuelle kumulative inntekter som er innregnet i resultatregnskapet. Ved utstedelse av finansielle garantier balanseføres vederlaget for garantien under «Andre forpliktelser» i balansen. Inntekter fra utstedte finansielle garantier og kostnader knyttet til kjøpte finansielle garantier amortiseres over durasjonen til instrumentet og presenteres som «Provisjonsinntekter» eller «Provisjonskostnader». Endring i forventet kredittap inngår i linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatregnskapet.

Lånetilsagn

Forventede kredittap beregnes for lånetilsagn og presenteres som «Andre forpliktelser» i balansen. Endringer i avsetningen til forventet tap presenteres på linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatet. For instrumenter som har både en trukket del og en ubenyttet ramme blir forventede kredittap fordelt pro rata mellom avsetning til tap på utlån og avsetninger i balansen basert på den relative andelen av eksponeringen.

Morbank (mill. kr)	2023			2022		
	PM ^{*)}	NL ^{*)}	Totalt	PM ^{*)}	NL ^{*)}	Totalt
Periodens endring i tapsavsetninger	4	-59	-55	29	-97	-68
Mertap ved konstatering	11	146	157	7	38	45
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-21	-153	-174	-7	-7	-14
Sum tap på utlån og garantier	-6	-66	-72	29	-66	-37

^{*)} PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Konsern (mill. kr)	2023			2022		
	PM ^{*)}	NL ^{*)}	Totalt	PM ^{*)}	NL ^{*)}	Totalt
Periodens endring i tapsavsetninger	1	-7	-6	38	-86	-48
Mertap ved konstatering	47	168	215	13	45	58
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-40	-155	-195	-7	-10	-17
Sum tap på utlån og garantier	8	6	14	44	-51	-7

^{*)} PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Konsernet har i 2023 konstatert tap på 296 millioner kroner som fortsatt er underlagt håndhevingsaktiviteter, tilsvarende tall for 2022 var 193 millioner kroner.

Morbank (mill. kr)	1.1.23	Fusjon Søre Sunnmøre	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.23
Utlån til amortisert kost Næringsliv	921	32	-101	-181	671
Utlån til amortisert kost Privatmarked	35	11	2	-5	43
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-	-10	-	137
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	2	-	11	-	13
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.106	43	-99	-186	864
Presentert som:					
Avsetning til tap på utlån	999	41	-77	-186	776
Annen gjeld - avsetninger	67	2	-16	-	53
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	40	-	-5	-	36

Morbank (mill. kr)	1.1.22	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.22
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.298	-98	-278	921
Utlån til amortisert kost Privatmarked	31	10	-5	35
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	128	19	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	1	-	2
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.458	-68	-284	1.106
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.348	-65	-284	999
Annen gjeld - avsetninger	79	-12	-	67
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31	9	-	40

Konsern (mill. kr)	1.1.23	Fusjon Søre Sunnmøre	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.23
Utlån til amortisert kost Næringsliv	976	32	-44	-186	777
Utlån til amortisert kost Privatmarked	63	11	-1	-5	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-	-10	-	137
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	2	-	11	-	13
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.188	43	-44	-192	995
Presentert som:					
Avsetning til tap på utlån	1.081	41	-23	-192	907
Annen gjeld - avsetninger	67	2	-16	-	53
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	40	-	-5	-	36

Konsern (mill. kr)	1.1.22	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.22
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.343	-88	-280	976
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	19	-5	63
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	128	19	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	1	-	2
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.520	-48	-285	1.188
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.410	-45	-285	1.081
Annen gjeld - avsetninger	79	-12	-	67
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31	9	-	40

Avsetning til tap på utlån

Morbank (mill.kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	46	93	42	181	39	82	36	156
Overført til (fra) trinn 1	18	-18	-0	-	18	-18	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-3	3	-0	-	-2	2	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-8	9	-	-0	-6	6	-
Netto ny måling av tap	-26	19	-5	-12	-24	20	7	4
Nye utstedte eller kjøpte utlån	15	20	3	37	17	24	4	45
Utlån som har blitt fraregnet	-14	-31	-4	-49	-12	-24	-3	-39
Endring som skyldes endrede forutsetninger	3	16	8	27	9	13	-2	20
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-5	-5	0	0	-5	-5
Utgående balanse	38	95	45	179	46	93	42	181
Næringsliv								
Inngående balanse	138	298	421	858	84	268	871	1.223
Overført til (fra) trinn 1	59	-59	-0	-	75	-74	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-14	24	-10	-	-5	97	-92	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-5	6	-	-1	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-58	11	9	-38	-67	-35	-66	-168
Nye utstedte eller kjøpte utlån	90	35	37	163	49	34	4	87
Utlån som har blitt fraregnet	-52	-68	-15	-136	-33	-31	-24	-88
Endring som skyldes endringer i forutsetninger	-2	31	-62	-33	37	41	4	83
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-181	-181	-	-	-278	-278
Utgående balanse	160	267	205	633	138	298	421	858
Total balanseført tapsavsetning	198	363	251	812	184	391	463	1.039

Konsern (mill. kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	55	107	47	209	45	89	40	174
Overført til (fra) trinn 1	21	-20	-1	-	20	-20	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-4	5	-1	-	-3	3	-1	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-10	11	-	-0	-7	7	-
Netto ny måling av tap	-28	25	-6	-9	-24	25	8	9
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19	25	3	47	22	30	4	56
Utlån som har blitt fraregnet	-17	-34	-7	-58	-13	-26	-4	-43
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	14	7	21	8	13	-3	18
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-5	-5	-	-	-5	-5
Utgående balanse	46	111	46	204	55	107	47	209
Næringsliv								
Inngående balanse	151	311	450	912	94	278	896	1.268
Overført til (fra) trinn 1	63	-63	-0	-	77	-76	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-18	28	-10	-	-7	99	-92	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-6	7	-	-2	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-59	22	60	23	-68	-30	-47	-145
Nye utstedte eller kjøpte utlån	96	46	38	181	55	35	5	95
Utlån som har blitt fraregnet	-54	-70	-16	-140	-34	-33	-26	-93
Endring som skyldes endrede forutsetninger	-5	29	-75	-51	35	40	-8	67
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-186	-186	-	-	-280	-280
Utgående balanse	172	299	268	739	151	311	450	912
Total balanseført tapsavsetning	218	410	314	943	206	418	497	1.121

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter

Morbank og Konsern (mill. kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	24	34	9	67	19	55	5	79
Overført til (fra) trinn 1	6	-6	-0	-	16	-16	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-2	2	-0	-	-1	1	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-1	1	-	-0	-0	1	-
Netto ny måling av tap	-13	-4	2	-15	-16	-3	3	-15
Nye utstedte eller kjøpte utlån	9	4	0	13	12	6	0	18
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-8	-1	-15	-4	-12	-0	-16
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	5	-3	2	-3	3	0	1
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balanse	18	27	8	53	24	34	9	67
Herav								
Privatmarked				1				1
Næringsliv				51				66

Næringsfordeling av avsetning til tap på utlån

Morbank (mill.kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Jordbruk og skogbruk	3	44	10	57	4	38	18	60
Fiske og fangst	6	33	-	39	11	12	0	23
Havbruk	5	0	0	5	3	1	1	5
Industri og bergverk	15	31	13	59	9	47	2	58
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	46	25	28	99	26	22	11	59
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	8	13	1	23	16	14	1	32
Sjøfart og offshore	7	54	103	164	19	117	184	320
Eiendomsdrift	44	92	22	159	34	55	28	117
Forretningsmessig tjenesteyting	17	16	24	57	13	24	177	214
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10	6	13	29	9	11	16	36
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	1	0	-	1	0	0	-	0
Lønnstakere	1	47	35	83	1	50	25	75
Sum avsetning til tap på utlån	163	363	251	776	144	391	463	999
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	36	-	-	36	40	-	-	40
Total balanseført tapsavsetning	198	363	251	812	184	391	463	1.039

Konsern (mill.kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Jordbruk og skogbruk	4	46	10	60	5	40	19	64
Fiske og fangst	6	33	0	39	11	12	0	23
Havbruk	6	0	0	6	4	1	4	9
Industri og bergverk	18	36	13	68	11	50	8	70
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	46	42	33	121	30	25	16	71
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	11	15	2	28	17	15	2	34
Sjøfart og offshore	7	54	103	164	19	117	184	320
Eiendomsdrift	45	93	22	160	35	55	29	118
Forretningsmessig tjenesteyting	19	18	78	114	15	25	184	224
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	12	11	16	39	12	16	21	49
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	1	0	-	1	0	0	0	0
Lønnstakere	8	62	36	106	8	61	29	99
Sum avsetning til tap på utlån	183	410	314	907	166	418	497	1.081
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	36	-	-	36	40	-	-	40
Total balanseført tapsavsetning	218	410	314	943	206	418	497	1.121

Brutto utlån Morbank (mill. kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	80.994	3.962	527	85.484	82.299	3.892	444	86.636
Overført til (fra) trinn 1	895	-868	-27	-	1.075	-1.060	-15	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.538	1.557	-18	-	-1.403	1.411	-8	-
Overført til (fra) trinn 3	-38	-156	194	-	-32	-119	150	-
Netto økning/reduksjon saldo eksisterende utlån	-2.305	-95	-6	-2.406	-2.501	-106	-15	-2.623
Nye utstedte eller kjøpte utlån	42.690	1.549	222	44.460	38.691	1.418	120	40.229
Utlån som har blitt fraregnet	-29.797	-1.395	-149	-31.342	-37.136	-1.473	-137	-38.746
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	0	0	-18	-18	-0	-1	-11	-12
Utgående balanse	90.901	4.553	725	96.178	80.994	3.962	527	85.484
Næringsliv								
Inngående balanse	43.127	5.883	1.346	50.356	38.359	5.186	2.656	46.201
Overført til (fra) trinn 1	1.026	-1.021	-5	-	1.839	-1.820	-19	-
Overført til (fra) trinn 2	-2.669	2.670	-1	-	-1.699	2.606	-908	-
Overført til (fra) trinn 3	-72	-44	116	-	-67	-72	139	-
Netto ny måling av tap	-1.099	-485	-10	-1.594	-731	-257	-3	-990
Nye utstedte eller kjøpte utlån	17.922	816	351	19.089	17.124	1.661	86	18.872
Utlån som har blitt fraregnet	-10.901	-828	-335	-12.064	-11.697	-1.415	-514	-13.625
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-7	-2	-298	-307	-3	-8	-91	-102
Utgående balanse	47.327	6.988	1.165	55.480	43.127	5.883	1.346	50.356
Utlån til virkelig verdi over resultatet	5.582	-	-	5.582	4.709	-	-	4.709
Brutto utlån ved utgangen av perioden	143.809	11.541	1.890	157.240	128.830	9.845	1.874	140.549

Konsern (mill. kr)	31.12.23				31.12.22			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	86.972	4.901	635	92.508	87.577	4.612	531	92.721
Overført til (fra) trinn 1	1.138	-1.108	-30	-	1.278	-1.261	-17	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.955	1.978	-23	-	-1.771	1.784	-13	-
Overført til (fra) trinn 3	-59	-219	277	-	-40	-151	190	-
Netto ny måling av tap	-2.272	-165	-20	-2.457	-2.177	-170	-25	-2.372
Nye utstedte eller kjøpte utlån	45.658	1.781	231	47.670	41.570	1.801	129	43.500
Utlån som har blitt fraregnet	-32.519	-1.694	-227	-34.440	-39.465	-1.714	-150	-41.329
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-0	-0	-18	-18	-0	-1	-11	-12
Utgående balanse	96.963	5.474	825	103.263	86.972	4.901	635	92.508
Næringsliv								
Inngående balanse	47.621	6.460	1.410	55.491	41.855	5.768	2.759	50.382
Overført til (fra) trinn 1	1.207	-1.199	-8	-	2.090	-2.045	-45	-
Overført til (fra) trinn 2	-3.639	3.655	-17	-	-2.042	2.959	-917	-
Overført til (fra) trinn 3	-101	-80	180	-	-97	-88	185	-
Netto ny måling av tap	-1.103	-692	-23	-1.818	-761	-329	-13	-1.104
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19.159	1.339	368	20.866	19.085	1.751	109	20.945
Utlån som har blitt fraregnet	-11.811	-949	-354	-13.114	-12.507	-1.546	-577	-14.629
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-7	-2	-297	-306	-3	-8	-91	-102
Utgående balanse	51.327	8.533	1.259	61.119	47.621	6.460	1.410	55.491
Utlån til virkelig verdi over resultatet	5.480	-	-	5.480	4.631	-	-	4.631
Brutto utlån ved utgangen av perioden	153.770	14.007	2.085	169.862	139.224	11.361	2.044	152.629

Note 11 - Kredittesporing for hver interne risikoring

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Historisk mislighold er tall for morbank og viser default ratio (DR) per risikoklasse. Tallene er et uvektet snitt for normalscorede kunder i perioden 2014-2023.

Sikkerhetsdekning representerer forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet. I samsvar med kravene i kapitalkravsforskriften er estimatene «down-turn»-estimer. Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi / EAD) klassifiseres engasjementet i en av sju klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120 prosent, og laveste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på under 20 prosent.

Risiko-klasse	Misligholdssansynlighet		Moody's	Historisk mislighold	Mislighold 2023	Sikkerhetsdekning		
	Fra	Til				Sikkerhets-klasse	Nedre grense	Øvre grense
A	0,00 %	0,10 %	Aaa-A3	0,02 %	0,03 %	1	120	
B	0,10 %	0,25 %	Baa1-Baa2	0,04 %	0,05 %	2	100	120
C	0,25 %	0,50 %	Baa3	0,09 %	0,12 %	3	80	100
D	0,50 %	0,75 %	Ba1	0,30 %	0,20 %	4	60	80
E	0,75 %	1,25 %	Ba2	0,63 %	1,10 %	5	40	60
F	1,25 %	2,50 %		1,30 %	1,99 %	6	20	40
G	2,50 %	5,00 %	Ba2-B1	2,11 %	2,74 %	7	0	20
H	5,00 %	10,00 %	B1-B2	4,75 %	5,17 %			
I	10,00 %	99,99 %	B3-Caa3	14,59 %	19,97 %			
J	mislighold							
K	tapsutsatt							

Bankens engasjementer klassifiseres i risikogrupper på bakgrunn av risikoklasse.

Risikoklasse	Risikogrupper
A - C	Laveste risiko
D - E	Lav
F - G	Middels
H	Høy
I	Høyeste risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Morbank (mill. kr)	Gjennom-	Totalt	Gjennom-	Totalt
	snittlig usikret eksponering i %	engasjement	snittlig usikret eksponering i %	engasjement
	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
Laveste risiko	1,1 %	128.796	0,9 %	115.527
Lav risiko	2,4 %	25.369	1,3 %	24.473
Middels risiko	3,5 %	22.533	1,7 %	18.093
Høy risiko	2,1 %	2.389	3,0 %	2.719
Høyeste risiko	3,5 %	2.305	2,2 %	1.693
Mislighold og/eller tapsutsatt	5,7 %	2.090	10,0 %	2.051
Totalt		183.481		164.556

Konsern (mill. kr)	Gjennom-	Totalt	Gjennom-	Totalt
	snittlig usikret eksponering i %	engasjement	snittlig usikret eksponering i %	engasjement
	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
Laveste risiko	1,2 %	129.031	0,6 %	116.505
Lav risiko	2,2 %	28.025	1,2 %	26.996
Middels risiko	2,6 %	30.362	2,2 %	25.200
Høy risiko	1,4 %	3.743	3,6 %	3.772
Høyeste risiko	2,6 %	3.069	2,9 %	2.462
Mislighold og/eller tapsutsatt	5,3 %	2.284	10,9 %	2.222
Totalt		196.514		177.157

Realisasjonsverdien på stilte sikkerheter fastsettes slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjunktur.

Note 12 - Maksimal kreditteksponering

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

For opplysning om klassifisering av finansielle instrumenter der dette ikke er spesifisert, se note 24 Klassifisering av finansielle instrumenter.

Morbank

31.12.23 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.147	-	-	-	-	1.147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	19.241	-	-	-	-	19.241
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	5.582	-	5.387	26	30	139
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	59.281	659	32.438	2.912	20.313	2.959
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	92.377	117	91.080	71	471	638
Sertifikater og obligasjoner	34.163	-	-	-	11.884	22.278
Derivater	6.659	-	-	-	3.849	2.810
Opptjente ikke mottatte inntekter	136	-	-	-	-	136
Fordringer verdipapirer	66	-	-	-	-	66
Sum eiendeler	218.651	776	128.904	3.010	36.548	49.413
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	5.972	19	-	-	-	5.953
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	22.592	34	3.030	448	424	18.656
Andre engasjement	5.354	-	-	-	-	5.354
Sum forpliktelser	33.919	53	3.030	448	424	29.964
Sum total kredittisikoeksponering	252.570					79.377

31.12.22 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.159	-	-	-	-	1.159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	21.972	-	-	-	-	21.972
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.709	-	4.541	26	32	110
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	53.830	890	27.568	2.785	20.996	1.591
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	82.010	109	80.954	38	444	464
Sertifikater og obligasjoner	38.072	-	-	-	10.482	27.590
Derivater	6.804	-	-	-	3.909	2.894
Opptjente ikke mottatte inntekter	87	-	-	-	-	87
Fordringer verdipapirer	262	-	-	-	-	262
Sum eiendeler	208.904	999	113.064	2.850	35.862	56.130
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	7.174	29	-	-	-	7.145
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	16.888	37	3.095	50	255	13.451
Andre engasjement	4.461	-	-	-	-	4.461
Sum forpliktelser	28.524	67	3.095	50	255	25.057
Sum total kredittisikoeksponering	237.428					81.187

Konsern

31.12.23 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler ^{*)}	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.147	-	-	-	-	1.147
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8.746	-	-	-	-	8.746
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	5.480	-	5.387	26	30	37
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	72.004	531	32.438	2.912	33.065	3.059
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	92.377	117	91.080	71	471	638
Sertifikater og obligasjoner	34.163	-	-	-	11.884	22.279
Derivater	6.659	-	-	-	3.849	2.810
Opptjente ikke mottatte inntekter	153	-	-	-	-	153
Fordringer verdipapirer	66	-	-	-	-	66
Sum eiendeler	220.796	648	128.904	3.010	49.300	38.934
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	5.972	19	-	-	-	5.953
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	23.003	34	3.030	448	424	19.067
Andre engasjement	5.404	-	-	-	-	5.404
Sum forpliktelser	34.380	53	3.030	448	424	30.425
Sum total kredittrisikoeksponering	255.176					69.359

31.12.22 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot-regnings-avtaler ^{*)}	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.159	-	-	-	-	1.159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11.663	-	-	-	-	11.663
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.631	-	4.541	26	32	32
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	65.989	950	27.568	2.785	31.255	3.431
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	82.010	109	80.954	38	444	464
Sertifikater og obligasjoner	38.073	-	-	-	10.482	27.591
Derivater	6.804	-	-	-	3.909	2.894
Opptjente ikke mottatte inntekter	104	-	-	-	-	104
Fordringer verdipapirer	262	-	-	-	-	262
Sum eiendeler	210.693	1.059	113.064	2.850	46.121	47.600
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	7.174	29	-	-	-	7.145
Ubenyttede kreditter	17.408	37	3.095	50	255	13.971
Andre engasjement	4.505	-	-	-	-	4.505
Sum forpliktelser	29.088	67	3.095	50	255	25.621
Sum total kredittrisikoeksponering	239.781					73.221

^{*)} Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løssøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. For derivater er det stilt kontanter som sikkerhet, i tillegg bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater.

Bankens maksimale kreditteksponering fremgår av oppstillingen ovenfor. SpareBank 1 SMN utfører engrosbanktjenester for BN Bank og Samspar-bankene. I tilknytning til dette er det etablert garantiavtale som sikrer fullt oppgjør for eksponeringer knyttet til disse avtalene.

For privat- og næringslivskunder anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse ved derivathandel. Kunder stiller kontantdepot og/eller pant i eiendeler som sikkerhet for kunders handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA.

SpareBank 1 SMN inngår standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater der finansielle institusjoner er motparter. I tillegg har banken inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot de mest anvendte motpartene. Per 31. desember 2023 har banken rundt 40 (38) aktive ISDA-avtaler. Fra 1. mars 2017 måtte banken i henhold til EMIR ha en CSA med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land. Banken inngår utelukkende avtaler med kontanter som sikkerhet. Håndteringen av sikkerhetsstillelsen under disse avtalene har banken satt ut til SEB Prime Collateral Services, det vil si at de håndterer marginkravene på vegne av banken. Mer om sikkerheter og pantstillelser i note 37 Annen gjeld og forpliktelser.

Sikkerhetsstillelsene er vurdert til markedsverdi, begrenset til maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart.

Konsernet har 230 millioner kroner engasjementer i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, tilsvarende tall for 2022 var 213 millioner kroner.

Note 13 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kreditttrater. Se avsnitt kredittisiko under note 6 Risikoforhold.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlansrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Hele utlansengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er misligholdt. Misligholdt er i noten definert til betalingsmislighold over tusen kroner over 90 dager.

Morbank		Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
			Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
31.12.23 (mill.kr)									
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7		19.241	-	-	-	-	19.241	
Utlån til og fordringer på kunder	8								
Privatmarked			86.719	8.702	3.488	818	1.197	731	
Næringsliv			25.227	11.750	15.083	1.371	989	1.165	
Sum utlån			111.946	20.452	18.570	2.189	2.186	1.897	
Finansielle investeringer	27								
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner			8.546	-	-	-	-	-	
Noterte andre obligasjoner			16.566	440	5	-	-	-	
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner			5.323	-	-	-	-	-	
Unoterte andre obligasjoner			3.282	-	-	-	-	-	
Sum finansielle investeringer			33.717	440	5	-	-	-	
Totalt			164.904	20.893	18.575	2.189	2.186	1.897	
31.12.22 (mill.kr)									
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7		21.972	-	-	-	-	21.972	
Utlån til og fordringer på kunder	8								
Privatmarked			77.371	7.432	3.025	711	1.046	531	
Næringsliv			23.857	11.132	12.058	1.488	551	1.346	
Sum utlån			101.227	18.564	15.083	2.200	1.597	1.878	
Finansielle investeringer	27								
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner			9.167	-	-	-	-	-	
Noterte andre obligasjoner			14.496	429	197	-	-	-	
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner			4.378	-	-	-	-	-	
Unoterte andre obligasjoner			9.404	2	-	-	-	-	
Sum finansielle investeringer			37.445	430	197	-	-	-	
Totalt			160.644	18.994	15.280	2.200	1.597	1.878	

Konsern	31.12.23 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
			Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7		8.746	-	-	-	-	-	8.746
Utlån til og fordringer på kunder	8								
Privatmarked			86.721	10.255	8.029	1.308	1.596	831	108.740
Næringsliv			25.460	12.853	17.959	2.236	1.355	1.259	61.122
Sum utlån			112.181	23.108	25.988	3.544	2.951	2.091	169.862
Finansielle investeringer	27								
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner			8.546	-	-	-	-	-	8.546
Noterte andre obligasjoner			16.566	440	5	-	-	-	17.011
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner			5.323	-	-	-	-	-	5.323
Unoterte andre obligasjoner			3.283	-	-	-	-	-	3.283
Sum finansielle investeringer			33.718	440	5	-	-	-	34.163
Totalt			154.644	23.548	25.993	3.544	2.951	2.091	212.771

	31.12.22 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
			Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7		11.663	-	-	-	-	-	11.663
Utlån til og fordringer på kunder	8								
Privatmarked			77.932	9.096	7.035	1.090	1.391	595	97.140
Næringsliv			24.716	11.990	14.635	2.162	976	1.454	55.932
Sum utlån			102.648	21.086	21.670	3.252	2.366	2.049	153.072
Finansielle investeringer	27								
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner			9.167	-	-	-	-	-	9.167
Noterte andre obligasjoner			14.496	429	197	-	-	-	15.121
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner			4.378	-	-	-	-	-	4.378
Unoterte andre obligasjoner			9.405	2	-	-	-	-	9.407
Sum finansielle investeringer			37.446	430	197	-	-	-	38.073
Totalt			151.757	21.517	21.867	3.252	2.366	2.049	202.808

Note 14 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31. desember og fremover i tid for det aktuelle året. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på ett prosentpoeng for hele rentekurven på alle balanseposter.

For ytterligere detaljer vedrørende renterisiko se note 6 Risikoforhold.

Basisrisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, endring 1 prosentpoeng	
	2023	2022
<i>Valuta</i>		
NOK	- 32	- 48
EUR	7	6
USD	- 1	- 3
CHF	0	- 1
GBP	0	1
Andre	0	0
Total renterisiko	- 27	- 45

Total renterisiko viser for 2023 at banken vil få et tap på en renteoppgang.

Tabellen under viser hvordan rentekurven forskyver seg innenfor de ulike tidsintervallene med tilhørende gevinst og tap innenfor de enkelte løpetider.

Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 %poeng endring	
	2023	2022
<i>Løpetid</i>		
0 - 2 mnd	8	- 11
2 - 3 mndr	- 30	- 4
3 - 6 mndr	- 13	- 10
6 - 12 mndr	6	- 5
1 - 2 år	- 4	- 9
2 - 3 år	5	2
3 - 4 år	- 4	- 3
4 - 5 år	- 3	3
5 - 8 år	2	- 6
8 - 15 år	7	- 3
Total renterisiko	- 27	- 45

Note 15 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner.

Konsernet har utarbeidet rammer for netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må ikke overstige 150 millioner kroner aggregert.

Valutarisiko har gjennom året vært lav. For ytterligere detaljer se note 6 Risikoforhold.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK (mill. kr)	Konsern	
2022	2023		2023	2022
-5	20	EUR	20	-5
4	2	USD	2	4
4	5	SEK	5	4
0	-1	GBP	-1	0
-3	0	Andre	0	-3
1	26	Sum	26	1
0,5	0,9	Res. effekt e. skatt ved 3 % endring	0,9	0,5

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. For detaljert beskrivelse henvises til note 6 Risikoforhold.

Konsern 31.12.23 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser ²⁾						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	10.399	90	344	1.938	20	12.792
Innskudd fra og gjeld til kunder	89.914	23.961	10.120	8.894	-	132.888
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	3.164	2.513	44.528	1.295	51.499
Derivater - kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	1.130	4.101	26.309	1.397	32.937
Annen gjeld	-	1.004	1.207	551	269	3.031
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	-	38	505	2.180	-	2.723
Sum kontantstrøm forpliktelser	100.313	29.386	18.790	84.401	2.981	235.871
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	1.130	4.101	26.309	1.397	32.937
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	-805	-3.331	-24.630	-1.360	-30.126
Netto kontraktmessige kontantstrømmer	-	325	770	1.679	37	2.811

Konsern 31.12.22 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser ²⁾						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	11.180	1.194	161	2.125	26	14.685
Innskudd fra og gjeld til kunder	89.936	19.376	7.480	5.217	-	122.010
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	951	8.442	41.837	1.746	52.977
Derivater - kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	798	8.532	26.947	1.655	37.932
Annen gjeld	-	1.361	787	386	258	2.792
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	-	16	824	1.459	-	2.299
Sum kontantstrøm forpliktelser	101.116	23.696	26.226	77.972	3.684	232.694
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktmessige kontantstrømmer ut	-	798	8.532	26.947	1.655	37.932
Kontraktmessige kontantstrømmer inn	-	-622	-8.176	-25.412	-1.633	-35.843
Netto kontraktmessige kontantstrømmer	-	176	356	1.535	21	2.089

Inkluderer ikke verdjusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi

1) For ansvarlig lånekapital benyttes call dato for kontantoppgjør

2) Kontantstrømmer inkluderer beregnede renter og sum avviker derfor fra balanseført forpliktelse

Note 17 - Netto renteinntekter

Regnskapsprinsipp

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost og virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For gjeldsinstrumenter på eiendelssiden bokført til amortisert kost og som er nedskrevet som følge av objektive bevis for tap, inntektsføres renter basert på netto balanseført beløp.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer. For rentebærende instrumenter til amortisert kost som ikke inngår i sikringsrelasjoner, amortiseres over-/underkurs som renteinntekt over løpetiden på kontrakten.

Morbank			Konsern	
2022	2023 (mill. kr)		2023	2022
435	887	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	380	212
2.814	4.716	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	5.701	3.483
1.879	3.616	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	3.616	1.879
125	165	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	165	125
599	1.382	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	1.377	595
-	-	Andre renteinntekter	24	22
5.852	10.767	Sum renteinntekter	11.262	6.315
260	559	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	559	260
1.524	3.780	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	3.748	1.508
1.035	2.056	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	2.057	1.035
66	129	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	132	68
7	9	Andre rentekostnader	45	26
79	90	Avgift Sparebankenes sikringsfond	90	79
2.972	6.622	Rentekostnader og lignende kostnader	6.631	2.977
2.880	4.144	Netto renteinntekter	4.632	3.339

Note 18 - Netto provisjons- og andre inntekter

Regnskapsprinsipp

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt oppnår. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2022	2023	(mill. kr)	2023	2022
		Provisjonsinntekter		
77	68	Garantiprovisjon	68	77
-	-	Meglerprovisjon	265	267
44	47	Provisjon spareprodukter	47	44
256	155	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	155	256
16	15	Provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	15	16
475	496	Betalingsformidling	493	471
236	253	Provisjon fra forsikringstjenester	253	236
88	83	Andre provisjonsinntekter	74	80
1.192	1.117	Sum provisjonsinntekter	1.370	1.446
		Provisjonskostnader		
80	102	Betalingsformidling	102	80
11	12	Andre provisjonskostnader	96	105
90	114	Sum provisjonskostnader	199	186
		Andre driftsinntekter		
30	38	Driftsinntekter fast eiendom	41	32
-	-	Eiendomsforvaltning og -omsetning	166	151
-	-	Verdipapiromsetning	-	-
-	-	Regnskapsførerhonorarer	661	564
25	34	Andre driftsinntekter	45	34
55	73	Sum andre driftsinntekter	913	781
1.156	1.076	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	2.084	2.042

Note 19 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern	
2022	2023	(mill kr)	2023	2022
Vurdert til virkelig verdi over resultatet				
-428	17	Verdiendring på renteinstrumenter	17	-427
		Verdiendring på derivater/sikring		
-10	2	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater *)	2	-10
-38	5	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	5	-38
275	-118	Øvrige derivater	-118	275
		Inntekter fra egenkapitalinstrumenter		
-	-	Inntekter fra eierinteresser	297	442
646	693	Utbytte fra eierinteresser	-	-
4	32	Verdiendring og gevinst fra eierinteresser	-5	4
30	18	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	26	33
-19	421	Verdiendring og gevinst på egenkapitalinstrumenter	469	9
461	1.069	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	692	287
Vurdert til amortisert kost				
-0	-2	Verdiendring på renteinstrumenter	-2	-0
-0	-2	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost	-2	-0
93	108	Netto inntekter fra valutahandel	108	93
554	1.175	Sum netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	799	380
*) Virkelig verdi sikring				
-2.155	896	Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	896	-2.155
2.145	-894	Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbare til sikret risiko	-894	2.145
-10	2	Gevinster el.tap fra sikringsbøker, netto	2	-10

Note 20 - Personalkostnader

Morbank		Konsern	
2022	2023 (mill. kr)	2023	2022
568	722	1 455	1 227
	Lønn		
54	67	117	99
	Pensjonskostnader (Note 22)		
39	60	119	81
	Sosiale kostnader		
661	849	1 691	1 406
	Sum personalkostnader		
675	776	1 618	1 549
	Gjennomsnittlig antall ansatte		
664	798	1 545	1 432
	Antall årsverk per 31.12.		
688	863	1 737	1 498
	Antall ansatte per 31.12.		

For ytterligere informasjon om ytelser til ledende ansatte i 2023 henvises det til Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer publisert på smn.no.

Godtgjørelse til ledende personer

(tall oppgitt i tusen kr)

Navn og stilling	År	Fast godtgjørelse		Ekstraord. ytelser ³⁾	Pensjonskostnad ⁴⁾	Total godtgjørelse	Lån ⁵⁾	Antall EK-bevis ⁶⁾
		Fast-lønn ¹⁾	Frynsegoder ²⁾					
Jan-Frode Janson, Konsernsjef	2023	5.300	317		1.241	6.859	-	49.166
	2022	5.078	295		1.229	6.601	1	45.805
Trond Søraas, Konserndirektør - Konsernfinans og eierstyring	2023	2.387	193	100	314	2.994	3.323	10.267
	2022	1.891	292	150	278	2.611	3.942	10.000
Nelly Maske, Konserndirektør - Privatmarked	2023	2.797	204		382	3.383	5.898	21.876
	2022	2.680	204	100	374	3.358	3.927	21.783
Vegard Helland, Konserndirektør - Næringsliv	2023	2.927	193		355	3.475	100	36.202
	2022	2.786	190	150	348	3.473	551	35.842
Stig Brautaset, Konserndirektør - Sunnmøre og Fjordane ⁷⁾	2023	1.771	144		435	2.351	-	1.407
	2022							
Astrid Undheim, Konserndirektør - Teknologi og utvikling	2023	2.385	220		362	2.968	5.787	744
	2022	2.285	177	100	216	2.778	6.666	384
Ola Neråsen Konserndirektør - Risikostyring	2023	2.439	171		274	2.884	-	43.764
	2022	2.280	181		272	2.733	120	43.404
Rolf Jarle Brøske, Konserndirektør - Kommunikasjon og merkevare	2023	2.281	208	150	274	2.912	9.771	15.713
	2022	2.175	195		276	2.646	9.629	10.853
Arne Nypan, Administrerende direktør - SpareBank 1 Regnskapshuset SMN ⁸⁾	2023	2.594	235		254	3.083	4.903	33.948
	2022	2.434	299		252	2.984	10.559	29.958
Kjetil Reinsberg, Administrerende direktør - EiendomsMegler 1 Midt-Norge ⁹⁾	2023	3.076	468		391	3.934	10.995	29.141
	2022	3.114	429		378	3.921	5.138	16.358
Kjell Fordal, Konserndirektør - Konsernfinans og eierstyring ¹⁰⁾	2023							
	2022	2.086	119		117	2.322	12.525	221.753

- 1) Ingen ledende ansatte mottar variabel godtgjørelse, kun fast godtgjørelse. Fast godtgjørelse består av fastlønn, feriepenger, trekk i lønn for ferie, kompensasjon pensjon, tilleggspensjon, skattekompensasjon for 12G-ordning og andre faste tillegg.
- 2) Frynsegoder inkluderer godtgjørelse til elektronisk kommunikasjon, fast bilgodtgjørelse, fri bil, kilometergodtgjørelse, ulykke-/behandling-/ yrkesskade-/ annen skade-/ reise- og gruppelevsforikring samt rentefordel lån. I tillegg inkluderer dette innberettet fordel for utdelte egenkapitalbevis til underkurs i en frivillig spareordning ledende ansatte deltar i på like vilkår som øvrige ansatte.
- 3) Ekstraordinære ytelser utbetales i spesielle tilfeller til ledende ansatte som har hatt en ekstraordinær arbeidsbelastning
- 4) Pensjonskostnad inkluderer ordinær tjenestepensjon og innskuddspensjon for lønn over 12 G
- 5) Lån inkluderer lån til ledende ansatte eller deres nærstående. Alle i konsernledelsen har samme lånevilkår som øvrige ansatte
- 6) Antall egenkapitalbevis eid av den ledende ansatte selv eller dens nærstående
- 7) Stig Brautaset var administrerende direktør i SpareBank 1 Sunnmøre som fusjonerte med SpareBank 1 SMN 2.mai 2023. Etter fusjonen tiltrådte han stillingen som Konserndirektør Sunnmøre og Fjordane. Pensjonskostnad som er oppgitt er knyttet til bedriftseid pensjonskonto for lønn over 12 G og ordinær tjenestepensjon
- 8) Arne Nypan er administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset (SB1 RH) - beløp oppgitt som total godtgjørelse og pensjonskostnad er knyttet til SB1 RH
- 9) Kjetil Reinsberg er administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge (EM1) - beløp oppgitt som total godtgjørelse og pensjonskostnad er knyttet til EM1
- 10) Kjell Fordal fratrådte 31.8.2022

Ytelser til styret og representantskapet

(tall oppgitt i tusen kr)

Navn	Tittel	År	Honorarer til valgkomite, revisjons-, risiko-, og godtgjørelsesutvalget				Lån per 31.12	Antall egenkapitalbevis
			Honorar	Andre godtgjørelser	Andre godtgjørelser	Andre godtgjørelser		
Kjell Bjordal	Styreleder	2023	595	40	19	-	130.000	
		2022	573	40	3	-	130.000	
Christian Stav	Nestleder styret	2023	313	129	4	-	35.000	
		2022	301	120	-	-	30.000	
Mette Kamsvåg	Styremedlem	2023	273	134	15	3.951	5.600	
		2022	261	128	1	-	5.600	
Tonje Eskeland Foss	Styremedlem	2023	273	47	11	12.606	-	
		2022	261	49	-	-	-	
Kristian Sætre ¹⁾	Styremedlem	2023	206	20	1	1.421	-	
Ingrid Finnboe Svendsen ¹⁾	Styremedlem	2023	206	106	-	-	1.150	
Morten Loktu	Styremedlem	2023	66	7	15	-	15.000	
		2022	261	27	-	-	15.000	
Freddy Aursø	Styremedlem	2023	273	20	64	-	-	
		2022	261	23	-	-	-	
Christina Straub	Styremedlem, ansatterrepresentant ²⁾	2023	273	-	925	5.620	1.083	
		2022	261	-	818	-	971	
Inge Lindseth	Styremedlem, ansatterrepresentant ²⁾	2023	273	27	965	3.956	10.913	
		2022	261	27	916	-	7.353	

1) Tiltrådte styret i 2023

2) Andre godtgjørelser inkluderer lønn i ansattesforhold

Honorar til representantskapet

(tall oppgitt i tusen kr)

Navn	År	Honorar
Knut Solberg, rep.skapets leder	2023	95
	2022	100
Øvrige medlemmer	2023	270
	2022	405

Note 21 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2022	2023	(mill. kr)	2023	2022
304	404	IT-kostnader	461	355
11	12	Porto og verditransport	15	14
59	71	Markedsføring	93	86
77	111	Ordinære avskrivninger (note 31, 32 og 33)	153	117
46	50	Driftskostnader faste eiendommer	57	55
188	222	Kjøpte tjenester	254	217
156	251	Andre driftskostnader	294	195
841	1.121	Sum andre driftskostnader	1.326	1.038
		Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)		
975	3.362	Lovpålagt revisjon	4.905	3.142
879	1.191	Andre attestasjonstjenester	1.339	984
-	-	- Skatterådgivning	29	27
244	1.075	Andre tjenester utenfor revisjonen	1.075	311
2.098	5.628	Sum inklusive merverdiavgift	7.348	4.464

Note 22 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

SpareBank 1 SMN-konsernet har pensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstillende kravene om obligatorisk tjenstepensjon. SpareBank 1 SMN hadde tidligere ytelsespensjon som administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen ble avviklet med virkning fra 1. januar 2017, og konsernet gikk over på innskuddsordning. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Dette ble behandlet som en avviklingsgevinst og reduserte pensjonskostnaden i 2016.

Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra 1.1.2017 er en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse fortsatt innregnes i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen. I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger. Innskuddene er gitt til pensjonsplanen for heltidsansatte, og tilskuddet utgjør fra sju prosent fra 0 - 7,1 G og 15 prosent fra 7,1 - 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010. Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

Økonomiske forutsetninger	2023		2022	
	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	3,0 %	3,2 %	1,6 %	3,0 %
Forventet avkastning på midlene	3,0 %	3,2 %	1,6 %	3,0 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	3,25 %	3,25 %	2,25 %	3,25 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,25 %	2,25 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%
Arbeidsgiveravgift	19,1 %	19,1 %	19,1 %	19,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %
Dødelighetstabell	K2013BE			
Uførhet	IR73			

Morbank			Konsern	
2022	2023	Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill kr). Finansiell status 1.1	2023	2022
645	577	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	577	645
-701	-812	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-812	-701
-56	-235	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-235	-56
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
-54	-234	Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift	-234	-54

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern 1.1

Konsern	2023			2022		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	572	5	577	639	7	645
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-812	0	-812	-701	-	-701
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-240	5	-235	-62	7	-56
Arbeidsgiveravgift	0	1	1	0	1	1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-240	6	-234	-62	8	-54

Morbank			Konsern	
2022	2023	Periodens pensjonskostnad	2023	2022
0	0	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	-	0
-1	-7	Netto renteinntekt	-7	-1
-1	-7	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	-7	-1
0	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	0	0
-1	-7	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-7	-1
9	10	Avtalefestet pensjon, ny ordning	17	16
46	64	Innskuddsbasert pensjonskostnad	107	84
54	67	Periodens pensjonskostnad	117	99

Aktuarielle tap og gevinster ført over andre inntekter og kostnader	2023			2022		
	Usikret	Sikret	Sum	Usikret	Sikret	Sum
Endring diskonteringsrente	-	-13	-13	0	-111	-111
Endring i andre forhold DBO	0	11	11	0	65	64
Endring i andre forhold pensjonsmidler	-	29	29	-	-130	-130
Aktuarielle tap (gevinst) i perioden	0	26	27	-1	-177	-177

Morbank			Konsern	
2022	2023	Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen	2023	2022
-54	-234	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-234	-54
-177	27	Aktuarmessige tap og gevinster gjennom året	27	-177
-1	-7	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment /settlement	-7	-1
-1	-3	Utbetalinger over drift	-3	-1
-234	-217	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	-217	-234
2022	2023	Finansiell status 31.12	2023	2022
577	558	Pensjonsforpliktelse	558	577
-812	-776	Verdi av pensjonsmidler	-776	-812
-235	-217	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-217	-235
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
-234	-217	Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift *	-217	-234

* Presenteres brutto i konsernregnskapet.

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom sikret og usikret pensjonsordning konsern

Konsern	2023			2022		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	555	3	558	572	5	577
Verdi av pensjonsmidler	-776	-	-776	-812	-	-812
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-221	3	-217	-240	5	-235
Arbeidsgiveravgift	0	1	1	0	1	1
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-221	4	-217	-240	6	-234

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	2023	2022
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	577	645
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-	-
Utbetaling/utløsning fra ordning	-33	-32
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	17	10
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuariell tap/(gevinst)	-2	-47
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	558	577

Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	2023	2020
IB pensjonsmidler	812	701
Innbetalinger	2	1
Utbetalinger/utløsning fra fond	-33	-32
Forventet avkastning	24	11
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuarielle endringer	-29	130
UB markedsverdi av pensjonsmidler	776	812

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonterings- rente	- 1 %-poeng diskonterings- rente	+ 1 %-poeng lønns- justering	- 1 %-poeng lønns- justering	+ 1 %-poeng pensjons- regulering
2023					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-58	70	-	-	72
2022					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-62	76	-	-	77

Morbank			Konsern	
2022	2023	Medlemmer	2023	2022
726	741	Antall personer som er med i pensjonsordningen	741	726
218	230	herav aktive	230	218
508	511	herav pensjonister og uføre	511	508

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen, prosentvis fordeling	2023	2022
Omløpsobligasjoner	55 %	38 %
Pengemarked	14 %	21 %
Aksjer	25 %	29 %
Eiendom	6 %	7 %
Sum	100 %	100 %

Pensjonsordningen er plassert i egen pensjonskasse, som har en langsiktig horisont på forvaltning av kapitalen. Pensjonskassen søker å oppnå en høyest mulig avkastning ved å sette sammen en investeringsportefølje som gir den maksimale risikojusterte avkastningen. Pensjonskassen søker å spre plasseringene på ulike utstedere og aktivaklasser for å redusere den selskaps- og markeds-spesifikke risikoen. Porteføljen er således sammensatt av aksjeinvesteringer i norske og utenlandske aksjer. Obligasjonsporteføljen er i all hovedsak plassert i norske obligasjoner. Bankinnskudd er plassert norske banker.

Note 23 - Skatt

Regnskapsprinsipp

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Ved beregningen av utsatt skatt benyttes til enhver tid gjeldende skattesats. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Kildeskatt presenteres som periodeskatt. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Morbank			Konsern	
2022	2023	(mill. kr)	2023	2022
3.125	4.498	Resultat før skattekostnad	3.688	3.353
-456	-1.099	+/- permanente forskjeller	-632	-722
-315	-216	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	-227	-313
-	-	+ underskudd til fremføring	-0	-4
2.354	3.183	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	2.829	2.313
612	803	Herav betalbar skatt	885	699
-15	-30	Skatt renter hybridkapital	-31	-15
15	8	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	14	21
612	781	Sum betalbar skatt i balansen	868	705
612	803	Betalbar skatt av årets overskudd	885	699
34	47	+/- endring i utsatt skatt	50	35
-15	-30	Skatt renter hybridkapital	-31	-15
631	820	Årets skattekostnad	904	718
		Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt		
-34	47	Resultatført utsatt skatt	50	-35
-44	7	Utsatt skatt ført mot egenkapital	7	-44
	41	Endring utsatt skatt ved virksomhetssammenslutning	41	-81
3	11	Korrigerings betalbar skatt/utsatt skatt tidligere år *	-9	3
76	106	Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	89	-156

* Skyldes endringer i midlertidige forskjeller mellom avlagt årsregnskap og endelige ligningspapirer.

2022	2023	Sammensetning av balanseført utsatt skatt	2023	2022
		Midlertidige forskjeller på:		
-	13	- Driftsmidler	44	27
-	-	- Leasingobjekter	310	273
234	212	- Netto pensjonsforpliktelse	216	236
202	544	- Verdipapirer	544	202
2.154	1.337	- Sikringsinstrumenter	1.337	2.154
	128	- Andre midlertidige forskjeller	128	4
2.590	2.233	Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	2.578	2.896
648	558	Utsatt skatt	644	723
		Midlertidige forskjeller på:		
-27	-	- Driftsmidler	-12	-38
-	-	- Netto pensjonsforpliktelse	-	-
-75	-48	- Verdipapirer	-48	-75
-2.185	-1.471	- Sikringsinstrumenter	-1.471	-2.185
-13	-2	- Andre midlertidige forskjeller	-117	-107
-	-	- Fremførbart underskudd	-	-1
-2.301	-1.521	Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-1.648	-2.407
-575	-380	Utsatt skattefordel	-411	-602
72	178	Netto utsatt skatt (+)/skattefordel (-)	231	122

Tabellen ovenfor består av midlertidige forskjeller fra alle konsoliderte selskaper vist brutto. På selskapsnivå er skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller nettoført. På konsernivå bruttoføres dette i samsvar med IAS 12 ved at hvert selskap presenteres separat ved beregning av konsernets skattefordel og utsatt skatt:

	2023	2022
Skattefordel balanseført 31.12	6	5
Utsatt skatt balanseført 31.12	-236	-127

2022	2023	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2023	2022
781	1.125	25 % av resultat før skatt	1.190	882
-114	-275	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller) *	-257	-129
-44	-30	Skatteeffekt av poster ført direkte mot egenkapital	-31	-44
8	-	For lite avsatt skatt i fjor	2	8
631	820	Resultatført periodeskatt	904	718
20 %	18 %	Effektiv skattesats i %	25 %	21 %

Note 24 - Klassifisering av finansielle instrumenter

Regnskapsprinsipper

Aksjer, sertifikater og obligasjoner og derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultatet.

Alle finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle eiendeler holdt for handelsformål karakteriseres av at instrumenter i porteføljen omsettes hyppig og at posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Øvrige slike finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er investeringer som ved førstegangsinnregning blir definert som vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle derivater presenteres som en eiendel når virkelig verdi er positiv og som en forpliktelse når virkelig verdi er negativ.

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	Total
	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			
31.12.23 (mill. kr)						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	1.172	1.172
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	8.746	8.746
Utlån til og fordringer på kunder	5.582	-	-	92.263	71.110	168.955
Aksjer	-	774	363	-	-	1.137
Sertifikater og obligasjoner	-	-	34.163	-	-	34.163
Derivater	744	-	5.915	-	-	6.659
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	153	153
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	66	66
Sum finansielle eiendeler	6.326	774	40.441	92.263	81.247	221.051
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	13.160	13.160
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	132.888	132.888
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	45.830	45.830
Derivater	1.630	-	5.359	-	-	6.989
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2.247	2.247
Leieforpliktelser	-	-	-	-	403	403
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	-15	-15
Sum Finansielle forpliktelser	1.630	-	5.359	-	194.512	201.501

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	Total
	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			
31.12.22 (mill. kr)						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	1.171	1.171
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	11.663	11.663
Utlån til og fordringer på kunder	4.708	-	-	81.901	64.940	151.549
Aksjer	-	700	140	-	-	840
Sertifikater og obligasjoner	-	38.073	-	-	-	38.073
Derivater	294	-	6.510	-	-	6.804
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	104	104
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	262	262
Sum finansielle eiendeler	5.002	38.773	6.649	81.901	78.140	210.465
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	122.010	122.010
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	47.474	47.474
Derivater	2.368	-	5.939	-	-	8.307
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2.058	2.058
Leieforpliktelser	-	-	-	-	339	339
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	176	176
Sum finansielle forpliktelser	2.368	-	5.939	-	186.693	195.000

Note 25 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2023:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.659	-	6.659
- Obligasjoner og sertifikater	2.879	31.284	-	34.163
- Egenkapitalinstrumenter	363	152	622	1.137
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	102	5.480	5.582
Finansielle eiendeler virkelig verdi over totalresultatet				
- Utlån til kunder	-	-	92.263	92.263
Sum eiendeler	3.242	38.197	98.365	139.804
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.989	-	6.989
Sum forpliktelser	-	6.989	-	6.989

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2022:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	6.804	-	6.804
- Obligasjoner og sertifikater	3.721	34.352	-	38.073
- Egenkapitalinstrumenter	140	130	570	840
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	78	4.630	4.708
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	81.901	81.901
Sum eiendeler	3.861	41.363	87.101	132.325
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	8.307	-	8.307
Sum forpliktelser	-	8.307	-	8.307

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2023:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.23	570	4.630	81.901	87.101
Tilgang	38	1.814	40.578	42.430
Fraregning	-25	-977	-30.210	-31.212
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	2	2
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	38	14	-7	45
Utgående balanse 31.12.23	622	5.480	92.263	98.365

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2022:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.22	564	4.198	83.055	87.817
Tilgang	17	1.355	36.461	37.834
Fraregning	-2	-752	-37.604	-38.358
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-20	-20
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-8	-171	9	-171
Utgående balanse 31.12.22	570	4.630	81.901	87.101

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestrømmer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisiko forverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man doubler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 2 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 531 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutviklingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 2023:

(mill. kr)	Balansført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	5.480	-15
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *)	622	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	92.263	-2

*) Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 26 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres enten til amortisert kost eller er i sikringsrelasjon. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for nedskrivninger. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan blant annet skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav.

Hvilke metoder som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost beskrives nedenfor:

Utlån til og fordringer på kunder

P.T. prisede utlån er utsatt for konkurranse i markedet. Dette tilsier at mulige merverdier i porteføljen ikke vil bli opprettholdt over lengre tid. Virkelig verdi av p.t.-prisede utlån er derfor satt til amortisert kost. Effekten av endringer i kredittkvaliteten i porteføljen hensyntas gjennom modellmessige nedskrivninger, og gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi i den delen av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger fastsettes gjennom en vurdering av fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med effektiv rente. Nedskrevet verdi gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi av disse utlånene.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, Opptjente ikke mottatte inntekter, Fordringer verdipapirer, Innskudd fra kredittinstitusjoner, Innskudd fra og gjeld til kunder og Gjeld verdipapirer

For utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, estimeres virkelig verdi til å samsvare med amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdivurderingen i nivå 2 baseres på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver og kredittmarginer der det er tilgjengelig.

Morbank

(mill.kr)	Nivå ¹⁾	31.12.23		31.12.22	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	19.241	19.241	21.972	21.972
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	58.522	58.685	52.941	53.085
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	136	136	87	87
Fordringer verdipapirer	2	66	66	262	262
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		77.965	78.128	75.262	75.406
Forpliktelser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	13.160	13.160	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	133.462	133.462	122.699	122.699
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	13.260	13.182	11.679	11.605
Verdipapirgjeld, sikring	2	32.637	32.639	35.868	35.867
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	2.169	2.168	2.015	2.014
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelse	2	260	260	233	233
Gjeld verdipapirer	2	-15	-15	176	176
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		194.933	194.857	187.306	187.231

Konsern

(mill.kr)		31.12.23		31.12.22	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	8.746	8.746	11.663	11.663
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	71.115	71.298	65.018	65.184
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	153	153	104	104
Fordringer verdipapirer	2	66	66	262	262
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		80.080	80.263	77.046	77.212
Forpliktelseser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	13.160	13.160	14.636	14.636
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	132.888	132.888	122.010	122.010
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	13.260	13.182	11.679	11.605
Verdipapirgjeld, sikring	2	32.637	32.639	35.868	35.867
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	2.247	2.246	2.058	2.058
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelseser	2	403	403	339	339
Gjeld verdipapirer	2	-15	-15	176	176
Sum finansielle forpliktelseser til amortisert kost		194.580	194.504	186.765	186.690

¹⁾ Virkelig verdi fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer. Se note 25 vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter for nærmere definisjon av nivåene

Note 27 - Certifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2023.

Morbank		Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor (mill. kr)	Konsern	
31.12.22	31.12.23		31.12.23	31.12.22
		Stat		
8.079	7.972	Pålydende verdi	7.972	8.079
7.940	7.823	Bokført verdi	7.823	7.940
		Annen offentlig utsteder		
17.424	12.614	Pålydende verdi	12.614	17.424
17.419	12.630	Bokført verdi	12.630	17.419
		Finansielle foretak		
12.336	13.026	Pålydende verdi	13.026	12.336
12.525	13.483	Bokført verdi	13.483	12.525
		Ikke-finansielle foretak		
10	7	Pålydende verdi	7	10
9	7	Bokført verdi	8	10
37.849	33.620	Sum rentepapirer, pålydende verdi	33.620	37.849
178	218	Påløpte renter	218	178
38.072	34.163	Sum rentepapirer, bokført verdi	34.163	38.073

Note 28 - Finansielle derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Urealiserte gevinster blir ført som eiendeler og urealisert tap ført som gjeld for alle rentederivater. Dette gjelder både derivater benyttet til sikringsformål og holdt for handelsformål. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Kontraktssum viser absoluttverdier for alle kontrakter.

For beskrivelse av motpartsrisiko og markedsrisiko se beskrivelse i note 6 risikoforhold. Ytterligere detaljer vedrørende markedsrisiko knyttet til renterisiko se note 14, og for markedsrisiko knyttet til valutaeksponering se note 15.

Morbank

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	31.12.23			31.12.22		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	14.863	72	-241	11.510	71	-96
Valutabytteavtaler (swap)	36.719	556	-116	27.459	242	-118
Valutaopsjoner	326	-3	3	41	-1	0
Sum valutainstrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	245.023	4.919	-4.478	256.905	5.160	-4.566
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	4	-2	-	-	-1
Sum renteinstrumenter	245.023	4.923	-4.480	256.905	5.160	-4.566
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	158	1.055	1.164	-1.164
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum renteinstrumenter	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum						
Sum renteinstrumenter	279.666	5.666	-6.110	295.306	5.454	-6.934
Sum valutainstrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Påløpte renter		211	-367		-127	5
Sum finansielle derivater	333.664	6.659	-6.989	335.371	6.803	-8.307

Konsern

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	31.12.23			31.12.22		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	14.863	72	-241	11.510	71	-96
Valutabytteavtaler (swap)	36.719	556	-116	27.459	242	-118
Valutaopsjoner	326	-3	3	41	-1	0
Sum valutainstrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	245.023	4.919	-4.478	256.905	5.160	-4.566
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	4	-2	-	-	-
Sum renteinstrumenter	245.023	4.923	-4.480	256.905	5.160	-4.566
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum renteinstrumenter	34.643	744	-1.630	38.401	294	-2.368
Sum						
Sum renteinstrumenter	279.666	5.666	-6.110	295.306	5.454	-6.934
Sum valutainstrumenter	51.907	625	-354	39.010	312	-214
Sum varerelaterte kontrakter	2.091	158	-158	1.055	1.164	-1.164
Påløpte renter		211	-367		-127	5
Sum finansielle derivater	333.664	6.659	-6.989	335.371	6.803	-8.307

Note 29 - Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Regnskapsprinsipp

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet i samsvar med IAS 39. Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. I sin sikringsaktivitet sikrer banken seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i måling av sikringseffektiviteten. Ved virkelig verdi sikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Banken har etablert sikringsbokføring for å oppnå en regnskapsmessig behandling som reflekterer hvordan renterisiko og valutarisiko styres for større langsiktige innlån. Se beskrivelse av risikostyring i note 6. Sikringsobjektene består utelukkende av gjeld stiftet ved utstedelse av finansielle instrumenter og gjennomføres ihht IFRS 9 ved en virkelig verdisikring. For de gjeldsinstrumenter som inngår i sikringsporteføljen inngås separate rente og/eller valutaswapper med tilsvarende hovedstol og forfallstruktur. Ineffektivitet kan likevel oppstå som følge av tilfeldige markedsvariasjoner i evalueringen av objekt og instrument.

Sikringsinstrumentene (rente- og valutaswapper) regnskapsføres til virkelig verdi, mens sikringsobjektene blir bokført til virkelig verdi for de risikoene som sikres (rente og valuta). Sikringsineffektivitet, definert som forskjell mellom verdiregulering av sikringsinstrumenter sammenlignet med verdiregulering av de sikrede risikoer i objektene, resultatføres løpende i resultatregnskapet.

Konsern (mill kr)	Pålydende per 31.12.23			Pålydende per 31.12.22		
	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Ineffektivitet	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Ineffektivitet
Regnskapslinje i balansen	Derivater	Verdipapirgjeld		Derivater	Verdipapirgjeld	
<i>Innlån til fast rente</i>	<i>Renteswap</i>			<i>Renteswap</i>		
Pålydende NOK	13.079	12.164	- 915	11.200	11.200	-
		Rente- og valutaswap			Rente- og valutaswap	
<i>Innlån i valuta til fast rente</i>						
Pålydende EUR	19.011	19.011	-	23.120	23.120	-
Pålydende JPY	719	719	-	-	-	-
Pålydende CHF	2.118	2.118	-	3.737	3.737	-
	Balanseverdi per 31.12.23			Balanseverdi per 31.12.22		
	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Resultatført ineffektivitet	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Resultatført ineffektivitet
Bokført verdi eiendeler	744			294		
Bokført verdi gjeld	1.630	29.624		2.368	35.868	
Akkumulerte verdiendringer utgående balanse	-1.259	-1.251		- 2.185	- 2.233	
Akkumulerte verdiendringer inngående balanse	-2.155	-2.145		-30	- 88	
Endringer i virkelig verdi	896	894	2	-2.155	-2.145	-10
Regnskapslinje i resultatet			Netto resultat fra finansielle instrumenter			Netto resultat fra finansielle instrumenter

IBOR reform

De senere årene har reform av og alternativer til IBOR-renter blitt et prioritert område for myndigheter verden over. Det er imidlertid usikkerhet rundt tidspunkt og metodikk for eventuelle endringer. Samtlige av SpareBank 1 SMN sine rentederivater har IBOR-renter som referanse, og vil således kunne bli påvirket av endringer. De vesentligste posisjonene foreligger i EURIBOR og NIBOR. Banken følger utviklingen i markedet tett, og deltar i flere prosjekt for å overvåke og tilrettelegge for eventuelle endringer. Tabellen nedenfor viser pålydende og netto eksponering for derivater i sikringsforhold som kan bli berørt av IBOR-reform, splittet på aktuell IBOR-rente.

Rente- og valutainstrument	Pålydende		
	Sikringsobjekt	Sikrings-instrument	Netto Eksponering
EURIBOR 3M	-	14.985	- 14.985
EURIBOR 6M	-	293	- 293
OIBOR 3M	-	19.254	- 19.254
Sum	-	34.532	- 34.532

Note 30 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	Aksjer og andeler (mill. kr)	31.12.23	31.12.22
210	454	Til virkelig verdi over resultat	985	710
140	363	Børsnoterte	363	140
70	92	Unoterte	623	571
210	454	Sum aksjer og andeler	985	710
		Fondsobligasjoner		
123	220	Børsnoterte	96	123
85	56	Unoterte	56	7
207	276	Sum fondsobligasjoner	152	130
		Virksomhet holdt for salg - herav aksjer		
98	98	Unoterte	112	1,919
98	98	Sum aksjer holdt for salg (se note 39)	112	1.919
263	583	Sum børsnoterte selskaper	459	263
252	246	Sum unoterte selskaper	791	2.496

Spesifikasjon av morbank

Børsnoterte selskap	Org.nr	Eierandel over 10%	Vår be- holdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Visa Inc. C-aksjer			63.536	6.750	167.566
Sum børsnoterte aksjer				6.750	167.566
SpareBank 1 Nordmøre	937899408		69.423	7.455	8.678
Sum børsnoterte finansinstitusjoner				7.455	8.678
DNB Global Treasury	880109162		118.592	112.276	107.729
Holberg OMF	997454790		649.728	64.491	68.143
DNB European Covered Bonds	880109162		15.180	12.585	10.613
Sum børsnoterte verdipapir				189.352	186.486
Unoterte selskap					
Eksporfinans	816521432		2.153	16.651	39.975
VN Norge AS - SMN - oppgitt i milliard aksjer	821083052		28.688.772	37.338	20.125
Visa C preferanseaksje			1.298	2.607	10.932
Eiendomskreditt AS	979391285		44.000	4.502	9.329
Sparebank 1 Bank og Regnskap AS	917143501		308	2.487	3.388
Runde Miljøbygg AS	989736027		40.000	2.500	2.500
Øvrige selskap				2.955	5.302
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler				69.040	91.550
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549			124.300	124.310
Sparebanken Sogn og Fjordane	946670081			14.624	14.695
Flekkefjord Sparebank	937894627			12.153	12.239
Sparebanken Øst	937888937			9.632	9.656
SpareBank 1 Sørøst-Norge	944521836			8.572	8.585
SpareBank 1 Nord-Norge	952706365			7.400	7.433
Hegra Sparebank	937903235			5.683	5.690
Aurskog Sparebank	937885644			5.003	5.025
DNB Bank	984851006			4.168	4.205
Sparebanken Sør	937894538			4.010	4.018
SpareBank 1 SR-Bank	937895321			4.012	4.017
Øvrige				20.173	20.227
Sum børsnoterte fondsobligasjoner				219.730	220.098
SpareBank 1 Gruppen				48.750	48.088
DNB Bank				8.033	8.117
Sum ikke børsnoterte fondsobligasjoner				56.783	56.205
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner morbank				549.110	730.584

Spesifikasjon av konsern

Unoterte selskap	Org.nr	Eierandel over 10%	Vår be- holdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
SIGNORD AS (Tidligere Viking Venture III)	992229667	16,8 %	955.039	34.745	240.736
Salvesen & Thams AS	999104428		27.564	45.733	141.514
Crayo Nano AS	998682525		1.689.279	20.266	19.427
Sintef Venture V	920749984		9.000	16.636	19.111
Proventure Seed III AS	924111895		18.600.001	15.810	17.298
Sonoclear AS (tidl BrainImage AS)	917956146	12,4 %	1.517.982	7.988	15.180
Sintef Venture IV	912844889		18.101	11.653	13.840
Novelda AS	987361719		19.980	7.163	11.548
Signord Klasse E	992229667		46.476	4.704	9.292
Proventure Seed II AS	913391136		16.076.187	11.688	8.681
Vectron Biosolutions AS	992779837		220.000	6.000	6.140
Novela Kapital AS	922061017		624.000	6.240	4.430
Sintef Venture IV B	927177021		15.000	3.705	3.603
Diverse selskap				36.882	20.190
Sum ikke børsnotere aksjer og andeler				229.215	530.990
Eliminering av fondsobligasjon SpareBank 1 Finans Midt-Norge				-124.300	-124.310
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner konsern				654.025	1.137.264

Note 31 - Immaterielle eiendeler

Regnskapsprinsipper

Immaterielle eiendeler består hovedsakelig av goodwill i konsernet SpareBank 1 SMN. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jfr. omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer.

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og – periode vurderes minst årlig.

Balansført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Årlig beregnes gjennvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelig for bruk. Nedskrivninger foretas når balansført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjennvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjennvinnbart beløp.

2023

Morbank			Konsern		
Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Totalt (mill.kr)	Totalt	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler
38	447	485	796	680	116
12	-	12	176	31	145
133	219	352	219	219	0
-1	-	-1	-1	-	-1
-	-	-	183	183	-
182	665	847	1.373	1.113	260
18	-	18	125	34	91
18	-	18	20	-	20
-1	-	-1	-1	-	-1
35	-	35	144	34	110
147	665	812	1.229	1.079	150

* Effekt av fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, presenteres som tilgang fusjonerte.

** Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang datter.

2022

Morbank			Konsern		
Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Totalt (mill.kr)	Totalt	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler
24	447	470	1.017	842	175
14	-	14	36	21	16
-	-	-	-258	-183	-75
38	447	485	795	680	116
13	-	13	164	34	130
5	-	5	7	-	7
-	-	-	-46	-	-46
18	-	18	125	34	91
20	447	467	670	646	25

* Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank 1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang.

Note 32 - Eiendom, anlegg og utstyr

Regnskapsprinsipper

Eiendom, anlegg og utstyr samt eierbenyttet eiendom regnskapsføres i samsvar med IAS 16. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av banken eller dens datterforetak til sin egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det. Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Konsernet har ingen investeringseiendommer.

2023

Morbank		Konsern	
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygg, tomter og annen fast eiendom
Totalt (mill.kr)		Totalt	
122	160	563	320
			Anskaffelseskost 1.1.
23	23	50	25
			Tilgang
65	21	87	65
			Tilgang fusjonerte*
-10	-18	-28	-10
			Avgang
200	186	672	400
			Anskaffelseskost 31.12
73	92	332	170
			Akkumulert av- og nedskrivning 01.01
31	19	50	31
			Akkumulert av- og nedskrivning fusjonerte*
12	19	41	19
			Årets avskrivning
-1	-	-1	-1
			Årets nedskrivning
-9	-17	-26	-9
			Avgang
107	113	396	210
			Akkumulert av- og nedskrivning 31.12
93	74	276	190
			Balanseført verdi 31.12

* Effekt av fusjon med Sparebank1 Søre Sunnmøre, presenteres som tilgang fusjonerte.

2022

Morbank		Konsern	
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygg, tomter og annen fast eiendom
Totalt (mill.kr)		Totalt	
104	133	546	310
			Anskaffelseskost 1.1.
26	30	60	26
			Tilgang
-8	-3	-12	-9
			Avgang
-	-	-31	-7
			Avgang datter*
122	160	563	320
			Anskaffelseskost 31.12
73	79	334	170
			Akkumulert av- og nedskrivning 01.01
8	15	34	15
			Årets avskrivning
-8	-2	-10	-9
			Avgang
-	-	-26	-7
			Avgang datter*
73	92	332	170
			Akkumulert av- og nedskrivning 31.12
49	68	232	150
			Balanseført verdi 31.12

* Fra fjerde kvartal 2022 er datterselskapet SpareBank1 Markets klassifisert som holdt for salg. Effekten er presentert som avgang

Avskrivning

Med utgangspunkt i anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi avskrives eiendelene lineært over forventet levetid innenfor følgende rammer:

- Maskiner 3-5 år
- Inventar 5-10 år
- Teknisk anlegg 5-10 år
- Transportmidler 10 år
- Bygg og annen fast eiendom 25 år

Sikkerhetsstillelse

Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2023 utgjør 138 millioner kroner (107 millioner). 29 millioner av dette er effekten av overførte anlegg fra Søre Sunnmøre.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift

Konsernet har ikke vesentlige anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31. desember 2023.

Note 33 - Leieavtaler

Regnskapsprinsipper

Identifisering av en leieavtale

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker

Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt

For kontrakter som utgjør eller inneholder en leieavtale, separerer konsernet leikomponenter dersom det kan dra nytte av bruken av en underliggende eiendel enten alene eller sammen med andre ressurser som er lett tilgjengelige for konsernet, og den underliggende eiendelen verken er svært avhengig av eller tett forbundet med andre underliggende eiendeler i kontrakten. Konsernet regnskapsfører deretter hver enkelt leikomponent i kontrakten som en leiekontrakt separat fra ikke-leikomponenter i kontrakten.

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteeiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere)
- Eiendeler av lav verdi

For disse leieavtalene innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Leieforpliktelser

Konsernet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil (ikke vil) utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliktelser består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver
- Variable leiebetalinger som er avhengige av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet
- Beløp som forventes å komme til betaling for konsernet i henhold til restverdigarantier
- Utøvelseskursen for en kjøpsoppsjon, dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen.

Leieforpliktelser måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelser, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater.

Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelser. I stedet innregner konsernet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet. Konsernet presenterer leieforpliktelser sammen med annen gjeld.

Bruksretteiendeler

Konsernet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelser. Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliktelser
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt konsernet
- Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppretting av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppretting av den underliggende eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever, med mindre disse utgiftene påløper under produksjonen av varene

Konsernet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendelen, bortsett fra at bruksretteiendelen avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid.

Konsernet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Konsernet som utleier

Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt

For en kontrakt som inneholder en leikomponent og en eller flere ytterligere leikomponenter og ikke-leikomponenter, fordeler konsernet vederlagene i kontrakten i henhold til prinsippene i IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder.

Klassifisering av leieavtaler

For kontrakter hvor konsernet er utleier, klassifiserer det hver av sine leieavtaler som enten en operasjonell leieavtale eller en finansiell leieavtale. En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. En leieavtale klassifiseres som en operasjonell leieavtale dersom den ikke i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel.

Konsernet som utleier har ingen finansielle leieavtaler.

Operasjonelle leieavtaler

For operasjonelle leieavtaler innregner konsernet leiebetalinger som andre inntekter, hovedsakelig lineært, med mindre et annet systematisk grunnlag bedre gjenspeiler det mønsteret der fordelene ved bruken av den underliggende eiendelen reduseres. Konsernet innregner utgifter som har påløpt ved opptjening av leieinntekten som en kostnad. Konsernet legger til direkte utgifter til avtaleinngåelse som påløper ved inngåelse av en operasjonell leieavtale, til den underliggende eiendelens balanseførte verdi og innregner disse utgiftene som en kostnad over leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Innregning og diskonteringsrente

IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- Implisitt rente i leiekontrakten
- Leietakerens marginale lånerente, dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes

Leiekontraktene som omfattes av IFRS 16 varierer med hensyn til løpetid og opsjonsstruktur. Videre må man gjøre forutsetninger på utgangsverdi av de underliggende eiendelene. Begge disse forholdene gjør en implisitt renteberegning mer komplisert enn en marginal lånerente-betraktning.

SpareBank 1 SMN har et rammeverk for mellomregning som skal gi et mest mulig korrekt bilde av hvordan ulike balanseposter, forretningsområder, segmenter eller regioner i banken bidrar til bankens lønnsomhet. Utgangspunktet for mellomregningsrentene er bankens historiske fundingkostnad. Konsernets fundingkostnad kan deles opp i en kostnad knyttet til senior usikret gjeld og en kostnad knyttet til kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån). Sistnevnte fundingkost skal, som annen egenkapital, fordeles på eiendeler ut fra risikovekter. Kostnaden knyttet til ansvarlig kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån) fremkommer da som et ytterligere tillegg på mellomregning på utlån.

Banken har også indirekte likviditetskostnader knyttet til likviditetsreserver. Dette er reserver banken er pålagt å holde av myndighetene, samt reserver av overskuddslikviditet som banken holder i kortere perioder. Likviditetsreservene har en betydelig negativ avkastning målt mot bankens fundingkostnad. Denne kostnaden fordeles på balanseposter som skaper behov for likviditetsreserver, og fremkommer som et fradrag på mellomregning på innskudd og et tillegg på utlån.

Mellomregningsrente= Fundingkostnad (CoF) + tillegg for likviditetsreservekostnad + tillegg for kapitalkostnad

I mellomregningen fordeles bankens likviditetskostnad eller fundingkostnad på aktiva og passiva, og benyttes aktivt i internregnskapet. Mellomregningen er dermed et godt etablert verktøy i styringen av banken, og oppdateres jevnlig.

Mellomregningsrenten for en eiendel med tilsvarende underliggende, i dette tilfellet næringseiendom, vil derfor være en god representasjon av den marginale lånerenten. Denne diskonteringsrenten vil inkludere de vesentlige tillegg til fundingkostnaden, som gir et mer korrekt bilde av alternativkostnaden for banken. Denne rentesatsen er brukt som diskonteringsrentesats for konsernets leieavtaler som faller under IFRS 16. For 2023 er det lagt inn en diskonteringsrente på 5,65 prosent.

Rett til bruk eiendelen klassifiseres som anleggsmidler i balansen, mens leieforpliktelsen klassifiseres som annen gjeld.

Det alt vesentligste av SMN-konsernets leieforpliktelse knytter seg til leieavtaler for kontorer.

Morbank			Konsern	
2022	2023	Bruksretteiendeler	2023	2022
398	417	Anskaffelseskost 1. januar	627	568
14	57	Tilgang av bruksretteiendeler	136	54
0	0	Avhendinger	-17	2
4	33	Overføringer og reklassifiseringer	40	5
417	507	Anskaffelseskost 31. desember	786	629
146	194	Akkumulerte av-og nedskrivninger 1. januar	307	214
49	61	Avskrivninger	92	90
0	0	Avhendinger	-3	0
194	256	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	396	304
223	251	Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember	390	325

Leieforpliktelser

Morbank			Konsern	
2022	2023	Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	2023	2022
58	41	Mindre enn 1 år	77	88
49	39	1-2 år	70	75
47	38	2-3 år	60	69
44	35	3-4 år	53	59
40	31	4-5 år	51	56
182	124	Mer enn 5 år	219	258
421	308	Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember	531	604

2022	2023	Endringer i leieforpliktelser	2023	2022
262	233	Ved førstegangsansendelse 1. januar	336	368
18	84	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	123	58
-48	-56	Betaling av hovedstol	-83	-87
-7	-9	Betaling av renter	-12	-9
7	9	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	12	9
0	0	Andre endringer	28	1
233	260	Totale leieforpliktelser 31. desember	403	339
50	54	Kortsiktige leieforpliktelser (note 37)	59	56
183	207	Langsiktige leieforpliktelser (note 37)	344	282
-48	-56	Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	-97	-96

2022	2023	Andre leiekostnader innregnet i resultatet	2023	2022
17	14	Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	17	20
2	1	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	5	5
0	0	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	0	0
19	15	Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	23	25

Note 34 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2022	31.12.2023	(mill. kr)	31.12.2023	31.12.2022
-	-	Utsatt skattefordel	6	5
117	167	Varige driftsmidler	276	232
223	251	Bruksrett eiendom	390	325
87	136	Opptjente ikke motatte inntekter	153	104
262	66	Fordringer verdipapirer	66	262
240	221	Pensjonsmidler	221	240
1.164	479	Andre eiendeler	737	1.387
2.092	1.321	Sum øvrige eiendeler	1.849	2.555

Note 35 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Regnskapsprinsipp

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	Innskudd fra og gjeld til kunder (mill. kr)	31.12.23	31.12.22
88.068	87.652	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	87.081	87.380
34.632	45.810	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	45.808	34.630
122.699	133.462	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	132.888	122.010
1,3 %	2,9 %	Gjennomsnittlig rente	2,9 %	1,3 %

Av totale innskudd utgjør fastrenteinnskudd 7,1 prosent (4,0 prosent i 2022).

31.12.22	31.12.23	Innskudd fordelt på sektor og næring	31.12.23	31.12.22
48.316	57.874	Lønnstakere o.l.	57.874	48.316
21.690	19.437	Offentlig forvaltning	19.437	21.690
2.159	2.460	Jordbruk og skogbruk	2.460	2.159
1.366	1.588	Fiske og fangst	1.588	1.366
644	1.157	Havbruk	1.157	644
2.881	2.671	Industri og bergverk	2.671	2.881
5.534	5.251	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	5.251	5.534
6.065	5.996	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	5.996	6.065
1.198	1.132	Sjøfart og offshore	1.132	1.198
5.645	5.867	Eiendomsdrift	5.787	5.577
13.036	13.413	Forretningsmessig tjenesteyting og lignende	13.413	13.036
9.364	11.164	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10.698	8.856
4.800	5.452	Øvrige sektorer	5.425	4.687
122.699	133.462	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	132.888	122.010

31.12.22	31.12.23	Innskudd fordelt på geografiske områder	31.12.23	31.12.22
77.655	79.421	Trøndelag	78.847	77.047
19.425	26.081	Møre og Romsdal	26.081	19.425
1.894	1.336	Nordland	1.336	1.894
9.431	11.431	Oslo	11.431	9.349
11.621	12.561	Landet for øvrig	12.561	11.621
2.673	2.633	Utlandet	2.633	2.673
122.699	133.462	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	132.888	122.010

Note 36 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Regnskapsprinsipper

Utstedt verdipapirgjeld (seniorlån) måles til amortisert kost eller som finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet. Som hovedregel benyttes sikringsbokføring (virkelig verdi sikring) ved utstedelse av obligasjonsgjeld med fast rente. Ved sikring er det en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsobjektet (innlånet) og sikringsinstrumentet (rentederivat). For sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen som et tillegg eller fradrag i balanseført verdipapirgjeld og resultatføres under «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». Sikringsinstrumentene vurderes til virkelig verdi og endringene i virkelig verdi resultatføres på samme resultatlinje som sikringsobjektene. Gjeld ved utstedelse av verdipapirer presenteres inklusiv påløpte renter. Se note 29 for en mer utførlig beskrivelse av sikringsbokføring.

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
40.392	33.417	Obligasjonsgjeld	33.417	40.392
7.082	12.412	Senior non preferred	12.412	7.082
47.474	45.830	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer	45.830	47.474
1,3 %	2,1 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	2,1 %	1,3 %
2,7 %	4,5 %	Gjennomsnittlig rente senior non preferred	4,5 %	2,7 %

31.12.22	31.12.23	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt ¹⁾	31.12.23	31.12.22
8.807	-	2023	-	8.807
4.497	3.438	2024	3.438	4.497
9.080	9.648	2025	9.648	9.080
9.512	11.520	2026	11.520	9.512
6.424	8.068	2027	8.068	6.424
9.649	10.722	2028	10.722	9.649
505	2.513	2029	2.513	505
105	113	2030	113	105
316	338	2031	338	316
263	281	2032	281	263
316	338	2033	338	316
158	169	2034	169	158
-93	-134	Valutaagio	-134	-93
-2.344	-1.490	Over og underkurs, markedsverdi strukturerte obligasjoner	-1.490	-2.344
280	306	Påløpte renter	306	280
47.474	45.830	Sum verdipapirgjeld	45.830	47.474

¹⁾ Forfallstidspunkt er endelig forfall, ikke call-dato

31.12.22	31.12.23	Verdipapirgjeld fordelt på vesentlige valutaer	31.12.23	31.12.22
21.554	24.231	NOK	24.231	21.554
22.255	18.784	EUR	18.784	22.255
3.665	2.814	Øvrige	2.814	3.665
47.474	45.830	Sum verdipapirgjeld	45.830	47.474

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.23	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.22
Obligasjonsgjeld	34.767	-	10.291	2.526	42.532
Senior non preferred	12.344	5.280	-	-36	7.100
Verdijusteringer	-1.588	-	-	850	-2.438
Påløpte renter	306	-	-	26	280
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	45.830	5.280	10.291	3.366	47.474

Endring i verdipapirgjeld	31.12.22	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.21
Obligasjonsgjeld	42.532	12.594	6.613	-254	36.805
Senior non preferred	7.100	3.600	-	-	3.500
Verdijusteringer	-2.438	-	-	-2.286	-152
Påløpte renter	280	-	-	102	178
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	47.474	16.194	6.613	-2.438	40.332

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (mill. kr)	31.12.23	31.12.22
72	178	Utsatt skatt	236	127
611	793	Betalbar skatt	880	705
13	22	Formuesskatt	22	13
97	140	Tidsavgrensninger	442	388
427	533	Avsetninger	533	427
66	52	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	52	66
6	9	Pensjonsforpliktelser	9	6
233	260	Leieforpliktelse	403	339
97	9	Trasseringsgjeld	9	97
73	132	Leverandørgjeld	191	116
176	-15	Gjeld verdipapirer	-15	176
196	148	Annen gjeld	243	265
2.067	2.262	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	3.005	2.725
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
4.461	5.354	Kredittrammer, trading	5.354	4.461
-	-	Øvrige forpliktelser	50	44
4.461	5.354	Sum andre forpliktelser	5.404	4.505
6.529	7.616	Totale forpliktelser	8.410	7.230

Pantstillelser

SpareBank 1 SMN ble fra 1. mars 2017 i henhold til EMIR pålagt å ha en CSA-avtale med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land.

Emir-forordningen regulerer OTC-derivater og innebærer blant annet at SpareBank 1 SMN er pålagt å cleare visse derivattransaksjoner gjennom en sentral motpart (Central counterparty). Dette gjelder hovedsakelig rentederivater i norske kroner og euro. Derivater cleares gjennom London Clearing House som sentral motpart hvor sikkerheten per i dag kun er kontanter. SpareBank 1 SMN er ikke direkte medlem i London Clearing House, men har inngått avtale med Commerzbank og SEB som clearingbroker. Forpliktelsen er presentert brutto i tabellen.

SpareBank 1 SMN er registrert som GCM på NASDAQ OMX Clearing AB. Banken tilbyr kunder clearingrepresentasjon knyttet til kundens handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA. Clearingrepresentasjon innebærer at banken trer inn i kundens sted som motpart overfor NASDAQ OMX Clearing AB og blir forpliktet overfor NASDAQ til å stille marginsikkerhet og å gjennomføre oppgjør av kontrakter og betale gebyrer. Kundene vil for bankens eksponering stille sikkerheter bestående av kontantdepot og/eller pant i eiendeler.

Morbank				Konsern		
Kontanter	Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Sum	Verdipapir	Kontanter
1.268	-	1.268	Pantstillelse 31.12.23	1.268	-	1.268
1.685	-	1.685	Tilhørende forpliktelse 31.12.23	1.685	-	1.685
3.089	-	3.089	Pantstillelse 31.12.22	3.089	-	3.089
3.811	-	3.811	Tilhørende forpliktelse 31.12.22	3.811	-	3.811

Pågående rettstvister

SpareBank 1 SMN konsernet er ikke part i rettstvister som vurderes til å ha vesentlig betydning for konsernet økonomiske stilling. Det kan allikevel nevnes at SpareBank 1 SMN i tilknytning til sak som gjelder underslag fra perioden desember 2022-januar 2023 vil følge opp krav med grunnlag i saken. Videre er sak hvor SpareBank 1 SMN indirekte er i tvist med Tieto Every vedrørende vederlag for leveranser anket til lagmannsretten etter avgjørelse i favør av SpareBank 1 i tingretten. Det er ikke foretatt tapsavsetninger pr. 31.12.2023.

Avsetninger

Konsernet har gjort avsetninger for pensjonsforpliktelser (se note 22), tap på garantier (se note 10), restruktureringskostnader og gavefond. Avsetning for restruktureringskostnader er gjort med bakgrunn i nedbemanningsplan. Avsetning til gavefond er den delen av tidligere års overskudd som skal deles ut til almenntilgitt formål. Mer om dette i avsnittet Samfunnsansvar.

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons- forpliktelser	Restrukturerings- kostnader	Gavefond
Balansført verdi 1.1.23	6	1	425
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	230
Beløp som er benyttet i perioden	-3	0	-198
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-	-	-
Andre bevegelser	0	-	-
Balansført verdi 31.12.23	4	1	456

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons- forpliktelser	Restrukturerings- kostnader	Gavefond
Balansført verdi 1.1.22	8	33	314
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	250
Beløp som er benyttet i perioden	-1	-31	-139
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-	-	-
Andre bevegelser	-1	-	-
Balansført verdi 31.12.22	6	1	425

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Regnskapsprinsipp

Ansvarlige lån måles til amortisert kost som andre langsiktige lån. Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. En fondsobligasjon er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har under nærmere gitte vilkår ikke plikt til å betale ut renter, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner er klassifisert som hybridkapital under egenkapital da disse ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Se også nærmere beskrivelse i note 3. Behandling av ansvarlige lån og fondsobligasjoner i beregningen av konsernets kapitaldekning er omtalt i note 5 Kapitaldekning og kapitalstyring.

Morbank			Konsern	
31.12.22	31.12.23	(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital				
-	-	2026 SpareBank 1 Finans Midt-Norge 23/34	76	43
250	0	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	-	250
500	0	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	-	500
250	250	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
-	150	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	150	-
1.000	1.000	2032 flytende rente NOK (Call 2024)	1.000	1.000
-	750	2033 flytende rente NOK (Call 2024)	750	-
15	19	Påløpte renter	21	16
2.015	2.169	Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	2.247	2.058
3,2 %	5,8 %	Gjennomsnittlig rente NOK	5,8 %	3,2 %
Hybridkapital				
-	-	5/99 SpareBank 1 Finans Midt-Norge flytende rente NOK (Call 2023)	103	43
76	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	76
300	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	300
200	-	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	-	200
250	250	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
500	500	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	500	500
-	50	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	50	-
-	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	300	-
-	150	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	150	-
200	200	7/99 fast rente 5,0 % NOK (Call 2025)*	200	200
200	200	7/99 fast rente 7,12 % NOK (Call 2027)*	200	200
-	150	7/99 fast rente 7,04 % NOK (Call 2029)*	150	-
1.726	1.800	Sum hybridkapital	1.903	1.769
4,6 %	7,4 %	Gjennomsnittlig rente NOK	7,4 %	4,6 %

*) Fastrentefinansieringen er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtaler

Konsern

	31.12.23	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.22
Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån					
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	2.226	934	750	-	2.043
Påløpte renter	21	-	-	5	16
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.247	934	750	5	2.058

	31.12.23	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.22
Endringer i hybridkapital					
Fondsobligasjonslån, NOK	1.903	711	576	-	1.769
Sum hybridkapital	1.903	711	576	-	1.769

	31.12.22	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.21
Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån					
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	2.043	1.000	750	-	1.793
Påløpte renter	16	-	-	-	16
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2.058	1.000	750	0	1.808

	31.12.22	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.21
Endringer i hybridkapital					
Fondsobligasjonslån, NOK	1.769	700	224	-	1.293
Sum hybridkapital	1.769	700	224	-	1.293

Note 39 - Investering i eierinteresser

Regnskapsprinsipper

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er foretak der banken har betydelig innflytelse. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede foretaket. I morbankens regnskap regnskapsføres tilknyttede foretak til kostmetoden.

Felleskontrollert virksomhet

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SMN har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i Konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av Konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene. Urealisert gevinst på transaksjoner mellom Konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til Konsernet.

Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet

Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelen vil bli solgt innen 12 måneder. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og selskaper holdt for salg

Firma	Org.nr	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	936159419	Trondheim	92,4
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	936285066	Trondheim	93,3
SpareBank 1 Invest	990961867	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549	Trondheim	56,5
SpareBank 1 SMN Kvartalet	990283443	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	934352718	Trondheim	100,0
St. Olavs Plass	999263380	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bilplan	979945108	Trondheim	100,0
Aksjer eid av datter- og datterdatterselskaper			
GMA Invest	994469096	Trondheim	100,0
Sentrumsgården	975856828	Leksvik	35,3
Aqua Venture	891165102	Trondheim	37,6
Omega-3 Invest	996814262	Namsos	33,6
Tjeldbergodden Utvikling	979615361	Aure	23,0
Grilstad Marina	991340475	Trondheim	35,0
GMN 6	994254707	Trondheim	35,0
GMN 51	996534316	Trondheim	30,0
GMN 52	996534413	Trondheim	30,0
GMN 53	996534502	Trondheim	30,0
Grilstad N8	926281070	Trondheim	35,0
Brauten Eiendom	917066221	Trondheim	100,0
Kvidal Regnskap	993787663	Børsa	100,0
Brattberg Regnskap	977203058	Overhalla	100,0
Askus	965056238	Lillehammer	100,0
Askus Nord	931931008	Hammerfest	100,0
Askus Nord 2	932681266	Lillehammer	100,0
Leksvik Regnskapskontor	980491064	Leksvik	50,0
SpareBank 1 Mobilitet Holding	927249960	Hamar	30,7
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	975966372	Tromsø	19,5
SpareBank 1 Utvikling	986401598	Oslo	18,0
Investeringer i tilknyttede selskaper			
SpareBank 1 Boligkreditt	988738387	Stavanger	23,9
BN Bank	914864445	Trondheim	35,0
SpareBank 1 Næringskreditt	894111232	Stavanger	14,8
SpareBank 1 Kreditt	975966453	Trondheim	19,2
SpareBank 1 Betaling	919116749	Oslo	21,9
SpareBank 1 Gjeldsinformasjon	924911719	Oslo	18,9
SpareBank 1 Forvaltning	925239690	Oslo	21,5
SpareBank 1 Markets	992999101	Oslo	39,9
Investering i selskaper holdt for salg			
Mavi XV	890899552	Trondheim	100,0
Mavi XXIX	827074462	Trondheim	100,0
Byscenen Kongensgt 19	992237899	Trondheim	94,0
Bjerkeløkkja	998534976	Oppdal	95,0

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet. Sum kostnader er inkludert skattekostnad. Bokført verdi av datterselskaper i tabellene under er morbankens bokførte verdi. Resultatkolonnen viser selskapets årsresultat.

2023 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK *)	Sum inntekter	Sum kostnader	Sum Resultat	IKE av res. *)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	1.200.000	57.015	21,0	12.636	10.987	1.648	618	404	380	24	28	792
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												792
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	105.960	4.788	22,1	409	166	32	18	435	403	32	3	201
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	110	18	10	0	25	15	10	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	20.349	211	96,4	708	260	84	30	633	549	84	7	331
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	811	24	66	-	69	3	66	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	37	1	1	-	0	-1	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	53	2	0	-	4	4	0	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	8	0	0	-	0	0	0	-	9
Sum investering i andre datterselskaper												1.298
Sum investeringer i konsernselskap morbank												2.090

*) IKE : Ikke-kontrollerende eier-interesser

2022 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK *)	Sum inntekter	Sum kostnader	Sum Resultat	IKE av res. *)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	1.050.000	57.015	18,4	12.198	10.728	1.470	617	353	212	140	62	671
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												671
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	105.960	4.788	22,1	420	162	258	34	429	382	47	6	189
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	104	18	86	0	18	14	4	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	20.349	211	96,4	635	196	438	50	547	472	75	9	298
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	750	29	721	-	53	2	51	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	36	0	36	-	0	-1	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	53	1	52	-	3	2	1	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	8	0	8	-	0	0	0	-	9
Sum investering i andre datterselskaper												1.252
Sum investeringer i konsernselskap morbank												1.924

*) IKE : Ikke-kontrollerende eier-interesser

Utbytte fra datterselskap

(Mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	78	102
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	40	49
SpareBank 1 Markets	108	139
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	70	57
SpareBank 1 SMN Invest	-	-
SpareBank 1 SMN Kvartalet	4	3
St. Olavs Plass 1 SMN	1	-
Sparebank 1 Bygget Steinkjer	1	1
Sum utbytte	302	350

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
2022	2023 (mill. kr)		2023	2022
4.590	5.063	Balanseført verdi per 1.1.	8.075	7.384
473	916	Tilgang/avgang	760	487
0	-20	Nedskrivning	-23	0
0	312	EK-føringer	-22	59
0	0	Resultatandel	297	442
0	0	Utbetalt utbytte	-391	-297
5.063	6.270	Balanseført verdi per 31.12	8.695	8.075

Spesifikasjon av årets endring på konsern	Tilgang/avgang	EK-endring
SpareBank 1 Gruppen	-	-150
SpareBank 1 Boligkreditt	-28	44
SpareBank 1 Næringskreditt	-61	30
SpareBank 1 Kreditt	64	19
Sparebank 1 Betaling	-	53
BN Bank	-	-1
SpareBank 1 Forvaltning	70	11
SpareBank 1 Markets	707	-
Øvrige selskap	8	-27
Sum	760	-22

Utbytte fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(mill. kr)	2023	2022
SpareBank 1 Gruppen	287	137
SpareBank 1 Boligkreditt	-	16
BN Bank	70	70
SpareBank 1 Næringskreditt	3	1
SpareBank 1 Forvaltning	31	72
Sum utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	391	297

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel, med unntak av resultatandel som oppgis som SMN-konsernets andel. Badwill og amortiseringseffekter knyttet til oppkjøp er inkludert i resultatandelen. Bokført verdi er konsernverdi i SMN-konsernet.

2023 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	132.113	119.812	17.648	17.402	-34	1.737	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	320.465	307.788	680	201	98	2.809	18.595.136
SpareBank 1 Næringskreditt	10.634	8.547	111	54	10	309	2.402.572
SpareBank 1 Kreditt	9.746	7.903	493	562	-13	354	975.378
Sparebank 1 Betaling	1.256	0	-	2	-37	275	6.849.205
BN Bank	47.961	41.933	1.347	583	257	1.997	4.943.072
SpareBank 1 Forvaltning	1.718	570	890	722	35	247	985.722
Øvrige selskaper						-18	242
Sum					297	7.970	

2022 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	121.397	106.592	19.319	18.123	175	2.208	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	287.957	275.138	107	62	1	2.696	17.635.629
SpareBank 1 Næringskreditt	11.615	9.565	47	27	3	333	2.640.198
SpareBank 1 Kreditt	7.159	5.890	351	304	9	283	751.377
Sparebank 1 Betaling	1.251	0	-	3	13	260	5.711.159
BN Bank	44.998	39.499	1.128	533	203	1.812	4.943.072
SpareBank 1 Forvaltning	1.523	696	709	538	33	162	722.575
Øvrige selskaper						4	322
Sum					442	8.075	

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

2023 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV konsern	80	26	15	15	1	100 %
Sum Holdt for salg	80	26	15	15	1	

2022 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV konsern	75	30	12	11	-0	100 %
SpareBank 1 Markets	1.844	1.063	780	601	179	67 %
Sum Holdt for salg	1.919	1.093	791	612	179	

Note 40 - Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning

Generelt

Ved oppkjøp av selskaper utarbeides oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Oppkjøp av regnskapskontor

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i 2023 overtatt samtlige aksjer i Askus AS, Kvidal Regnskap AS og Brattberg Regnskap AS. Selskapene innfusjoneres og integreres fullt ut i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS fra 2024.

Lom Regnskap AS, Regnskapsforum AS og Info-Regnskap AS er innfusjonert i 2023.

Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til goodwill.

Fusjon med SpareBank 1 Søre Sunnmøre 2.mai 2023

Sammenslåingen av SpareBank 1 Søre Sunnmøre og SpareBank 1 SMN ble gjennomført 2. mai 2023 med regnskapsmessig virkning fra samme dato. SpareBank 1 SMN er overtakende bank og fusjonen er behandlet etter oppkjøpsmetoden i samsvar med IFRS 3.

20. juni 2022 vedtok styrene i bankene en intensjonsavtale vedrørende fusjon mellom SpareBank 1 SMN og Sparebank1 Søre Sunnmøre. Bakgrunnen for sammenslåingen var at bankene sammen ønsket å skape en større og mer slagkraftig bank med økt attraktivitet for kunder, eiere, ansatte og lokalsamfunnene i regionen.

Det overordnede målet for den sammenslåtte banken er å bli den ledende bankaktøren på Sunnmøre og i Fjordane. En sammenslått bank gir økt konkurransekraft, økt tilstedeværelse og vil være attraktiv for både kunder, ansatte og eiere.

3. oktober 2022 ble fusjonsplanen vedtatt av styrene i begge bankene, og fusjonsplanen ble endelig vedtatt i bankenes generalforsamlinger 9. november 2022. Finanstilsynet ga 17. mars 2023 de nødvendige tillatelser til fusjonen. Fusjonen ble vedtatt gjennomført fra 2. mai 2023.

I den endelige fusjonsplanen ble bytteforholdet satt til 93,4 prosent til SpareBank 1 SMN og 6,6 prosent til Sparebank 1 Søre Sunnmøre.

Vederlaget for overtagelsen av virksomheten til Sparebank 1 Søre Sunnmøre ytes i form av nye egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN.

I forbindelse med sammenslåingen er eierandelskapitalen forhøyet med 288 millioner kroner ved utstedelse av 14.379.147 nye egenkapitalbevis herav 1.407.923 egenkapitalbevis til tidligere egenkapitalbevisiere i Sparebank 1 Søre Sunnmøre og 12.971.224 egenkapitalbevis til Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre. Dette innebærer at ett egenkapitalbevis i SpareBank 1 Søre Sunnmøre byttes med 1,4079 egenkapitalbevis i SpareBank 1 SMN.

Disse egenkapitalbevisene utstedes med pålydende 20 kroner per egenkapitalbevis og til tegningskurs 103,36 kroner per egenkapitalbevis, som tilsvarer siste beregnede bokført verdi per egenkapitalbevis 30. april 2023. Etter utstedelsen av nye egenkapitalbevis vil total eierandelskapital utgjøre 2.884.311.800 fordelt på 144.215.590 egenkapitalbevis pålydende 20 kroner per egenkapitalbevis.

Virkelig verdi av de 14.379.147 egenkapitalbevisene som er utstedt som vederlag til egenkapitalbevisierne i Sparebank 1 Søre Sunnmøre og Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre er 137,10 kroner per egenkapitalbevis, som tilsvarer siste omsetningskurs 2. mai 2023 i egenkapitalbeviset til SpareBank 1 SMN. Differansen mellom virkelig verdi av vederlaget til egenkapitalbevisierne i SpareBank 1 Søre Sunnmøre før sammenslåingen og deres andel av netto egenkapital i henhold til oppkjøpsanalysen, utgjør en goodwill, og innregnes i balansen på gjennomføringstidspunktet i samsvar med IFRS 3.

I tabellen nedenfor vises vederlaget, virkelig verdi av eiendeler og gjeld fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre samt beregning av goodwill pr. 2. mai 2023 (gjennomføringstidspunktet).

	Antall	Kurs (NOK)	Vederlag (mill. kr.)
Eierandelskapital - SpareBank 1 Søre Sunnmøre	1.407.923	103	146
Eierandelskapital - Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	103	1.341
Sum vederlag	14.379.147		1.486

Virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser	Balanseført verdi 30.04.23	Mer/mindre verdier	Virkelig verdi 02.05.2023
<i>(tall i mnok)</i>			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	35	-	35
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.602	-	1.602
Netto utlån til kunder	10.345	20	10.365
Sertifikater og obligasjoner	206	-	206
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	566	23	589
Investering i eierinteresser	163	107	270
Utsatt skattefordel	2	-	2
Varige driftsmidler	48	15	63
Øvrige eiendeler	43	-	43
Immatrielle eiendeler (kunderelasjoner)	-	133	133
Sum eiendeler	13.009	299	13.307
Innskudd fra kredittinstitusjoner	9	-	9
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.994	-	9.994
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.240	-	1.240
Utsatt skatt	-	42	42
Annen gjeld	52	-	52
Avsetning til forpliktelser	19	-	19
Ansvarlig lånekapital	150	-	150
Sum gjeld	11.463	42	11.505
Hybridkapital	50		50
Netto eiendeler	1.496		1.753
Goodwill			219
Beregnet egenkapital basert på sluttkurs 2. mai 2023 137,1 kr og bytteforhold 93,4% SpareBank 1 SMN og 6,6% SpareBank 1 Søre Sunnmøre			1.971

Note 41 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor morbanken har betydelig innflytelse. I tillegg medregnes SpareBank 1 SMN Pensjonskasse og selskaper eid av morbankens personlige nærstående. Inngående balanse kan avvike fra utgående balanse året før da utgående balanse kan inkludere selskaper som i løpet av regnskapsåret er kommet til som bankens nærstående.

Lån (mill. kr)	Datterselskaper		Øvrige nærstående selskaper	
	2023	2022	2023	2022
Lån utestående pr 1.1.	10.350	8.670	4.526	4.622
Lån innvilget i perioden	207	1.703	- 4.577	332
Tilbakebetaling	- 2	23	- 776	332
Lån per 31.12	10.559	10.350	725	4.622
Renteinntekter	518	235	23	48
Obligasjoner og ansvarlige lån pr. 31.12	226	155	1.018	945
Innskudd (mill. kr)				
Innskudd per 1.1.	1.263	1.426	1.831	2.037
Nye innskudd i perioden	27.411	52.956	344.438	78.579
Uttak	27.634	52.340	344.966	78.694
Innskudd per 31.12.	1.040	2.042	1.303	1.923
Rentekostnader	45	22	60	21
Verdipapirhandel	203	134	-	-
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	154	255
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Næringskreditt	-	-	16	16
Utstedte garantier og kausjonsansvar	-	6	26	20

Lån og innskudd

Alle lån og innskudd for nærstående parter er bokført i morbanken.

Handel med verdipapirer

SpareBank 1 SMNs finansavdeling og SpareBank 1 Markets, via utkontrahert virksomhet, utfører et betydelig antall transaksjoner med bankens nærstående selskaper. Det gjøres løpende transaksjoner innenfor rente- og valutaområdet, betalingsformidling, obligasjonshandel mv. Disse inngår som en del av den ordinære bankdrift og alle avtaler er inngått på markedsmessige vilkår. Rapporterte tall i tabellen ovenfor inkluderer nettoinvestering i derivater, kjøp og salg av obligasjoner og deposit.

Andre transaksjoner

SpareBank 1 SMN har inngått leveranseavtaler med med flere nærstående selskaper for å sikre ordinær bankdrift og videreutvikling av SpareBank 1-alliansen. Dette omfatter utvikling av datatekniske løsninger i alliansesamarbeidet, provisjoner fra forsikrings- og spareprodukter, administrative tjenester, leie av lokaler mv. Avtalene er vurdert å være på markedsmessige vilkår. I tillegg deltar banken i kapitalforhøyelser i nærstående selskaper, se note 39 om investering i eierinteresser.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur

Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 2.884.311.800 kroner fordelt på 144 215 590 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20,00 kroner. Per 31. desember 2023 var det 17 348 egenkapitalbevisiere (17 007 per 31. desember 2022).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte (i hele kroner):

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1991	Rettet emisjon	525.000.000	525.000.000	5.250.000
1992	Rettet emisjon	75.000.000	600.000.000	6.000.000
2000	Ansatt emisjon	5.309.900	605.309.900	6.053.099
2001	Ansatt emisjon	4.633.300	609.943.200	6.099.432
2002	Ansatt emisjon	4.862.800	614.806.000	6.148.060
2004	Fondsemisjon	153.701.500	768.507.500	7.685.075
2005	Rettet emisjon	217.424.200	985.931.700	9.859.317
2005	Ansatt emisjon	23.850.000	1.009.781.700	10.097.817
2005	Splitt	-	1.009.781.700	40.391.268
2005	Fortrinnsemisjon	252.445.425	1.262.227.125	50.489.085
2007	Utbytteemisjon	81.752.950	1.343.980.075	53.752.203
2007	Ansatt emisjon	5.420.000	1.349.400.075	53.976.003
2008	Utbytteemisjon	90.693.625	1.440.093.700	57.603.748
2008	Ansatt emisjon	6.451.450	1.446.545.150	57.861.806
2009	Fondsemisjon	289.309.025	1.735.854.175	69.434.167
2010	Ansatt emisjon	12.695.300	1.748.549.475	69.941.979
2010	Fortrinnsemisjon	624.082.675	2.372.632.150	94.905.286
2011	Fortrinnsemisjon	625.000	2.373.257.150	94.930.286
2012	Nedsettelse av pålydende	-474.651.430	1.898.605.720	94.930.286
2012	Fortrinnsemisjon	569.543.400	2.468.149.120	123.407.456
2012	Ansatt emisjon	16.220.200	2.484.369.320	124.218.466
2012	Rettet emisjon	112.359.540	2.596.728.860	129.836.443
2023	Fusjon	287.582.940	2.884.311.800	144.215.590

20 største eiere 31.12.2023

	Antall	Andel
Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	8,99 %
Sparebankstiftelsen SMN	5.463.847	3,79 %
Kommunal Landspensjonskasse Gjensidige	4.222.118	2,93 %
Pareto Aksje Norge VPF	3.870.618	2,68 %
State Street Bank and Trust Company	3.421.466	2,37 %
Pareto Invest Norge AS	2.938.362	2,04 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	2.743.094	1,90 %
JP Morgan Chase Bank, N.A., London	2.651.780	1,84 %
Danske Invest Norske Institutt II.	2.375.940	1,65 %
The Northern Trust Company, London Br	2.232.500	1,55 %
VPF Alfred Berg Gambak	2.201.532	1,53 %
VPF Holberg Norge	2.150.000	1,49 %
State Street Bank and Trust Company	2.143.675	1,49 %
VPF Odin Norge	2.016.474	1,40 %
Forsvarets Personellservice	2.014.446	1,40 %
J.P. Morgan SE	1.870.630	1,30 %
VPF Nordea Norge Verdi	1.847.635	1,28 %
RBC Investor Services Trust	1.786.001	1,24 %
Spesialfondet Borea Utbytte	1.550.642	1,08 %
MP Pensjon PK	1.352.771	0,94 %
Sum 20 største eiere	61.824.755	42,87 %
Øvrige eiere	82.390.835	57,13 %
Utstedte egenkapitalbevis	144.215.590	100,00 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Note 43 - Resultat per egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat pr. egenkapitalbevis.

(mill. kr)	2023	2022
Grunnlag resultat som fordeles mellom EK-bevisere og grunnfondskapital ¹⁾	3.489	2.592
Resultat til egenkapitalbevisere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk ²⁾	2.331	1.658
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	138.106.331	129.316.131
Resultat per egenkapitalbevis	16,88	12,82

¹⁾ Korrigert resultat	2023	2022
Konsernets resultat i perioden	3.688	2.785
- ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	-74	-130
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-125	-63
Korrigert resultat i perioden	3.489	2.592

²⁾ Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)

(mill. kr)	31.12.23	31.12.22
Eierandelskapital	2.884	2.597
Utjevningsfond	8.482	7.877
Overkursfond	2.422	895
Fond for urealiserte gevinster	71	45
Annen egenkapital	-	-
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	13.859	11.413
Grunnfondskapital	6.865	6.408
Fond for urealiserte gevinster	35	25
Annen egenkapital	-	-
B. Sum grunnfondskapital	6.900	6.433
Avsetning gaver	860	474
Avsatt utbytte	1.730	840
Egenkapital ekskl. hybridkapital	23.350	19.161
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	66,8 %	64,0 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	66,8 %	64,0 %

Note 44 - Hendelser etter balansedagen

Regnskapsprinsipper

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet årsregnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimer og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Analyse av regnskapet (konsern)

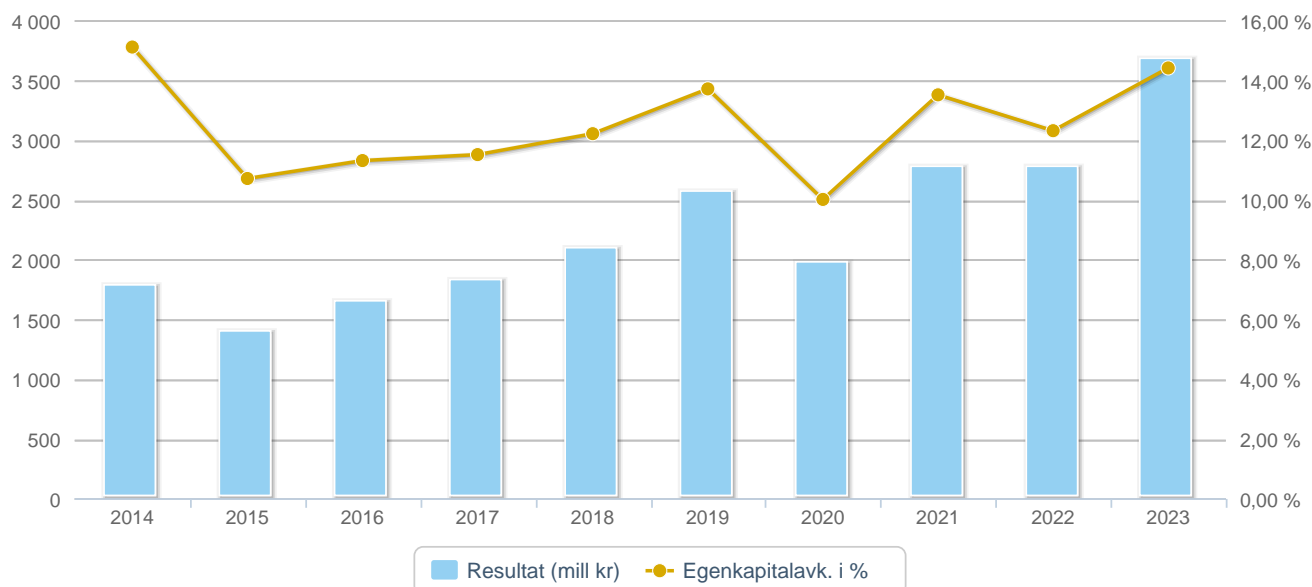
Resultatanalyse, mill kr ¹⁾	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Renteinntekter	11.262	5.927	6.315	4.197	4.626	4.057	3.825	3 597	4 031	4 265
Rentekostnader	6.631	2.588	2.977	1.439	1.939	1.655	1.600	1 714	2 159	2 475
Rentenetto	4.632	3.339	3.339	2.759	2.687	2.403	2.225	1 883	1 872	1 790
Provisjonsinntekter	2.084	2.042	2.042	2.572	2.290	2.177	2.005	1 674	1 545	1 512
Resultat eierinteresser	297	442	442	681	879	423	443	423	448	527
Resultat finansielle investeringer	502	-61	-61	269	322	334	317	521	11	193
Sum inntekter	7.515	5.760	5.760	6.281	6.178	5.337	4.989	4 502	3 876	4 021
Personalkostnader	1.691	1.406	1.406	1.883	1.699	1.584	1.426	1 159	1 093	1 002
Andre driftskostnader	1.326	1.038	1.038	1.069	1.098	1.040	943	844	838	787
Sum kostnader	3.017	2.443	2.443	2.952	2.797	2.624	2.369	2 003	1 931	1 789
Resultat før tap	4.498	3.317	3.317	3.329	3.380	2.713	2.621	2 499	1 945	2 232
Tap på utlån og garantier	14	-7	-7	951	299	263	341	516	169	89
Resultat før skatt	4.484	3.324	3.324	2.378	3.081	2.450	2.279	1 983	1 776	2 143
Skatt	904	718	718	400	518	509	450	341	370	362
Resultat virksomhet holdt for salg	108	179	179	1	0	149	-1	4	-1	0
Overskudd	3.688	2.785	2.785	1.978	2.563	2.090	1.828	1 647	1 406	1 782
Utbytte	1.730	840	840	569	840	661	571	389	292	292
Balanseutvikling, mill kr										
Kontanter og innskudd i finansinstitusjoner	9.917	12.834	5.956	7.856	2.871	5.957	7.527	4.207	5.677	5.965
Verdipapirer og derivater	50.655	53.792	44.024	43.522	35.508	32.438	31.672	29.489	30.282	27.891
Brutto utlån	169.862	152.629	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578
- Tapsavsetninger	907	1.081	1.410	1.517	998	744	1.113	971	559	467
Øvrige aktiva	3.189	5.137	2.974	3.403	3.004	2.581	3.096	3.030	2.540	2.080
Eiendeler	232.717	223.312	198.845	187.912	166.662	160.705	153.254	138.080	131.914	126.047
Innskudd fra finansinstitusjoner	13.160	14.636	15.063	13.095	8.853	9.214	9.607	10.509	8.155	9.123
Innskudd fra kunder	132.888	122.010	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og derivater	52.818	55.781	44.241	51.098	46.541	47.251	45.537	40.390	40.569	39.254
Øvrig gjeld	3.007	3.818	3.217	3.085	2.841	2.671	1.924	1.532	1.734	1.095
Ansvarlig lånekapital	2.247	2.058	1.796	1.795	2.090	2.268	2.201	3.182	3.463	3.371
Egenkapital	28.597	25.009	23.241	21.310	20.420	18.686	17.510	15.299	13.904	12.524
Gjeld og egenkapital	232.717	223.312	198.845	187.912	166.662	160.705	153.254	138.080	131.914	126.047
Nøkkeltall										
Forvaltningskapital	232.717	223.312	198.845	187.912	166.662	160.704	153.254	138.080	131.914	126.047
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	235.303	213.112	196.229	183.428	165.154	156.992	145.948	137.060	128.355	117.794
Resultat i prosent av forvaltningskapital	1,6 %	1,2 %	1,4 %	1,1 %	1,5 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,4 %
Brutto utlån	169.862	152.629	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578
Brutto utlån inkl. lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	236.329	211.244	195.353	182.801	167.777	160.317	148.784	137.535	127.378	120.435
Brutto utlån til lønnstakere	159.777	141.833	132.894	124.461	115.036	108.131	98.697	89.402	80.725	74.087
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	76.553	69.411	62.458	58.340	52.740	52.186	50.087	48.133	46.653	46.348
Innskudd	132.888	122.010	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680
Innskudd fra lønnstakere	57.874	48.316	44.589	40.600	35.664	33.055	31.797	29.769	28.336	26.496
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	75.015	73.693	66.697	56.928	50.253	47.561	44.678	37.398	35.754	34.184
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån i balansen)	78 %	80 %	76 %	72 %	68 %	67 %	68 %	66 %	68 %	67 %
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	56 %	58 %	57 %	53 %	51 %	50 %	51 %	49 %	50 %	50 %

Kapitaldekning

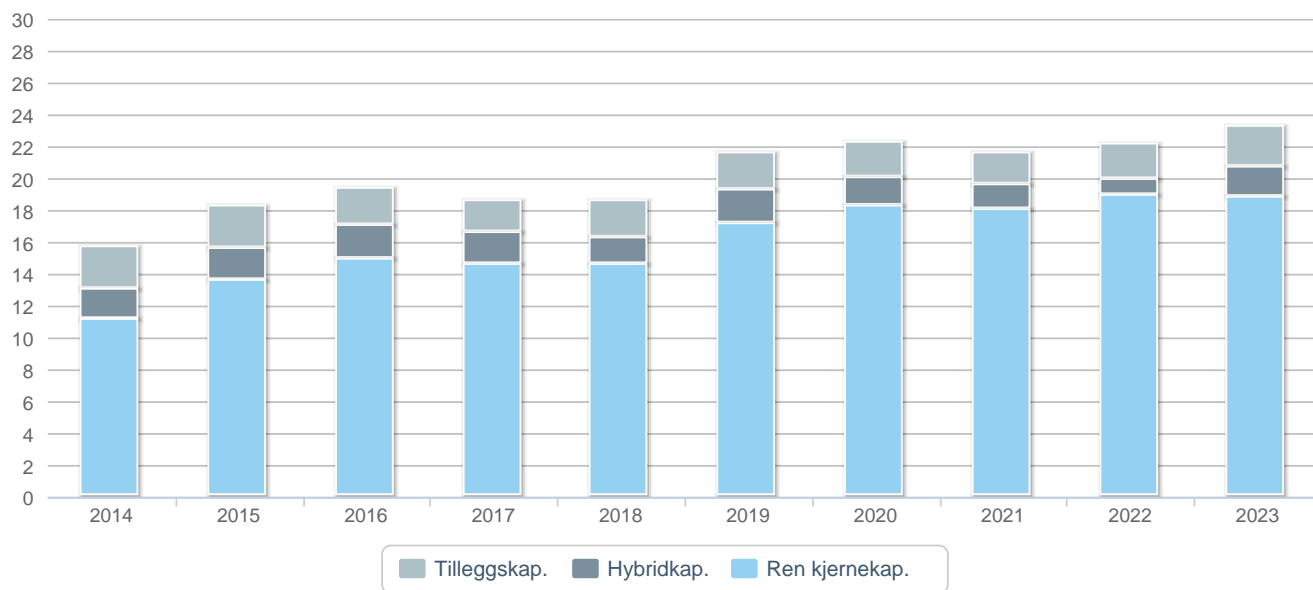
Ren kjernekapital	21.589	19.776	17.790	17.041	15.830	14.727	13.820	13.229	12.192	10.679
Kjernekapital	23.793	21.835	19.322	18.636	17.742	16.472	15.707	15.069	13.988	12.382
Ansvarlig kapital	26.399	24.147	21.333	20.759	19.854	18.743	17.629	17.185	16.378	14.937
Risikoveid volum	114.633	104.716	98.664	93.096	91.956	101.168	94.807	88.788	89.465	95.317
Ren kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %	18,0 %	18,3 %	17,2 %	14,6 %	14,6 %	14,90 %	13,63 %	11,20 %
Kjernekapitaldekning	20,8 %	20,9 %	19,6 %	20,0 %	19,3 %	16,3 %	16,6 %	16,9 %	15,6 %	12,9 %
Kapitaldekning	23,0 %	23,1 %	21,6 %	22,3 %	21,6 %	18,5 %	18,6 %	19,4 %	18,3 %	15,7 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,2 %	7,1 %	6,9 %	7,1 %	7,5 %	7,4 %	7,2 %	7,4 %	6,7 %	6,0 %
Kostnader i % av inntekter	45 %	42 %	45 %	47 %	45 %	49 %	47 %	44 %	50 %	44 %
Tapsprosent utlån (inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	0,01 %	0,00 %	0,09 %	0,54 %	0,18 %	0,17 %	0,23 %	0,39 %	0,14 %	0,08 %
Egenkapitalavkastning	14,4 %	12,3 %	13,5 %	10,0 %	13,7 %	12,2 %	11,5 %	11,3 %	10,7 %	15,1 %
Utlånsvekst (brutto utlån inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	11,9 %	8,1 %	6,9 %	9,0 %	4,7 %	7,8 %	8,2 %	8,0 %	5,8 %	7,3 %
Innskuddsvekst	8,9 %	9,6 %	14,1 %	13,5 %	6,6 %	5,4 %	13,9 %	4,8 %	5,6 %	8,5 %
Antall ansatte	1.737	1.498	1.449	1.653	1.634	1.588	1.482	1.328	1298	1273
Antall årsverk	1.545	1.432	1.432	1.560	1.509	1.493	1.403	1254	1208	1192
Antall bankkontor	46	40	40	45	46	48	48	48	49	49

1) Historikk for 2021 er omarbeidet etter at datterselskapet SpareBank 1 Markets er reklassifisert til holdt for salg fra Q4 2022. Se nærmere informasjon i note 2. Historikk for tidligere år er ikke omarbeidet.

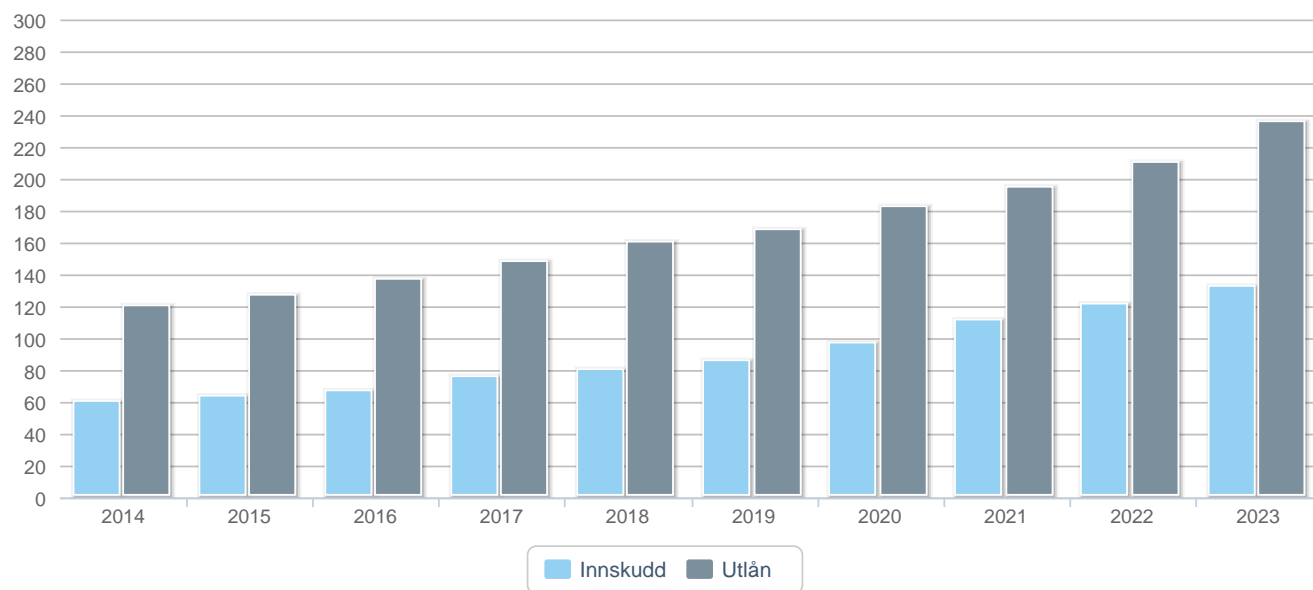
Resultat per år

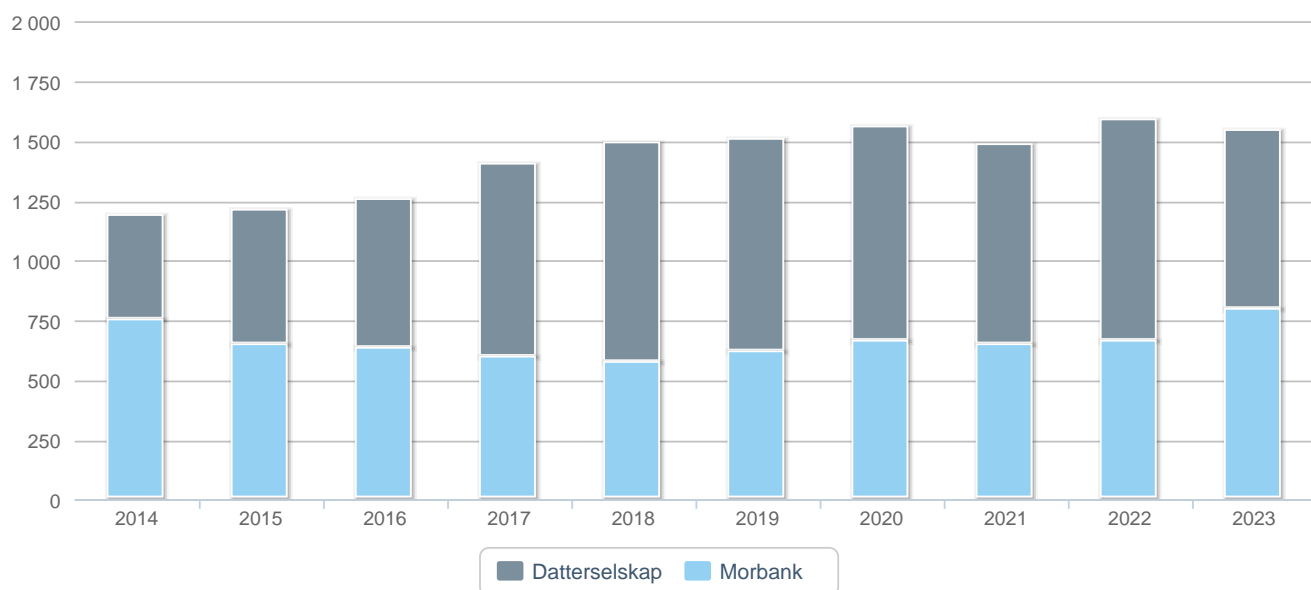
Kapitaldekning i prosent

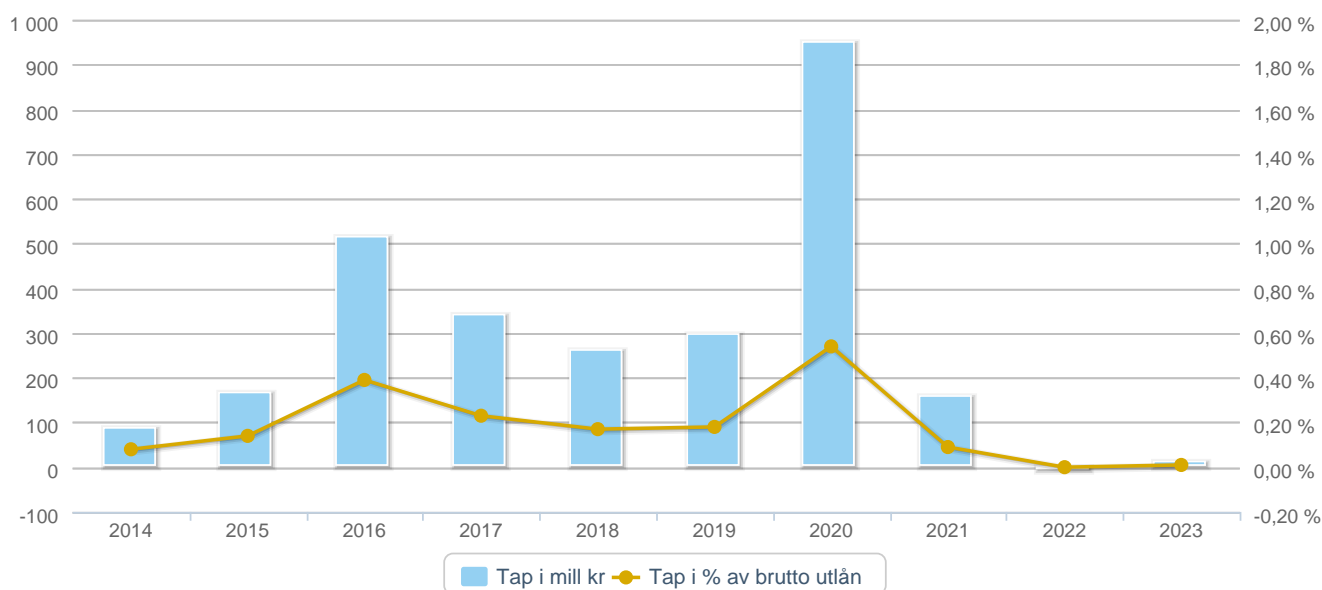
Utlån - innskudd (mrd kroner)

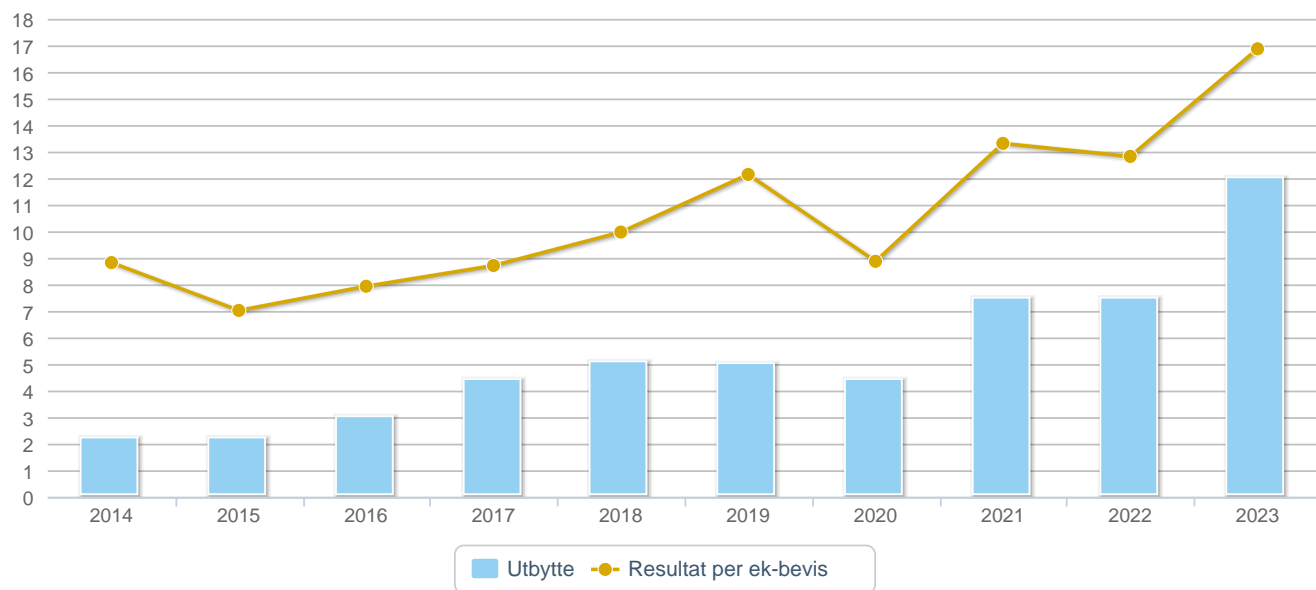
Årsverksutvikling

Tap på utlån

Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- årsregnskapet for morbanken og konsernet for 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med de tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- årsregnskapsopplysningene gir et rettvise bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet samt at
- årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Trondheim, 29. februar 2024
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Ingrid Finboe Svendsen

Kristian Sætre

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansatterepresentant

Inge Lindseth
Ansatterepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Til Representantskapet i SpareBank 1 SMN

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 SMN, som består

- av:
- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
  - konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for SpareBank 1 SMN sammenhengende i 5 år fra valget i Representantskapet den 22. november 2018 for regnskapsåret 2019.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. *Verdien av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoen i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen avsetningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

Bruk av tapsmodeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- Klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- Identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko,
- Hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, og
- Ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og tapsscenarioer.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Vurderingene krever at ledelsen bruker skjønn.

Note 3, note 6, note 8, og note 10 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Ved vår revisjon av avsetninger til tap på utlån vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre:

- Kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- At modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle, og
- Påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi diskuterte også betydningen av den makroøkonomiske situasjonen for størrelsen på tapsavsetninger og verdien av pant med ledelsen.

Vårt arbeid omfattet tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene ble benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi

oss om revisorens kompetanse og objektivitet, og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Våre vurderinger underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i, og beregningene som foretas av, selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere de estimerte fremtidige kontantstrømmene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av avsetnings-beløpet. Vi utfordret de forutsetningene ledelsen hadde lagt til grunn ved å intervju kredittd medarbeidere og ledelsen om den informasjonen som ble innhentet fra kunder og hvordan påliteligheten av den informasjonen ble vurdert. Vi sammenlignet forutsetningene med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig. Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi leste også de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal

legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke

vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for SpareBank 1 SMN har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn SB1SMN-2023-12-31-nb i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Trondheim, 29. februar 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID	2024-02-29 14:02

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

maximus vitae eros sed, lobortis blandit urna. Donec risus enim, consequat et lacus sed, varius volutpat ex. Vestibulum commodo lorem velit, non venenatis quam suscipit eu. Vestibulum ex sem, cursus a enim quis, faucibus consectetur neque.

Egenkapitalbevis

Markedskursen for SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 141,8 kroner per bevis. Per 31. desember 2022 var kursen 127,4 kroner.

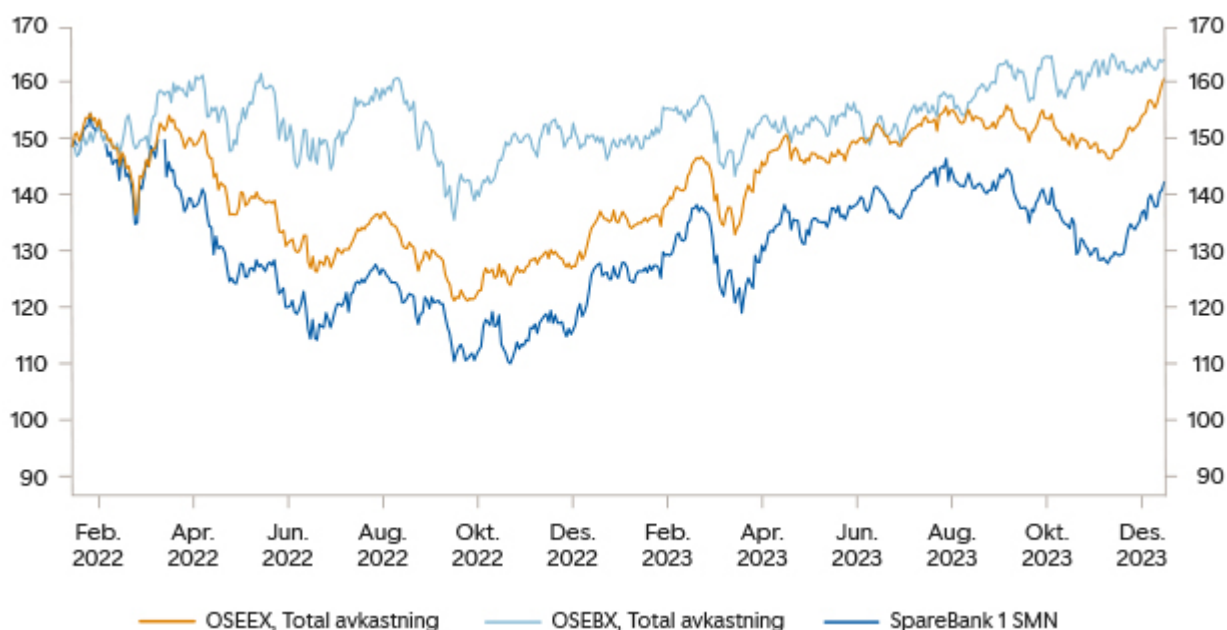
SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2023 en egenkapitalbeviskapital på 2.884 millioner kroner fordelt på 144.215.590 egenkapitalbevis hvert pålydende 20 kroner. Konsernet hadde ved årsskiftet en egenbeholdning på 11.745 egenkapitalbevis.

Nøkkeltall egenkapitalbeviskurs, ti års historikk

Egenkapitalbevis (EKB)	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Børskurs	141,80	127,40	149,00	97,60	100,20	84,20	82,25	64,75	50,50	58,50
Antall utstedte bevis (mill. kroner)	144,20	129,29	129,39	129,39	129,30	129,62	129,38	129,83	129,83	129,83
Børsverdi (mill. kroner)	20.448	16.471	19.279	12.629	12.956	10.914	10.679	8.407	6.556	7.595
Utbytte per EKB	12,00	6,50	7,50	4,40	5,00	5,10	4,40	3,00	2,25	2,25
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	120,48	109,86	103,48	94,71	90,75	83,87	78,81	73,26	67,65	62,04
Resultat per EKB, majoritetsandel	16,88	12,82	13,31	8,87	12,14	9,97	8,71	7,91	7,02	8,82
Pris / Resultat per EKB	8,40	9,94	11,19	11,01	8,26	8,44	9,44	8,19	7,19	6,63
Pris / Bokført egenkapital	1,18	1,16	1,44	1,03	1,10	1,00	1,04	0,88	0,75	0,94
Utdelingsforhold	71 %	50,7 %	56,3 %	50 %	54 %	51 %	50 %	38 %	25 %	25 %
Egenkapitalbevisbrøk	66,8 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2022 til 31. des 2023

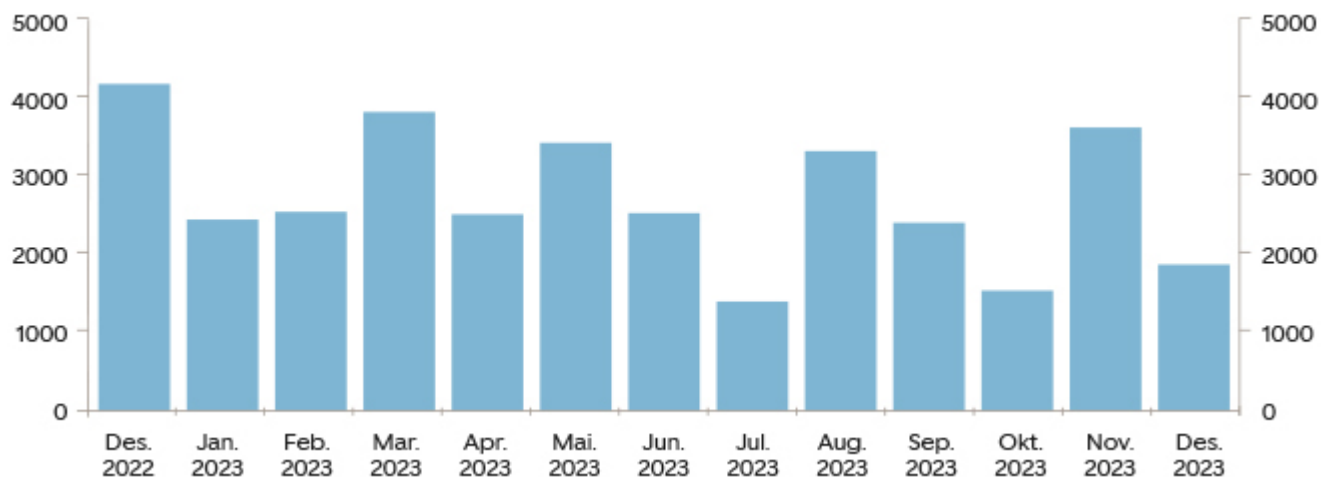
OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index

Omsetningsstatistikk

1. des 2022 til 31. des 2023

Totalt antall egenkapitalsbevis omsatt, i 1000

20 største eiere	Antall	Andel
Sparebankstiftinga Søre Sunnmøre	12.971.224	8,99 %
Sparebankstiftelsen SMN	5.463.847	3,79 %
KLP	4.222.118	2,93 %
Pareto Aksje Norge VPF	3.870.618	2,68 %
State Street Bank and Trust Comp	3.421.466	2,37 %
Pareto Invest Norge AS	2.938.362	2,04 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	2.743.094	1,90 %
J. P. Morgan Chase Bank, N.A., London	2.651.780	1,84 %
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II.	2.375.940	1,65 %
The Northern Trust Comp	2.232.500	1,55 %
VPF Alfred Berg Gamba	2.201.532	1,53 %
VPF Holberg Norge	2.150.000	1,49 %
State Street Bank and Trust Comp	2.143.675	1,49 %
VPF Odin Norge	2.016.474	1,40 %
Forsvarets personellservice	2.014.446	1,40 %
J. P. Morgan SE	1.870.630	1,30 %
VPF Nordea Norge	1.847.635	1,28 %
RBC Investor Services Trust	1.786.001	1,24 %
Spesialfondet Borea Utbytte	1.550.642	1,08 %
MP Pensjon PK	1.352.771	0,94 %
Sum 20 største eiere	61.824.755	42,87 %
Øvrige eiere	82.390.835	57,13 %
Utstedte egenkapitalbevis	144.215.590	100 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at omlag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at omlag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

